

УКРАЇНА
МОГИЛІВ-ПОДІЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Р І Ш Е Н Н Я №89

Від 29.02.2016 р.

7 сесії

7 скликання

**Про затвердження Правил благоустрою території
м. Могилева-Подільського
(у новій редакції)**

З метою створення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля, збереження і охорони навколишнього природного середовища, забезпечення санітарного благополуччя населення та забезпечення належного контролю за благоустроєм та санітарним станом м. Могилева-Подільського, керуючись ст. 34 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», для здійснення контролю за благоустроєм та санітарним станом м. Могилева-Подільського, ч.1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», -

міська рада ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Правила благоустрою території м. Могилева-Подільського (у новій редакції), згідно з додатком.
2. Визнати таким, що втратило чинність рішення 9 сесії міської ради 6 скликання від 12.07.2011 р. № 239 «Про затвердження Правил благоустрою та утримання територій м. Могилева-Подільського».
3. Відділу інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю міської ради (Щербакова І.Л.) оприлюднити дане рішення в міській газеті «Краяни» та на офіційному веб-сайті Могилів-Подільської міської ради в мережі Інтернет у встановленому порядку.
4. Це рішення набуває чинності з дня його оприлюднення на офіційному веб-сайті Могилів-Подільської міської ради.
5. Контроль за виконанням даного рішення покласти на секретаря міської ради, в.о. першого заступника міського голови Гоцуляка М.В. та на постійні комісії з питань підприємницької діяльності, транспорту, прав споживачів та житлово-комунального господарства (Гріцина Є.С.) і з питань законності, правопорядку, реформування земельних відносин, охорони довкілля, депутатської діяльності та етики (Якубовська Л.О.).

Міський голова

П. Бровко

Додаток
до рішення 7 сесії
міської ради 7 скликання
від 29.02.2016 р. № 89

**ПРАВИЛА
БЛАГОУСТРОЮ ТЕРИТОРІЇ
м. МОГИЛЕВА – ПОДІЛЬСЬКОГО
(у новій редакції)**

ПРАВИЛА
благоустрою території м. Могилева-Подільського у новій редакції

Зміст

Р. 1.	Загальні положення.	с. 4
	1.1. Призначення, сфера дії, учасники Правил благоустрою міста.	с. 4
	1.2. Система благоустрою міста.	с. 5
	1.3. Суб'єкти, об'єкти та елементи сфери благоустрою міста.	с. 5
Р. 2.	Визначення термінів.	с. 6
Р. 3.	Повноваження учасників правовідносин у сфері благоустрою території м.Могилева-Подільського.	с. 16
	3.1. Повноваження Могилів-Подільської міської ради.	с. 16
	3.2. Повноваження виконавчого комітету Могилів-Подільської міської ради.	с. 16
	3.3. Повноваження органів самоорганізації населення міста.	с. 17
	3.4. Права та обов'язки громадян у сфері благоустрою міста	с. 17
	3.5. Права та обов'язки підприємств, установ, організацій, ФОП	с. 18
Р.4.	Порядок здійснення благоустрою та утримання територій об'єктів благоустрою м.Могилева-Подільського.	с. 20
	4.1. Загальні принципи здійснення благоустрою та утримання об'єктів благоустрою.	с. 20
	4.2. Обмеження у сфері благоустрою міста.	с. 20
	4.2.1. Обмеження при використанні об'єктів благоустрою.	с. 20
	4.2.2. Обмеження щодо куріння тютюнових виробів.	с. 22
	4.2.3. Обмеження (обтяження) на використання земельних ділянок об'єктів благоустрою.	с. 22
	4.3. Фінансове забезпечення заходів з благоустрою міста.	с. 24
	4.3.1. Фінансування за рахунок коштів державного бюджету.	с. 24
	4.3.2. Фінансування за рахунок коштів міського бюджету.	с. 24
	4.3.3. Фінансування за рахунок коштів підприємств, установ, організацій.	с. 24
	4.3.4. Участь громадян у фінансуванні заходів щодо забезпечення благоустрою міста.	с. 25
	4.4. Стандартизація та нормування у сфері благоустрою міста.	с. 25
	4.5. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій загального користування.	с. 25
	4.5.1. Парків культури і відпочинку, рекреаційних зон, зон зелених насаджень, ск і майданчиків для дозвілля і відпочинку.	с. 25
	4.5.2. Територій пам'яток культурної спадщини.	с. 27
	4.5.3. Майданів, площ, проспектів, набережних.	с. 28
	4.5.4. Доріг, вулиць (провулків, проїздів), пішохідних доріжок.	с. 28
	4.5.5. Площадок (зон відпочинку).	с. 31
	4.5.6. Лікувально-профілактичних закладів.	с. 32
	4.5.7. Кладовищ.	с. 33
	4.5.8. Місць для стоянки транспортних засобів (автостоянок, місць паркування) транспорту).	с. 34
	4.5.9. Місць для організації ярмарків та майданчиків сезонної торгівлі.	с. 35

	4.5.10. Ринків.	с. 35
	4.6. Порядок здійснення благоустрою та утримання прибудинкової території, територій житлової та громадської забудови.	с. 36
	4.7. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій будівель та споруд інженерного захисту, санітарних споруд.	с. 37
	4.8. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій підприємств, установ, організацій, фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності, прилеглих до них територій та закріплених за ними територій на умовах договору.	с. 38
Р.5.	Вимоги до утримання елементів благоустрою на території м.Могилева-Подільського.	с. 38
	5.1. Порядок утримання покриття площ, проспектів, вулиць, доріг, тротуарів.	с. 39
	5.2. Порядок утримання зелених насаджень на об'єктах благоустрою.	с. 39
	5.2.1. Утримання зелених насаджень	с. 39
	5.2.2. Порядок видалення та пересаджування зелених насаджень.	с. 41
	5.3. Порядок утримання будинків та споруд, їх фасадів.	с. 43
	5.4. Порядок утримання будівель та споруд системи інженерного захисту територій, санітарних споруд.	с. 44
	5.5. Порядок утримання спортивних споруд.	с. 44
	5.6. Порядок утримання ліхтарів вуличного освітлення, засобів та обладнання зовнішнього освітлення, установок по декоративному підсвічуванню будинків і пам'ятників, вивісок, вітрин.	с. 45
	5.7. Порядок утримання обладнання елементів благоустрою дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку та інших майданчиків.	с. 47
	5.8. Порядок утримання малих архітектурних форм для провадження підприємницької діяльності, торгово-посадовчих комплексів.	с. 47
	5.9. Порядок утримання засобів та обладнання зовнішньої реклами.	с. 48
	5.10. Порядок утримання телефонних автоматів.	с. 51
	5.11. Порядок утримання мостів.	с. 51
	5.12. Порядок утримання технічних засобів регулювання дорожнього руху.	с. 52
	5.13. Порядок утримання інших елементів благоустрою (малих архітектурних форм некомерційного призначення, паркових лав, покажчиків найменування вулиць, будинкових номерних знаків, вуличних годинників, меморіальних дощок та інших).	с. 52
Р.6.	Порядок здійснення благоустрою, утримання об'єктів та елементів благоустрою м.Могилева-Подільського підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами-суб'єктами підприємницької діяльності, що здійснюють окремі види діяльності.	с. 53
	6.1. Вимоги щодо облаштування та утримання об'єктів та елементів благоустрою під час будівництва, земляних, монтажних, ремонтних та інших робіт.	с. 53

	6.2. Обов'язки суб'єктів у сфері будівництва, земляних, монтажних, ремонтних та інших робіт.	с. 54
	6.3. Порядок проведення земляних та інших робіт, пов'язаних з порушенням благоустрою.	с. 56
	6.4. Порядок здійснення благоустрою, утримання об'єктів та елементів благоустрою під час проведення виставок, святкових, розважальних та інших масових заходів.	с. 61
	6.5. Порядок здійснення благоустрою, утримання об'єктів та елементів благоустрою підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності, що здійснюють торгівлю або діяльність з надання побутових послуг.	с. 61
Р.7.	Санітарне очищення міста та вимоги щодо поводження з відходами на території міста.	с. 62
	7.1. Загальні вимоги до санітарного очищення території міста	с. 62
	7.2. Обов'язок по механізованому та ручному прибиранню та утриманню територій.	с. 63
	7.3. Комплекс робіт, спрямований на наведення та постійне підтримання чистоти і порядку, збереження зелених насаджень.	с. 65
	7.4. Зобов'язання по встановленню та утриманню урн.	с. 67
	7.5. Зимове прибирання суб'єктами у сфері благоустрою відповідних територій.	с. 67
	7.6. Вимоги щодо поводження з побутовими відходами.	с. 68
	7.7. Права та обов'язки суб'єктів у сфері поводження з відходами	с. 72
Р.8.	Правила утримання та поводження з тваринами на території м.Могилева-Подільського.	с. 73
	8.1. Загальні вимоги до утримання та поводження з тваринами.	с. 73
	8.2. Загальні вимоги до виходу тварин.	с. 79
	8.3. Обов'язки власників сільськогосподарських тварин та птиці.	с. 77
Р.9.	Порядок додержання тиші в громадських місцях на території м.Могилева-Подільського.	с. 77
Р.10.	Контроль у сфері благоустрою території м. Могилева-Подільського.	с. 78
	10.1. Завдання контролю у сфері благоустрою міста	с. 80
	10.2. Державний контроль у сфері благоустрою м. Могилева-Подільського.	с. 80
	10.3. Самоврядний контроль у сфері благоустрою міста.	с. 80
	10.4. Громадський контроль у сфері благоустрою міста.	с. 83
Р.11.	Відповідальність підприємств, установ, організацій, фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності, громадян за порушення Правил благоустрою території м. Могилева-Подільського.	с. 83
Р.12.	Порядок громадського обговорення проекту Правил благоустрою території м. Могилева-Подільського та заходи з його реалізації.	с. 85
Р.13.	Порядок внесення змін та доповнень до Правил благоустрою території м. Могилева-Подільського.	с. 86

Розділ 1. Загальні положення

1.1. Призначення, сфера дії, учасники Правил благоустрою міста.

1) Правила благоустрою території м. Могилева-Подільського (далі – Правила) є нормативно-правовим актом, який встановлює порядок благоустрою та утримання об'єктів благоустрою міста, визначає правові, економічні, екологічні, соціальні та організаційні засади благоустрою міста, що спрямовані на створення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля, збереження та охорону навколишнього природного середовища, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

2) Правила регулюють права та обов'язки учасників правовідносин у сфері благоустрою міста, визначають комплекс заходів з утримання території міста у належному стані, її санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів і об'єктів, організацію належного утримання та раціонального використання території, будівель, інженерних споруд та об'єктів рекреаційного, природоохоронного, оздоровчого, історико-культурного та іншого призначення.

3) Правила є обов'язковими для виконання на території м. Могилева-Подільського органами державної влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання усіх форм власності, неприбутковими організаціями, установами, закладами незалежно від їх підпорядкування, фізичними особами-підприємцями (ФОП), органами самоорганізації населення, об'єднаннями громадян, а також громадянами, у тому числі іноземцями та особами без громадянства.

4) Правила забезпечують державні, громадські та приватні інтереси.

5) Організацію благоустрою м. Могилева-Подільського забезпечують міська рада та її виконавчий комітет.

Повноваження Могилів-Подільської міської ради, її виконавчого комітету та органів самоорганізації населення у сфері благоустрою визначені законами України "Про благоустрій населених пунктів", "Про місцеве самоврядування України", "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про відходи", "Про основи містобудування", "Про планування і забудову територій", "Про дорожній рух", Кодексів України, інших нормативно-правових актів та нормативних документів, та спрямовані на створення умов, сприятливих для життєдіяльності людини.

Рішення Могилів-Подільської міської ради та її виконавчого комітету щодо благоустрою території міста є обов'язковим для виконання розміщеними на цій території підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності та підпорядкування, органами самоорганізації населення, а також громадянами, у тому числі іноземцями та особами без громадянства, які на ній проживають.

б) Могилів-Подільська міська рада забезпечує вільний доступ населення, підприємств, установ, організацій до Правил, які є відкритими та доступними.

7) Правила містять загальнообов'язкові на території міста норми, за порушення яких передбачена відповідальність згідно з Кодексом України про адміністративні правопорушення.

8) Громадяни, громадські організації мають право брати участь у виконанні Правил та контролювати їх виконання, а також надавати пропозиції щодо внесення змін до Правил.

9) Співробітництво об'єднань громадян, професійних спілок, релігійних організацій тощо у сфері благоустрою міста полягає у спільній участі в діях щодо запобігання порушень існуючого стану благоустрою міста, реагуванні на факти таких порушень, виявленні порушень вимог нормативно-правових актів у сфері благоустрою міста, організації надання з боку державних та міжнародних організацій та фондів технічної, фінансової, консультативної та гуманітарної допомоги населенню, яке потерпіло внаслідок порушень існуючого благоустрою території міста.

1.2. Система благоустрою міста включає:

- 1) управління у сфері благоустрою міста;
- 2) визначення суб'єктів та об'єктів у сфері благоустрою міста;
- 3) організацію благоустрою міста;
- 4) стандартизацію і нормування у сфері благоустрою міста;
- 5) фінансове забезпечення благоустрою міста;
- 6) здійснення державного, самоврядного і громадського контролю у сфері благоустрою міста;

7) встановлення відповідальності за порушення законодавства у сфері благоустрою міста.

1.3. Суб'єкти, об'єкти та елементи сфери благоустрою міста.

1) **Суб'єктами** у сфері благоустрою міста є органи державної влади та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, органи самоорганізації населення, громадяни;

2) До **об'єктів** благоустрою міста належать:

- а) території загального користування:
 - парки культури та відпочинку, рекреаційні зони, сквери та майданчики (спортивні, дитячі);
 - території пам'яток культурної спадщини;
 - майдани, площі, проспекти;
 - вулиці, дороги, провулки, проїзди, пішохідні доріжки;
 - пляжі;
 - кладовища;
 - інші території загального користування;
- б) прибудинкові території;
- в) території будівель та споруд інженерного захисту територій;
- г) території підприємств, установ, організацій та закріплені за ними території на умовах договору.

До об'єктів благоустрою можуть належати також інші території в межах міста.

Об'єкти благоустрою використовуються відповідно до їх функціонального призначення для забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини на засадах їх раціонального використання та охорони з урахуванням вимог правил благоустрою території населених

пунктів, місцевих правил забудови, інших вимог, передбачених законодавством.

3) Елементами благоустрою є:

- покриття площ, вулиць, доріг, проїздів, алей, тротуарів, пішохідних зон і доріжок відповідно до діючих норм і стандартів;
- зелені насадження, у тому числі снігозахисні та протиерозійні, уздовж вулиць і доріг, у парках, скверах, інших об'єктах благоустрою загального користування, санітарно-захисних зонах, на прибудинкових та інших територіях;
- будинки та споруди, їх фасади;
- будівлі та споруди системи збирання і вивезення відходів;
- будівлі та споруди системи інженерного захисту території, санітарні споруди;
- комплекси та об'єкти монументального мистецтва;
- спортивні споруди;
- обладнання місць для зупинки маршрутних транспортних засобів;
- обладнання (елементи) дитячих, спортивних та інших майданчиків для дозвілля та відпочинку;
- технічні засоби регулювання дорожнього руху, у тому числі дорожні знаки, знаки місць для зупинки маршрутних транспортних засобів, переходів, покажчики найменування вулиць, будинкові номерні знаки;
- засоби та обладнання зовнішньої реклами;
- ліхтарі вуличного освітлення, засоби та обладнання зовнішнього освітлення, установки для декоративного підсвічування будинків і пам'ятників;
- телефонні автомати загального користування;
- малі архітектурні форми для підприємницької діяльності;
- малі архітектурні форми некомерційного призначення;
- шлагбауми та інші огороження, що встановлюються з метою обмеження проїзду або контролю за переміщенням транспортних засобів;
- урни, контейнери для сміття, сміттезбірники;
- паркові лави;
- вуличні годинники, меморіальні дошки;
- громадські вбиральні;
- інші елементи, визначені нормативно-правовими актами.

Розділ 2. Визначення термінів.

2.1. Автомобільна дорога, вулиця (дорога) - частина території, в тому числі в населеному пункті, призначена для руху транспортних засобів і пішоходів, з усіма розташованими на ній спорудами (мостами, шляхопроводами, естакадами, надземними і підземними пішохідними переходами) та засобами організації дорожнього руху, і обмежена по ширині зовнішнім краєм тротуарів чи краєм смуги відводу, яка забезпечує внутрішньодержавні та міжнародні перевезення пасажирів і вантажів, з'єднує населені пункти та окремі об'єкти і є складовою частиною єдиної транспортної системи держави.

2.2. Автомобільний транспортний засіб - колісний транспортний засіб (автобус, вантажний та легковий автомобіль, причіп, напівпричіп), який

використовується для перевезення пасажирів, вантажів або виконання спеціальних робочих функцій (далі - транспортний засіб).

2.3. Балансоутримувач - власник або особа, яка за договором або відповідним актом утримує об'єкти або елементи благоустрою, здійснює розрахунки коштів, необхідних для своєчасного проведення капітального і поточного ремонтів та утримання.

2.4. Балансоутримувач будинку, споруди, житлового комплексу або комплексу будинків і споруд (далі - балансоутримувач) - власник або юридична особа, яка за договором з власником утримує на балансі відповідне майно, а також веде бухгалтерську, статистичну та іншу передбачену законодавством звітність, здійснює розрахунки коштів, необхідних для своєчасного проведення капітального і поточного ремонтів та утримання, а також забезпечує управління цим майном і несе відповідальність за його експлуатацію згідно з законом.

2.5. Безхазяйні споруди - такі щодо яких не встановлено власника або власник яких невідомий.

2.6. Благоустрій населених пунктів - комплекс робіт з інженерного захисту, розчищення, осушення та озеленення території, а також соціально-економічних, організаційно-правових та екологічних заходів з покращення мікроклімату, санітарного очищення, зниження рівня шуму та інше, що здійснюються на території населеного пункту з метою її раціонального використання, належного утримання та охорони, створення умов щодо захисту і відновлення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля.

2.7. Виробник відходів - фізична або юридична особа, діяльність якої призводить до утворення відходів.

2.8. Вигрібна яма (вигріб) - інженерна споруда у вигляді обгородженого гідроізоляційним матеріалом поглиблення в землі, призначена для збирання та зберігання рідких відходів.

2.9. Відновна вартість зелених насаджень - це вартість, яка визначає їхню цінність, включаючи витрати на відновлення.

2.10. Відповідальні посадові особи - посадові особи суб'єктів господарювання.

2.11. Відтворення будинків та споруд, їх фасадів - комплекс заходів з відбудови втрачених об'єктів культурної спадщини за достовірними науковими даними і первинними проектними матеріалами.

2.12. Відходи - будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення;

- **утилізація відходів** - використання відходів як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів;

- **видалення відходів** - здійснення операцій з відходами, що не призводять до їх утилізації;

- **оброблення (перероблення) відходів** - здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних із зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей відходів, з метою підготовки їх до екологічно безпечного зберігання, перевезення, утилізації чи видалення;

2.13. Власник відходів - фізична або юридична особа, яка відповідно до закону володіє, користується і розпоряджається відходами.

2.14. Власник приміщення, будинку, споруди, житлового комплексу або комплексу будинків і споруд (далі - власник) - фізична або юридична особа, якій належить право володіння, користування та розпоряджання приміщенням, будинком, спорудою, житловим комплексом або комплексом будинків і споруд, зареєстроване у встановленому законом порядку.

2.15. Власники земельних ділянок - це підприємства, організації, установи, інші суб'єкти підприємницької діяльності, громадяни, територіальна громада чи держава, які володіють сукупністю трьох правомочностей власника по володінню, користуванню та розпорядженню належною на праві власності земельною ділянкою.

2.16. Власність – це економічна категорія, яка є проявом суспільних відносин з приводу привласнення матеріальних благ.

2.17. Вулиця - автомобільна дорога, призначена для руху транспорту і пішоходів, прокладання наземних і підземних інженерних мереж у межах населених пунктів.

2.18. Вуличні насадження - озеленена територія вздовж вулиць міст і населених пунктів.

2.19. Вулично-дорожня мережа - призначена для руху транспортних засобів і пішоходів мережа вулиць, доріг загального користування, внутрішньо кварталних та інших проїздів, тротуарів, пішохідних і велосипедних доріжок, а також набережні, майдани, площі, вуличні автомобільні стоянки з інженерними та допоміжними спорудами, технічними засобами організації дорожнього руху.

2.20. Газон - певна ділянка однорідної території зі штучним дерновим покривом, який створюється посівом і вирощуванням дерноутворювальних трав (переважно багаторічних) для декоративних, спортивних, ґрунтозахисних або інших цілей.

2.21. Джерело викиду - об'єкт (підприємство, цех, агрегат, установка, транспортний засіб тощо), з якого надходить в атмосферне повітря забруднююча речовина або суміш таких речовин.

2.22. Дорожнє покриття - укріплені верхні шари дороги, що сприймають навантаження від транспортних засобів.

2.23. Житлово-комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил.

2.24. Забруднення атмосферного повітря - змінення складу і властивостей атмосферного повітря в результаті надходження або утворення в ньому фізичних, біологічних факторів і (або) хімічних сполук, що можуть несприятливо впливати на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

2.25. Закріплена територія - територія, яка закріплена рішенням міської ради.

2.26. Замовник будівельних робіт - особа, що укладає договори на проектування та проведення будівельних робіт, контролює виконання

договірних зобов'язань, здійснює інші функції відповідно до чинного законодавства.

2.27. Заходи з благоустрою - роботи щодо відновлення, належного утримання та раціонального використання територій, охорони та організації упорядкування об'єктів благоустрою з урахуванням особливостей їх використання.

2.28. Зберігання відходів - тимчасове розміщення відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах (до їх утилізації чи видалення).

2.29. Збирання відходів - діяльність, пов'язана з вилученням, накопиченням і розміщенням відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах, включаючи сортування відходів з метою подальшої утилізації чи видалення.

2.30. Зелене будівництво - комплекс робіт щодо створення нових міських зелених насаджень і реконструкції наявних.

2.31. Зелені насадження – це дерева, чагарники, квітки та трав'яна рослинність природного і штучного походження на території міста, парків культури та відпочинку, скверів, на територіях житлових будинків, і інших.

2.32. Зелені насадження загального користування - зелені насадження, які розташовані на території парків культури та відпочинку; скверів, насадження на схилах, набережних і інших, які мають вільний доступ для відпочинку.

2.33. Зелені насадження обмеженого користування - насадження на територіях громадських і житлових будинків, шкіл, дитячих установ, вищих та середніх спеціальних навчальних закладів, профтехучилищ, закладів охорони здоров'я, промислових підприємств і складських зон, культурно-освітніх і спортивно-оздоровчих установ та інші.

2.34. Зелені насадження спеціального призначення - насадження вулиць; на ділянках санітарно-захисних зон довкола промислових підприємств; кладовищ, ліній електропередач високої напруги; лісомеліоративні, водоохоронні, протиерозійні, насадження розсадників, квітників.

2.35. Квітник - ділянка геометричної або довільної форми з посадженими одно-, дво- або багаторічними квітковими рослинами.

2.36. Кладовище - відведена в установленому законом порядку земельна ділянка з облаштованими могилами та іншими будівлями та спорудами, призначеними для організації поховання та утримання місць поховань.

2.37. Клумби - квітники правильної геометричної форми у вигляді кола, квадрата, прямокутника, овалу, трикутника тощо.

2.38. Контейнер для зберігання побутових відходів - збірник для накопичення побутових відходів, виготовлений за нормативним документом з металу або полімерних матеріалів, стандартної місткості від 0,12 м³ до 1,1 м³ та збільшеної місткості від 8 м³ до 16 м³ - для великогабаритних відходів.

2.39. Комплексна зелена зона - сукупність міських насаджень, межі якої наносяться на картографічні матеріали органами архітектури (на генеральні плани, схеми та проекти планування), лісогосподарськими органами (на плани лісонасаджень), місцевих органів самоврядування.

2.40. Комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газо- та

електропостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому чинним законодавством.

2.41. Користувачі дорожніх об'єктів - учасники дорожнього руху, власники та користувачі земельних ділянок, які знаходяться в межах «червоних ліній» міських вулиць і доріг, а також власники (користувачі) малих архітектурних форм для провадження підприємницької діяльності, рекламних засобів та інженерних комунікацій і споруд, розташованих у зазначених межах.

2.42. Користувачі земельних ділянок - фізичні чи юридичні особи, які взяли земельну ділянку в довгострокову оренду або користування ними.

2.43. Ландшафт - природний територіальний комплекс, ділянка земної поверхні, обмежена природними рубежами, у межах якої природні компоненти (рельєф, ґрунт, рослинність, водойми, клімат, тваринний світ), а також штучні або антропогенні (забудова, дороги, сільгоспугіддя тощо), перебувають у взаємодії і пристосовуванні один до одного.

2.44. Майданчик для відпочинку - об'єкт благоустрою, на якому здійснюється короточасний відпочинок мешканців житлових масивів.

2.45. Майданчик сезонної торгівлі - об'єкт благоустрою, на якому надаються в тимчасове користування місця для продажу товарів та надання послуг сезонного характеру.

2.46. Мала архітектурна форма для провадження підприємницької діяльності - це невелика (площею до **30 кв. м**) споруда торговельно-побутового призначення, яка виготовляється з полегшених конструкцій і встановлюється тимчасово без спорудження фундаменту.

2.47. Мала архітектурна форма некомерційного призначення - штучний архітектурно-об'ємний елемент (бесідки, ротонди, перголи, трельяжі, арки, павільйони, знаки та ін.).

2.48. Механізоване прибирання - прибирання території із застосуванням поливомийних, підмітально-прибиральних, снігоприбиральних та інших машин і механізмів.

2.49. Міст - штучна споруда, призначена для руху через річку, яр, озера та інші перешкоди, межами якої є початок і кінець прогонових споруд. Міст, перекинутий через дорогу, називають шляхопроводом, міст через яр або ущелину - віадук.

2.50. Набережна - озеленена та благоустроєна транспортна та пішохідна магістраль уздовж берега річки або водоймища.

2.51. Норма озеленення - площа озелених територій загального користування, яка припадає на одного жителя.

2.52. Неутилізована складова побутових відходів - фракція побутових відходів, що утворилася після сортування і не може бути використана в якості вторинної сировини.

2.53. Об'єкт благоустрою зеленого господарства - об'єкт благоустрою, на території якого розташовані зелені насадження.

2.54. Об'єкт культурної спадщини - визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їх частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об'єкти, інші природні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного,

мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність.

2.55. Об'єкт озеленення - територія, призначена для озеленення, на якій передбачається реконструкція і проведення капітального або поточного ремонтів об'єктів зеленого фонду.

2.56. Об'єкти благоустрою - сукупність усіх територій міста, що складаються з окремих територій (їх частин) різного цільового призначання, житлової та громадської забудови, природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного призначення, територій промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення, територій лісового, водного фондів та інших.

2.57. Об'єкти поводження з відходами - місця чи об'єкти, що використовуються для збирання, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження та захоронення відходів.

2.58. Озеленені території - ділянки землі, на яких розміщена рослинність природного чи штучного походження (садово-паркові комплекси та об'єкти зеленого будівництва).

2.59. Озеленення населених місць - комплекс робіт зі створення і використання зелених насаджень у населених пунктах.

2.60. Охорона зелених насаджень - система адміністративно-правових, організаційно-господарських, економічних, архітектурно-планувальних і агротехнічних заходів, спрямованих на збереження, відновлення або покращання виконання зеленими насадженнями відповідних функцій.

2.61. Пам'ятка - об'єкт культурної спадщини, який занесений до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

2.62. Парк - самостійний архітектурно-організаційний комплекс, який виконує санітарно-гігієнічні функції та призначений для короткочасного відпочинку населення.

2.63. Паспорт опорядження фасаду - складова частина проектної документації, в якому визначається матеріал оздоблення, технологія опорядження, колірні рішення фарбування фасадів та їх елементів, що окремо погоджується органами архітектури.

2.64. Перевезення відходів - транспортування відходів від місць їх утворення або зберігання до місць чи об'єктів оброблення, утилізації чи видалення.

2.65. Побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення.

2.66. Поводження з відходами - дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.

2.67. Помії - рідкі відходи, що утворюються під час прання, умивання, миття посуду та прибирання приміщень, приготування їжі та можуть містити залишки твердих відходів (поліетилен, папір, ганчір'я тощо).

2.68. Планово-подвірна система збирання побутових відходів - система, за якою зібрані в контейнери побутові відходи вивозять сміттевозами в пункти знешкодження.

2.69. Планово-поквартирна система збирання побутових відходів - система, яка не передбачає наявності контейнерів, а споживач самостійно завантажує побутові відходи у сміттевоз, що прибуває за графіком.

2.70. Планово-регулярна система санітарного очищення - система санітарного очищення, що передбачає регулярне перевезення побутових відходів до місць утилізації, видалення, знешкодження чи захоронення за затвердженими графіками, у терміни, визначені санітарними нормами.

2.71. Послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з Правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.

2.72. Пошкодження зелених насаджень - надання шкоди кореневій системі, стовбуру, кроні, гілкам деревно-чагарникових порід, а також газонам, квітникам, але яка не припинила їх росту.

2.73. Прибудинкова територія - територія навколо багатоквартирного будинку, визначена актом на право власності чи користування земельною ділянкою і призначена для обслуговування багатоквартирного будинку.

2.74. Прилегла територія - територія, яка межує з власною територією, територією суб'єкта господарювання по периметру огорожі, споруди, яка обмежена краєм проїзної частини вулиці.

2.75. Приміська зелена зона - територія за межами міської зони, зайнята лісами, лісопарками та іншими озеленими територіями, яка виконує захисні і санітарно-гігієнічні функції і є місцями відпочинку населення.

2.76. Присадибна земельна ділянка - земельна ділянка (обмежена, забезпечена виїздом на вулицю, провулок тощо), на якій розміщені житловий будинок, господарські будівлі та споруди, сад, город тощо. За правовим статусом відноситься до земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлового будинку.

2.77. Пристовбурна лунка - верхній горизонт посадкової ями, обнесений по периметру земляним валком заввишки 6-10 см, влаштований для кожної рослини або загальний для групи рослин.

2.78. Прибирання територій - санітарне очищення елементів благоустрою (покриття вулично-дорожньої мережі, зелені насадження, малі архітектурні форми тощо), що знаходяться на територіях населених місць, збирання та перевезення у встановлені місця відходів, вуличного змету, листя, гілля, снігу, льоду тощо.

2.79. Проїзна частина - частина автомобільної дороги, безпосередньо призначена для руху транспортних засобів.

2.80. Реклама - інформація про особу чи товар, розповсюджена в будь-якій формі та в будь-який спосіб і призначена сформулювати або підтримати обізнаність споживачів реклами та їх інтерес щодо такої особи чи товару.

2.81. Рекламні засоби - засоби, що використовуються для доведення реклами до її споживача.

2.82. Рекламні засоби (з обладнанням) - це елементи благоустрою міста, які використовуються для розміщення зовнішньої реклами. До

реklamних засобів (спеціальних конструкцій) відносяться тимчасові та стаціонарні рекламні засоби (світлові та несвітлові, наземні та підземні, плоскі та об'ємні стенди, щити, панно, транспаранти, тролі, таблички, короби, механічні, динамічні, електронні табло, екрани, панелі, тумби, складні просторові конструкції тощо). До обладнання зовнішньої реклами відносяться опори, блоки тощо.

2.83. Рекламодавець - особа, яка є замовником реклами для її виробництва та/або розповсюдження.

2.84. Реконструкція будинків та споруд, їх фасадів - комплекс будівельних робіт, пов'язаних із зміною техніко-економічних показників або використання об'єкта за новим призначенням у межах існуючих будівельних габаритів.

2.85. Рекреаційна зона - спеціально виділена генеральним планом і організована територія в місті і зеленій зоні, призначена для відпочинку населення.

2.86. Ремонт – комплекс операцій з відновлення стану об'єкта та (або) збільшення його довговічності.

2.87. Ремонт будинків та споруд:

1) **поточний** - комплекс ремонтно-будівельних робіт та організаційно-технічних заходів, спрямованих на приведення у справний стан зношених конструкцій будівлі, систем інженерного обладнання, відновлення експлуатаційних характеристик будівлі і не пов'язаних зі зміною її техніко-економічних показників;

2) **капітальний** - комплекс ремонтно-будівельних робіт, пов'язаних з відновленням або покращенням експлуатаційних показників із заміною або відновленням несучих або огорожувальних конструкцій та інженерного обладнання без зміни будівельних габаритів об'єкта та його техніко-економічних показників.

2.88. Рідкі відходи - побутові відходи, що утворюються у будинку за відсутності централізованого водопостачання та каналізації і зберігаються у вигрібних ямах.

2.89. Розповсюджувач реклами - особа, яка здійснює розповсюдження реклами.

2.90. Ручне прибирання - прибирання на відповідній території вручну шляхом збирання випадкового сміття, підмітання мітлою, прибирання сміття, снігу, льоду лопатою, видалення їх за допомогою інших засобів.

2.91. Санітарне очищення населених місць (санітарне очищення) - комплекс планувальних, організаційних, санітарно-технічних та господарських заходів щодо збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, що утворилися в населених місцях, а також прибирання територій з метою запобігання шкідливого впливу факторів середовища життєдіяльності на життя і здоров'я людини та майбутніх поколінь.

2.92. Санітарно-захисна зона - озеленена територія спеціального призначення, яка розділяє (відокремлює) житлову частину міста від промислових підприємств.

2.93. Сквер - упорядкована й озеленена ділянка площею від **0,02 га** до **2,0 га**, яка є елементом архітектурно-художнього оформлення населених місць, призначена для короткочасного відпочинку населення.

2.94. Сортування відходів - механічний розподіл відходів за їх фізико-хімічними властивостями, технічними складовими, товарними показниками тощо з метою підготовки відходів до їх утилізації чи видалення.

2.95. Спеціально відведені місця чи об'єкти - місця чи об'єкти (місця розміщення відходів, сховища, полігони, комплекси, споруди, ділянки надр тощо), на використання яких отримано дозвіл спеціально уповноважених органів на видалення відходів чи здійснення інших операцій з відходами.

2.96. Споживач - фізична чи юридична особа, яка отримує або має намір отримати житлово-комунальну послугу.

2.97. Спортивні споруди - окремі будівлі і комплекси споруд, призначені для оздоровчих та навчально-тренувальних занять, а також змагань з різних видів спорту.

2.98. Стійкість зелених насаджень - здатність насаджень зберігати характер функціонування в умовах дії як антропогенних факторів, так і природних негативних факторів.

2.99. Ступінь озеленення - відношення площі озелених територій до загальної площі міста, одиниці його адміністративного ділення або окремої функціональної території, розрахована у відсотках.

2.100. Суб'єкт господарювання - зареєстрована в установленому чинним законодавством порядку юридична особа незалежно від її організаційно-правової форми та форми власності, яка проводить господарську діяльність, крім органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також фізична особа - суб'єкт підприємницької діяльності.

2.101. Суб'єктами у сфері благоустрою населених пунктів є органи державної влади та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, органи самоорганізації населення, громадяни.

2.102. Схема санітарного очищення - документ, у якому містяться графічні та текстові матеріали щодо черговості здійснення заходів та обсягів робіт з санітарного очищення, систем і методів збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, необхідної кількості сміттєвозів, механізмів, устаткування та інвентарю, доцільності проектування, будівництва, реконструкції чи розширення об'єктів поводження з відходами, їх основні параметри і розміщення, орієнтовані капіталовкладення на будівництво і придбання технічних засобів.

2.103. Тверді відходи - залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням.

2.104. Територія - сукупність земельних ділянок, які використовуються для розміщення об'єктів загального користування: парків, скверів, вулиць, провулків, проїздів, шляхів, мостів, площ, майданів, набережних, прибудинкових територій, пляжів, кладовищ, рекреаційних, оздоровчих, навчальних, спортивних, історико-культурних об'єктів, об'єктів промисловості, комунально-складських та інших у межах населеного пункту.

2.105. Територія прибирання - територія на якій проведений комплекс заходів щодо збору, вивезення сміття та складається з території суб'єкта господарювання, закріпленої території та прилеглої території.

2.106. Територія суб'єкта господарювання - це територія в межах виділеної земельної ділянки, яка знаходиться у власності користувачів або надана в оренду фізичним чи юридичним особам.

2.107. Товар - будь-який предмет господарського обігу, в тому числі продукція, роботи, послуги, цінні папери, об'єкти права інтелектуальної власності.

2.108. Транспортний засіб спеціалізованого призначення- транспортний засіб, який призначений для перевезення певних категорій пасажирів чи вантажів (автобус для перевезення дітей, інвалідів, пасажирів певних професій, самоскид, цистерна, сідельний тягач, фургон, швидка медична допомога, автомобіль інкасації, ритуальний автомобіль тощо) та має спеціальне обладнання (таксі, броньований, обладнаний спеціальними світловими і звуковими сигнальними пристроями тощо).

2.109. Транспортний засіб спеціального призначення - транспортний засіб, призначений для виконання спеціальних робочих функцій (для аварійного ремонту, автокран, пожежний, авто бетономішалка, вишка розвідувальна чи бурова на автомобілі, для транспортування сміття та інших відходів, технічна допомога, автомобіль прибиральний, автомобіль-майстерня, радіологічна майстерня, автомобіль для пересувних телевізійних і звукових станцій тощо) транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення, територій лісового, водного фондів та інших.

2.110. Тротуар – елемент вулиці, призначений для руху пішоходів, який прилягає до проїзної частини, або відокремлений від неї газоном.

2.111. Угода (договір) - дії громадян і організацій, спрямовані на встановлення, зміну або припинення цивільних прав або обов'язків. Допускаються різні форми угод (договорів): словами (усно), письмовим актом, поведінкою особи.

2.112. Утримання будинків і прибудинкових територій - господарська діяльність, спрямована на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи щодо забезпечення експлуатації та/або ремонту жилих та нежилых приміщень, будинків і споруд, комплексів будинків і споруд, а також утримання прилеглої до них (прибудинкової) території відповідно до вимог нормативів, норм, стандартів, порядків і правил згідно з чинним законодавством.

2.113. Утримання в належному стані території - використання її за призначенням відповідно до Генерального плану м. Могилева-Подільського, іншої містобудівної документації, місцевих Правил забудови, графічної частини Правил благоустрою території міста та цих Правил в цілому, а також санітарне очищення території, її озеленення, збереження та відновлення об'єктів благоустрою.

2.114. Утримання зелених насаджень - дотримання режиму їх використання з проведенням агротехнічних заходів, що сприяють нормальному ростові.

2.115. Утилізатор (подрібнювач) залишків харчових продуктів - пристрій для оброблення (перероблення) побутових відходів шляхом подрібнення залишків харчових продуктів та видалення їх у систему водовідведення.

2.116. Фасад - обмежена поверхня архітектурного об'єкта (частіше вертикальна) з боку вулиці та/або головного входу.

2.117. Фізична особа - в цивільному праві термін, що використовується для позначення людини (громадянина) як учасника правових відносин. Фізична особа також підпорядковується певним нормам та правилам поведінки.

2.118. Червоні лінії - визначені в містобудівній документації відносно пунктів геодезичної мережі межі існуючих та запроєктованих вулиць, доріг, майданів, які відмежовують території мікрорайонів, кварталів та території іншого призначення.

2.119. Підприємства, організації, установи, фізичні особи-суб'єкти підприємницької діяльності - суб'єкт права, здатний від власного імені набувати права і обов'язки, за умови реєстрації у встановленому законом порядку. Організація (організаційна форма), що має відокремлене майно, здатна від свого імені набувати майнових і особистих немайнових прав і нести обов'язки, бути позивачем та відповідачем в суді, арбітражному (господарському) або третейському суді.

2.120. Ярмарок - захід, під час якого надаються у встановленому порядку в тимчасове користування місця для здійснення торговельної діяльності, надання побутових послуг та послуг громадського харчування з метою створення для продавців і покупців товарів та послуг належних умов. Ярмарок організовується на певний період з метою забезпечення населення товарами безпосередньо від виробника, ознайомлення з новою продукцією.

2.121. Інші терміни в цих Правилах вживаються у значеннях, визначених законами України “Про благоустрій населених пунктів”, “Про місцеве самоврядування в Україні”, “Про рекламу”, “Про охорону навколишнього природного середовища”, “Про відходи”, “Про охорону атмосферного повітря”, “Про охорону культурної спадщини”, “Про регулювання містобудівної діяльності”, “Про дорожній рух”, “Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку”, “Про поховання та похоронну справу”, “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”, іншими нормативно-правовими актами.

Розділ 3. Повноваження учасників правовідносин у сфері благоустрою території м. Могилева-Подільського

3.1. Повноваження Могилів-Подільської міської ради:

- 1) затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою міста;
- 2) затвердження правил благоустрою території міста та змін до них;
- 3) створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб);
- 4) визначення на конкурсних засадах підприємств, установ та організацій (балансоутримувачів), відповідальних за утримання об'єктів благоустрою.

3.2. Повноваження виконавчого комітету Могилів-Подільської міської ради:

- 1) забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів з благоустрою міста;
- 2) організація забезпечення на території міста чистоти і порядку, дотримання тиші в громадських місцях;

- 3) організація місць відпочинку для населення;
- 4) затвердження схем санітарного очищення міста та впровадження систем роздільного збирання побутових відходів;
- 5) здійснення самоврядного контролю за станом благоустрою та утриманням території міста, інженерних споруд та об'єктів, підприємств, установ та організацій, майданчиків для паркування транспортних засобів (у тому числі щодо оплати послуг з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів), озелененням таких територій, охороною зелених насаджень, водних об'єктів тощо;
- 6) визначення місць стоянок транспортних засобів та майданчиків для паркування на об'єктах благоустрою;
- 7) визначення графіків роботи зовнішнього освітлення території;
- 8) визначення на об'єктах благоустрою місць розміщення громадських вбиралень;
- 9) залучення на договірних засадах коштів і матеріально-технічних ресурсів юридичних та фізичних осіб для здійснення заходів з благоустрою міста;
- 10) визначення обсягів пайової участі власників тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення в утриманні об'єктів благоустрою;
- 11) визначення в установленому порядку розміру відшкодувань юридичними та фізичними особами за забруднення довкілля та інші екологічні збитки, спричинені порушенням законодавства у сфері благоустрою та охорони навколишнього природного середовища;
- 12) інформування населення про здійснення заходів з благоустрою міста;

3.3. Повноваження органів самоорганізації населення міста:

- 1) внесення в установленому порядку на розгляд органів місцевого самоврядування пропозицій з питань благоустрою міста;
- 2) організація участі населення у виконанні робіт з благоустрою міста;
- 3) здійснення громадського контролю за дотриманням цих Правил;
- 4) інформування населення про здійснення заходів з благоустрою міста;
- 5) вирішення інших питань у сфері благоустрою відповідно до законів України "Про благоустрій населених пунктів" та "Про органи самоорганізації населення".

3.4. Права та обов'язки громадян у сфері благоустрою міста.

Громадяни у сфері благоустрою міста мають **право**:

- 1) користуватись об'єктами благоустрою міста;
- 2) брати участь в обговоренні Правил та проектів благоустрою території міста;
- 3) вносити на розгляд міської ради пропозиції з питань благоустрою міста;
- 4) отримувати в установленому законом порядку повну та достовірну інформацію про затвердження Правил благоустрою території та внесення до них змін, а також роз'яснення їх змісту;
- 5) брати участь у здійсненні заходів з благоустрою міста, озелененні та утриманні в належному стані садиб, дворів, парків, площ, вулиць, кладовищ,

братських могил, обладнанні дитячих і спортивних майданчиків, ремонті шляхів і тротуарів, інших об'єктів благоустрою;

б) вимагати негайного виконання робіт з благоустрою міста в разі, якщо невиконання таких робіт може завдати шкоди життю, здоров'ю або майну громадян;

7) звертатись до суду з позовом про відшкодування шкоди, заподіяної майну чи здоров'ю громадян унаслідок дій чи бездіяльності балансоутримувачів об'єктів благоустрою.

Громадяни у сфері благоустрою міста **зобов'язані:**

1) утримувати в належному стані закріплені за ними в установленому порядку території (дотримуватися вимог чинного законодавства про охорону довкілля, не порушувати прав власників суміжних земельних ділянок та землекористувачів дотримуватися правил добросусідства та обмежень, пов'язаних з встановленням земельних сервітутів та охоронних зон);

2) дотримуватися Правил благоустрою території міста;

3) не порушувати права і законні інтереси інших суб'єктів у сфері благоустрою міста;

4) відшкодувати в установленому порядку збитки, завдані порушенням законодавства з питань благоустрою населених пунктів;

5) дотримуватись правил утримання та поведження з домашніми та іншими тваринами в м.Могилеві-Подільському;

б) виконувати інші обов'язки у сфері благоустрою, передбачені Законом України «Про благоустрій населених пунктів», законами України, цими Правилами, рішеннями центральних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, іншими нормативно-правовими актами України.

3.5. Права та обов'язки підприємств, установ, організацій, фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності міста.

Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності у сфері благоустрою міста мають **право:**

1) брати участь у розробленні планів соціально-економічного розвитку населених пунктів та заходів з благоустрою їх територій;

2) брати участь в обговоренні проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів з благоустрою міста;

3) вимагати зупинення робіт, що виконуються з порушенням Правил благоустрою території міста або призводять до її нецільового використання;

4) вимагати негайного виконання робіт з благоустрою в разі, якщо невиконання таких робіт може завдати шкоди життю або здоров'ю громадян, їх майну та майну юридичної особи;

5) брати участь у роботі комісій з прийняття в експлуатацію нових, реконструйованих та капітально відремонтованих об'єктів благоустрою;

б) вносити на розгляд міської ради пропозиції щодо поліпшення благоустрою міста.

Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності у сфері благоустрою міста **зобов'язані:**

1) утримувати в належному стані території надані їм в установленому законом порядку;

2) утримувати в належному стані території, надані їм в установленому законом порядку, у тому числі утримувати в належному стані закріплені за

ними на умовах договору з балансоутримувачем об'єкта благоустрою (їх частини);

3) усувати на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) за власний рахунок та в установлені строки пошкодження інженерних мереж або наслідки аварій, що сталися з їх вини;

4) усувати на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) наслідки надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в установленому порядку;

5) проводити згідно з планами, затвердженими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, інвентаризацію та паспортизацію закріплених за ними об'єктів благоустрою (їх частин);

6) у процесі утримання об'єктів благоустрою (їх частин) дотримуватися відповідних технологій щодо їх експлуатації та ремонту, регулярно здійснювати заходи щодо запобігання передчасному зносу об'єктів, забезпечення належних та безпечних умов їх функціонування та утримання їх у чистоті та належному стані;

7) відшкодовувати збитки та іншу шкоду, завдану ними внаслідок порушення законодавства з питань благоустрою та охорони навколишнього природного середовища, відповідно до чинного законодавства України;

8) здійснювати благоустрій та утримання по периметру території, прилеглої до об'єкту або землекористування не менше **10 м** з влаштуванням благоустрою в сучасному стилі, що не суперечить архітектурі будівель, споруд з використанням сучасних будівельних та оздоблювальних матеріалів (сухопресована плитка, декоративні засоби освітлення території, урни тощо) відповідно технічних умов отриманих в уповноваженому виконкомом міської ради органі;

9) постійно утримувати в належному стані фасади будівель і споруд, у тому числі на об'єктах з комунальною часткою власності;

10) укласти з уповноваженим на те виконкомом міської ради органом договір на комплексне опорядження, утримання і зовнішній благоустрій території, прилеглої до об'єкту або землекористування;

11) проводити своєчасне відновлення зовнішнього вигляду малих архітектурних форм, (фарбування не рідше **1** разу на рік, очищення по мірі забруднення);

12) відповідно до встановлених норм та правил впорядковувати надані їм земельні ділянки (забезпечувати використання їх за цільовим призначенням, додержуватися вимог законодавства про охорону довкілля, не порушувати прав власників суміжних земельних ділянок та землекористувачів, дотримуватися правил добросусідства та обмежень, пов'язаних з встановленням земельних сервітутів та охоронних зон, за свій рахунок привести земельну ділянку у попередній стан у разі незаконної зміни її рельєфу, за винятком здійснення такої зміни не власником земельної ділянки, коли приведення у попередній стан здійснюється за рахунок особи, яка незаконно змінила рельєф);

13) розташовувати об'єкти торгівлі, громадського харчування, побутових послуг та розваг, в тому числі в малих архітектурних формах на територіях об'єктів благоустрою **виключно** за погодженням із відповідними органами державного санітарно-епідеміологічного нагляду, органами екологічної безпеки;

14) виконувати інші обов'язки у сфері благоустрою, передбачені Законом України «Про благоустрій населених пунктів», законами України, рішеннями центральних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, цими Правилами, іншими нормативно-правовими актами.

Розділ 4. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій об'єктів благоустрою м. Могилева-Подільського.

4.1. Загальні принципи здійснення благоустрою та утримання об'єктів благоустрою.

1) Органи державної влади та міська рада в межах повноважень визначають на конкурсних засадах відповідно до закону балансоутримувачів об'єктів благоустрою державної та комунальної форм власності.

Балансоутримувач забезпечує утримання у належному стані та своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або може на конкурсних або договірних засадах залучати для цього інші підприємства, установи, організації. Утримання здійснюється відповідно до умов цих Правил, чинних будівельних, санітарних та інших норм та правил.

2) Балансоутримувача об'єктів благоустрою, які перебувають у приватній власності, визначають їх власники.

3) Балансоутримувач об'єкта благоустрою в **обов'язковому порядку** здійснює заходи по облаштуванню об'єкта пандусом, зручним для його використання, спеціальними сходами, звуковими пристроями відповідно ДБН для громадян з обмеженими фізичними можливостями.

4) Власник об'єкта благоустрою за поданням його балансоутримувача **щорічно** затверджує заходи з утримання та ремонту цього об'єкта на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів. Балансоутримувач об'єкта благоустрою несе повну відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.

5) На території об'єкта благоустрою відповідно до затвердженої містобудівної документації можуть бути розташовані будівлі та споруди торгового, соціально-культурного, спортивного та іншого призначення **виключно** за умови отримання всіх необхідних погоджень та дозвільних документів відповідно до чинного законодавства та передбачених цими Правилами. Власники цих будівель та споруд **зобов'язані** забезпечити належне утримання наданої їм у встановленому порядку земельної ділянки, а також можуть на умовах договору укладеного з балансоутримувачем, забезпечувати належне утримання іншої закріпленої за ними території та/або брати пайову участь в утриманні об'єкта благоустрою. Межі закріпленої території та обсяги пайової участі визначає власник об'єкта благоустрою.

б) Порядок розподілу обов'язків між підприємствами, організаціями, установами, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності, громадянами щодо організації робіт по утриманню належних їм, закріплених та прилеглих територій у належному санітарно-технічному стані базується на тому, що кожна особа **зобов'язана** утримувати у належному стані територію, право користування якою їй надано чинним законодавством, або обов'язок по утриманню якої закріплено відповідним документом. Утримання може здійснюватися спільно на підставі договору відповідної форми.

7) У разі доручення утримання об'єктів та елементів благоустрою третім особам на підставі відповідних договорів або розпорядчих актів, воно повинно здійснюватися з додержанням вимог та умов цих Правил.

4.2. Обмеження у сфері благоустрою міста:

4.2.1. Обмеження при використанні об'єктів благоустрою.

На об'єктах благоустрою забороняється:

- 1) виконувати земляні, будівельні та інші роботи без дозволу (ордеру), виданого в установленому чинним законодавством порядку;
- 2) вчиняти дії, що негативно впливають на архітектуру фасадів будівель і споруд, у тому числі роботи написи, малюнки на стінах будинків, споруд;
- 3) самовільно влаштовувати городи, створювати, пошкоджувати або знищувати зелені насадження, висаджувати дерева, кущі тощо;
- 4) вивозити, виносити, викидати та/або звалювати в не відведених для цього місцях будь-які відходи, траву, гілля, деревину, листя, сніг тощо, влаштовувати несанкціоновані звалища;
- 5) забруднювати довкілля, місця загального користування та інші території будь-якими відходами, сміттям, лушпинням від насіння, недопалками тощо;
- 6) спалювати будь-які відходи промислового, побутового або природного походження, траву, гілля, деревину, листя тощо;
- 7) встановлювати самовільно тимчасові або постійні огорожі та відгородження;
- 8) перекривати проїзди, проходи загального користування будь-якими засобами без відповідного на те дозволу виданого в установленому порядку;
- 9) складувати будівельні матеріали, конструкції, обладнання за межами будівельних майданчиків;
- 10) складувати будівельні та інші матеріали, конструкції, будь-які відходи, накопичення снігу та льоду та інше, крім випадків передбачених цими Правилами;
- 11) захарашувати територію будь-якими матеріалами, конструкціями, будь-якими відходами та інше;
- 12) порушувати правила складування, зберігання, розміщення, транспортування, утилізації та використання будь-яких відходів;
- 13) використовувати не за призначенням контейнери та урни для збору сміття та твердих побутових відходів;
- 14) виливати рідину, викидати будь-які відходи, будівельні матеріали, здійснювати очистку одягу та килимів, кидати предмети з балконів, лоджій, вікон, сходів та дахів будинків, споруд;
- 15) наклеювати оголошення, інформаційно-агітаційні плакати, рекламу, листівки та інші інформаційно-довідкові матеріали у невизначених спеціально для цього місцях;
- 16) встановлювати самовільно об'єкти (будь-які конструкції) зовнішньої реклами та торгівлі тощо;
- 17) встановлювати технічні засоби регулювання дорожнього руху без погодження з Могилів-Подільським відділом поліції;
- 18) влаштовувати стоянки суден, катерів, інших моторних плавучих засобів у межах територій пляжів (зон відпочинку);

19) тримати худобу, свійську птицю, тварин, вигулювати та дресирувати їх у не відведених для цього місцях, залишати на об'єктах благоустрою та їх елементах екскременти тварин;

20) здійснювати ремонт, обслуговування та миття транспортних засобів, машин, механізмів у не відведених для цього місцях (крім випадків проведення негайного ремонту при аварійній зупинці);

21) підключатися самовільно до будь-яких мереж та комунікацій;

22) займати самовільно земельні ділянки і використовувати їх при відсутності документа, що засвідчує право на використання та володіння землею;

23) використовувати земельні ділянки не за цільовим призначенням;

24) здійснювати діяльність, яка негативно впливає на довкілля при відсутності позитивного висновку державної екологічної експертизи, проектної документації об'єктів будівництва, реконструкції;

25) здійснювати викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря без відповідного на те дозволу;

26) засмічувати, забруднювати водні об'єкти та водні ресурси та їх прибережні захисні смуги;

27) перевищувати норми забруднення атмосферного повітря та рівня шуму, у тому числі від транспортних засобів;

28) вчиняти дії, які можуть привести до підтоплення територій та спровокувати зсувні процеси;

29) вчиняти дії, що тягнуть порушення умов благоустрою, пошкодження (руйнування чи псування) вулично-дорожньої мережі, інших об'єктів та елементів благоустрою, ускладнення умов руху пішоходів та транспорту, та інші дії, заборонені цими Правилами, чинним законодавством України.

4.2.2. Обмеження щодо куріння тютюнових виробів

1) **Забороняється** куріння тютюнових виробів на робочих місцях та в громадських місцях (за винятком місць, спеціально для цього відведених), а саме:

- в будівлях, спорудах (їх частинах), які доступні або відкриті для населення вільно чи за запрошенням, або за плату, постійно, періодично або час від часу, в тому числі під'їзди;

- на стадіонах;

- у ліфтах і таксофонах;

- на територіях закладів освіти, у тому числі дитячих комбінатів, шкіл, вищих та середніх навчальних закладів;

- на територіях та безпосередньо поряд з територіями дитячих майданчиків, дитячих розважальних атракціонів, майданчиків для відпочинку та дозвілля;

- у приміщеннях органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших державних установ.

2) Власник або уповноважені ним особи, чи орендарі відповідних споруд, окремих приміщень **зобов'язані** відвести спеціальні місця для куріння, обладнані витяжною вентиляцією чи іншими засобами для видалення тютюнового диму, а також розмістити наочну інформацію про розташування таких місць та про шкоду, якої завдають здоров'ю людини куріння тютюнових виробів чи інші способи їх вживання. Законом можуть

встановлюватися й інші обмеження щодо місць вживання тютюнових виробів.

3) У громадських місцях для осіб, які не курять, відводиться не менше ніж **50 %** площі цих громадських місць, розміщеної так, щоб тютюновий дим не поширювався на цю територію.

4.2.3. Обмеження (обтяження) на використання земельних ділянок об'єктів благоустрою.

1) На використання власником або землекористувачем земельної ділянки або її частини може бути встановлено обмеження (обтяження) в обсязі, передбаченому законом або договором. Перехід права власності або права користування земельною ділянкою не припиняє встановленого обмеження (обтяження).

2) Право на земельну ділянку може бути обмежено законом або договором у випадках, передбачених Земельним кодексом України, а також інших випадках, встановлених законом.

3) Правовий режим земель охоронних зон визначається чинним законодавством України. Охоронні зони створюються:

- навколо особливо цінних природних об'єктів, об'єктів культурної спадщини, гідрометеорологічних станцій тощо з метою охорони і захисту їх від несприятливих антропогенних впливів;

- уздовж ліній зв'язку, електропередачі, земель транспорту, мостів, шляхопроводів, навколо промислових об'єктів для забезпечення нормальних умов їх експлуатації, запобігання ушкодження, а також зменшення їх негативного впливу на людей та довкілля, суміжні землі та інші природні об'єкти.

4) Правовий режим земель зон санітарної охорони визначається чинним законодавством. Зони санітарної охорони створюються навколо об'єктів, де є підземні та відкриті джерела водопостачання, водозабірні та водоочисні споруди, водоводи, об'єкти оздоровчого призначення та інші, для їх санітарно-епідеміологічної захищеності. У межах зон санітарної охорони **забороняється** діяльність, яка може призвести до завдання шкоди підземним та відкритим джерелам водопостачання, водозабірним і водоочисним спорудам, водоводам, об'єктам оздоровчого призначення, навколо яких вони створені.

5) Правовий режим земель санітарно-захисних зон визначається чинним законодавством України. Санітарно-захисні зони створюються навколо об'єктів, які є джерелами виділення шкідливих речовин, запахів, підвищених рівнів шуму, вібрації, ультразвукових і електромагнітних хвиль, електронних полів, іонізуючих випромінювань тощо, з метою відокремлення таких об'єктів від територій житлової забудови.

6) У межах санітарно-захисних зон **забороняється** будівництво житлових об'єктів, об'єктів соціальної інфраструктури та інших об'єктів, пов'язаних з постійним перебуванням людей.

7) Прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водоймищ та на островах **забороняється:**

- розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво;

- зберігання та застосування пестицидів і добрив;

- влаштування загонів для худоби;
- будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, гідрометричних та лінійних), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів;
- влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо;
- миття та обслуговування транспортних засобів і техніки.

8) На землях рекреаційного призначення **забороняється** діяльність, що перешкоджає або може перешкоджати використанню їх за призначенням, а також негативно впливає або може вплинути на природний стан цих земель. Порядок використання земель рекреаційного призначення визначається законом.

4.3. Фінансове забезпечення заходів з благоустрою міста, утримання та ремонт об'єктів благоустрою здійснюється за рахунок коштів їх власників або користувачів, якщо це передбачено умовами відповідних договорів, а також за рахунок пайових внесків власників тимчасових споруд, розміщених на території об'єкта благоустрою, інших передбачених законодавством джерел фінансування.

Фінансування заходів з благоустрою міста здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, міського бюджету, коштів підприємств, установ, організацій, добровільних внесків юридичних осіб та громадян, інших джерел, передбачених законодавством.

4.3.1. За рахунок коштів державного бюджету фінансуються:

- 1) заходи на виконання державних програм благоустрою міста;
- 2) роботи з підготовки проектів законів, інших нормативно-правових актів у сфері благоустрою міста;
- 3) роботи з благоустрою, що проводяться на землях державної форми власності;
- 4) охорона та утримання об'єктів благоустрою, переданих органами державної влади на баланс підприємствам, установам, організаціям;
- 5) роботи з утворення територій і об'єктів рекреаційного призначення, які належать до державної власності.

4.3.2. За рахунок коштів міського бюджету фінансуються:

- 1) заходи з виконання міських програм благоустрою міста, у тому числі проектів благоустрою території міста;
- 2) охорона та утримання об'єктів благоустрою комунальної форми власності, переданих органами місцевого самоврядування на баланс підприємствам, установам, організаціям;
- 3) охорона, утримання та розвиток зелених насаджень на об'єктах благоустрою комунальної форми власності;
- 4) роботи з утворення об'єктів рекреаційного призначення, які належать до комунальної власності;
- 5) організація санітарного очищення територій, які належать до комунальної власності.

4.3.3. За рахунок коштів підприємств, установ, організацій фінансуються заходи, спрямовані на:

- 1) благоустрій, виконання робіт з ремонту і реконструкції доріг внутрішньогосподарського користування, озеленення, утримання в

належному стані території, яка їм належить на праві власності або праві користування;

2) усунення на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх елементах) пошкодження інженерних мереж, елементів благоустрою, а також наслідків аварій, що сталися з їх вини.

Благоустрій прибудинкових територій об'єктів нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту будівель та споруд здійснюється за рахунок коштів забудовників (інвесторів).

Благоустрій прибудинкової території багатоквартирного будинку здійснюється за рахунок коштів власників житлових і нежитлових приміщень у багатоквартирному будинку, отриманих як плата за надання послуг з утримання будинків, споруд та прибудинкової території.

Власник тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, розташованої на території об'єкта благоустрою державної або комунальної власності, на умовах договору, укладеного із підприємством або балансоутримувачем об'єкта благоустрою, може фінансувати утримання прилеглої до тимчасової споруди території шляхом оплати пайової участі з утримання в належному стані об'єкта благоустрою.

Підприємства, установи, організації можуть на добровільних засадах здійснювати внески на фінансування заходів з благоустрою території міста.

Благоустрій присадибних ділянок фінансується за рахунок коштів їх власників або користувачів.

4.3.4. Участь громадян у фінансуванні заходів щодо забезпечення благоустрою міста.

Громадяни можуть на добровільних засадах здійснювати фінансування заходів з благоустрою території міста, мікрорайону, вулиці або прибудинкової території за місцем проживання.

4.4. Стандартизація та нормування у сфері благоустрою міста

1) Стандартизація та нормування у сфері благоустрою міста здійснюються з метою формування сприятливого для життєдіяльності людей середовища, в умовах якого забезпечуються захист довкілля, санітарне та епідемічне благополуччя населення, шляхом впровадження комплексу взаємопов'язаних нормативних документів, якими визначаються взаємоузгоджені вимоги до об'єктів благоустрою.

2) У сфері благоустрою міста застосовуються стандарти, розроблені, прийняті (ухвалені), переглянуті (змінені) в порядку, встановленому законодавством України.

4.5. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій загального користування.

4.5.1. Парків культури і відпочинку, рекреаційних зон, зон зелених насаджень, скверів і майданчиків для дозвілля та відпочинку:

1) благоустрій та утримання у належному стані територій парків, рекреаційних зон, зон зелених насаджень, скверів та майданчиків для дозвілля і відпочинку здійснюють їх балансоутримувачі відповідно до цих Правил та інших нормативних актів;

2) благоустрій та утримання у належному стані вказаних у цьому пункті територій **включає:**

- санітарне очищення: прибирання сміття, відходів, листя, гілля; встановлення урн на відстані не більше **40 м** одна від одної вздовж алей та їх очищення (по мірі накопичення, але не рідше **1 разу на добу**) їх миття та фарбування, встановлення сміттєзбірних майданчиків (майданчиків для тимчасового накопичення відходів), укладення договорів на вивіз сміття;

- освітлення території;

- озеленення, збереження існуючих зелених насаджень;

- відновлення території у міжсезонний період, після стихійних природних явищ, аварій, в інших випадках;

- утримання у належному санітарному, технічному та естетичному стані, належних балансоутримувачу будівель, споруд, конструкцій що розташовані на території парків, рекреаційних зон, зон зелених насаджень, скверів і майданчиків для дозвілля та відпочинку відповідно до вимог чинного законодавства;

- встановлення та утримання у належному санітарному, технічному та естетичному стані обладнання, приборів освітлення, садових лав, таблиць планів території, меморіальних дощок, пам'ятників та інших елементів благоустрою;

- забезпечення безпечних умов перебування, дозвілля та відпочинку громадян;

- забезпечення належної роботи атракціонів, обладнання майданчиків з дотриманням техніки безпеки для дозвілля та відпочинку;

3) збір листя на території парків, рекреаційних зон, зон зелених насаджень, скверів здійснюється тільки на алеях, доріжках, майданчиках для відпочинку, партерних газонах, галявинах, квітниках. Зібране листя вивозиться на спеціально відведені місця. Збирати листя з-під угруповань дерев та чагарників у парках, скверах, зелених зонах **забороняється**, оскільки це призводить до винесення органічних добрив, зменшення ізоляційного шару для ґрунту. **Спалювати листя, гілля категорично забороняється;**

4) утримання в належному стані зелених насаджень парків, рекреаційних зон, зон зелених насаджень, скверів та майданчиків для дозвілля та відпочинку **включає** догляд, обрізання, знесення, висадку зелених насаджень (квітів, дерев, кущів, трави, інших насаджень), що здійснюється відповідно до правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджених у встановленому порядку, інших нормативно-правових актів;

5) благоустрій території парків, зон зелених насаджень, скверів, майданчиків для дозвілля та відпочинку здійснюється відповідно до затверджених планів. До затвердження відповідних планів благоустрою вказаних об'єктів благоустрою здійснюється з додержанням цих Правил в порядку та обсязі, що забезпечує задоволення соціально-культурних потреб громадян, умови безпеки їх життя та здоров'я;

б) пошкодження зелених насаджень, збір квітів, грибів на територіях парків, рекреаційних зон, зон зелених насаджень, скверів, майданчиків для дозвілля та відпочинку **забороняється;**

7) поливальні пристрої повинні утримуватись в справному технічному стані;

8) на території парків господарська зона з контейнерними майданчиками для роздільного збирання побутових відходів та громадськими вбиральнями повинна бути розташована не ближче ніж **50 м** від місць масового скупчення відпочиваючого населення (танцювальні майданчики, естради, фонтани, головні алеї, видовищні павільйони тощо):

- кількість урн встановлюється з розрахунку одна урна на **800 м²** площі парку. На головних алеях відстань між урнами повинна бути не більше ніж **40 м** біля кожного ларька, палатки, кіоску (продовольчого, сувенірного, книжкового тощо) встановлюється урна місткістю не менш ніж **10 дм³**;

- кількість контейнерів на господарських майданчиках визначається за показником середнього утворення відходів за **3 дні**;

- основне прибирання парків проводиться після їх закриття та до 8 години ранку. Протягом дня необхідно збирати відходи і опале листя, проводити патрульне прибирання, поливати зелені насадження;

9) утримання майданчиків для дозвілля та відпочинку здійснюють їх балансоутримувачі або особи, на території яких розміщені вказані майданчики відповідно до договору.

Майданчики для дозвілля та відпочинку повинні бути безпечними для життя та здоров'я громадян, наявне обладнання, спортивні, розважальні та інші споруди, інші елементи благоустрою повинні підтримуватися у належному санітарному, технічному та естетичному стані, своєчасно очищатися від бруду, сміття, снігу, льоду тощо.

Забороняється наявність поламаного, небезпечного для життя та здоров'я громадян обладнання об'єктів та елементів благоустрою.

4.5.2. Територій пам'яток культурної спадщини.

1) Власник або уповноважений ним орган, користувач **зобов'язані** утримувати пам'ятники культурної спадщини, пам'ятки в належному стані, своєчасно проводити ремонт, захищати від пошкодження, руйнування або знищення відповідно до вимог чинного законодавства та охоронного договору.

2) У разі, коли пам'ятці загрожує небезпека пошкодження, руйнування чи знищення, власник або уповноважений ним орган, особа, яка набула права володіння, користування чи управління, **зобов'язані** привести цю пам'ятку до належного стану (змінити вид або спосіб її використання, провести роботи з її консервації, реставрації, реабілітації, музеєфікації, ремонту та пристосування).

3) **Забороняється** змінювати призначення пам'ятників культурної спадщини, пам'яток, їхніх частин та елементів, робити написи, позначки на них, на їх територіях та в охоронних зонах без дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини.

4) **Забороняється** будь-яка діяльність підприємств, установ, організацій, фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, громадян, що створює загрозу пам'ятнику культурної спадщини, пам'ятці або порушує законодавство, державні стандарти, норми і правила у сфері охорони культурної спадщини.

5) **Забороняється** зносити, змінювати, замінювати, перемішувати (переносити) на інші місця пам'ятники культурної спадщини, пам'ятки, їхні частини, пов'язане з ними рухоме та нерухоме майно. Переміщення (перенесення) пам'ятки на інше місце допускається як виняток у випадках,

коли неможливо зберегти пам'ятку на місці, за умови проведення комплексу наукових досліджень з вивчення та фіксації пам'ятки (обміри, фото фіксація тощо).

б) Діяльність, підприємств, установ, організацій, фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, громадян, яка негативно позначається на стані пам'ятки (створює загрозу знищення, руйнування, пошкодження, спотворення пам'ятки), зобов'язані вжити заходи, погоджені з відповідним органом охорони культурної спадщини, для запобігання такій загрозі та підтримання пам'ятки в належному стані за власні кошти.

7) Будівельні, шляхові та інші роботи, що можуть призвести до руйнування, знищення чи пошкодження об'єктів культурної спадщини, проводяться тільки після повного дослідження цих об'єктів за рахунок коштів замовників зазначених робіт.

8) Роботи із збереження об'єктів культурної спадщини проводяться згідно з реставраційними нормами та правилами, погодженими центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини. Будівельні норми та правила застосовуються у разі проведення робіт із збереження об'єкта культурної спадщини лише у випадках, що не суперечать інтересам збереження цього об'єкта.

4.5.3. Майданів, площ, проспектів, набережних.

Благоустрій та утримання майданів, площ, проспектів міста здійснюється відповідно до порядку, встановленого для благоустрою та утримання доріг, вулиць, умов цих Правил, інших нормативно-правових актів.

4.5.4. Доріг, вулиць (провулків, проїздів), пішохідних доріжок.

1) Власники доріг, вулиць або уповноважені ними органи повинні здійснювати їх експлуатаційне утримання, вимагати від користувачів дотримання чинних законодавчих і нормативно-правових актів щодо дорожнього руху, правил ремонту і утримання вказаних об'єктів, правил користування дорогами і дорожніми спорудами та їх охорони.

2) Використовувати дороги не за їх призначенням і встановлювати засоби організації дорожнього руху дозволяється лише за узгодженими з Могилів-Подільським відділом поліції рішеннями власників доріг або уповноважених ними органів;

3) Озеленення вулиць і доріг здійснюється відповідно до встановлених норм та правил.

4) Власники дорожніх об'єктів або уповноважені ними органи, дорожньо-експлуатаційні організації **зобов'язані:**

- своєчасно і якісно виконувати експлуатаційні роботи відповідно до технічних правил з дотриманням норм і стандартів з безпеки руху;

- постійно контролювати експлуатаційний стан усіх елементів дорожніх об'єктів та негайно усувати виявлені пошкодження чи інші перешкоди в дорожньому русі, а за неможливості це зробити - невідкладно позначити їх дорожніми знаками, сигнальними, огороджувальними і направляючими пристроями відповідно до діючих нормативів або припинити (обмежити) рух;

- контролювати якість робіт, що виконуються підрядними організаціями;

- вирішувати питання забезпечення експлуатації дорожніх об'єктів у надзвичайних ситуаціях, за несприятливих погодно-кліматичних умов, у разі деформації та пошкодження елементів дорожніх об'єктів, аварії на підземних комунікаціях або виникнення інших перешкод у дорожньому русі разом із спеціалізованими службами організації дорожнього руху та за погодженням з Могилів-Подільським відділом поліції оперативно вносити зміни до порядку організації дорожнього руху;

- аналізувати стан аварійності на дорожніх об'єктах, виявляти аварійно небезпечні ділянки і місця концентрації дорожньо-транспортних пригод, розробляти і здійснювати заходи щодо вдосконалення організації дорожнього руху для усунення причин та умов, що призводять до їх скоєння;

- брати участь спільно з представниками Могилів-Подільського відділу поліції в огляді місць дорожньо-транспортних пригод для визначення дорожніх умов, за яких вони сталися, та усувати виявлені недоліки;

- сповіщати виконавчі органи міської ради та учасників дорожнього руху про закриття або обмеження руху, стан дорожнього покриття і рівень аварійності на відповідних ділянках, погодно-кліматичні та інші умови;

- проводити в літній період в плановому порядку спеціалізованим транспортом механізоване миття та підмітання з вдосконаленим покриттям проїзної частини вулиць та площ;

- мити дорожнє покриття так, щоб бруд та сміття не викидалось потоком води на полоси зелених насаджень, тротуари;

- поливати вулиці, з підвищеної інтенсивністю руху, в спекотну погоду для покращення мікроклімату;

- забезпечувати дотримання вимог техніки безпеки, а також безпеки дорожнього руху під час виконання дорожньо-експлуатаційних робіт.

5) Власники транспортних засобів, водії **зобов'язані** виключати можливість винесення на дорожні об'єкти сипучих матеріалів, землі, каміння, будівельних матеріалів, а також засмічення проїжджої частини внаслідок переповнення кузова транспортного засобу вантажем, пошкодження тари, розвіювання безтарних вантажів, руху із незакріпленим вантажем, забруднення або запилення повітря.

б) **Забороняється** заправляти транспортні засоби паливно-мастильними матеріалами з автомобільних та інших пересувних бензо-, газозаправників, займатися торгівлею паливно-мастильними та іншими матеріалами і виробами, а також мити транспортні засоби на проїжджій частині дорожніх об'єктів, узбіччі та тротуарах.

7) Власники та користувачі земельних ділянок, що межують з **«червоними лініями»** міських вулиць і доріг, **зобов'язані**:

- утримувати в належному стані виїзди з цих ділянок, запобігати винесенню на дорожні об'єкти землі, каміння та інших матеріалів, сміття;

- установлювати і утримувати в справному та естетичному стані огорожі і вживати заходи для запобігання неконтрольованому виходу худоби та свійської птиці на дорожні об'єкти.

8) Власники та користувачі земельних ділянок, а також власники та користувачі малих архітектурних форм, споруд побутово-торгового призначення та інших будинків і споруд масового відвідування, інженерних комунікацій, що розташовані в межах «червоних ліній» міських вулиць і доріг, **зобов'язані**:

- у місцях розміщення споруд побутово-торгового призначення та інших будинків і споруд масового відвідування влаштувати місця для стоянки транспортних засобів і виїзду на дорожні об'єкти;
- утримувати в належному стані зелені насадження, охоронні зони інженерних комунікацій, тротуари, обладнані стоянки автомобілів, трамвайне полотно та інші елементи дорожніх об'єктів;
- забезпечувати прибирання сміття, снігу, опалого листя та інших відходів, а в разі необхідності проводити обробку тротуарів протижелезними матеріалами;
- забезпечувати належний технічний стан інженерних комунікацій, обладнання, споруд та інших використовуваних елементів дорожніх об'єктів відповідно до їх функціонального призначення та діючих нормативів;
- негайно повідомляти власників дорожніх об'єктів або уповноважених ними органів, а також Могилів-Подільський відділ поліції у разі виявлення небезпечних умов в експлуатації споруд і об'єктів, аварій і руйнувань, що призвели до виникнення перешкод у дорожньому русі або загрожують збереженню елементів дорожніх об'єктів;
- дотримуватись вимог діючих норм і правил щодо охорони дорожніх об'єктів;

- **істотною умовою** для всіх договорів купівлі-продажу земельних ділянок, договорів оренди землі або об'єктів нерухомості є визначення прилеглої території, яка підлягає благоустрою та дотримання Правил благоустрою. Недосягнення згоди по зазначених пунктах договору є підставою для відмови від укладення вище вказаних договорів. Договір на благоустрій території може бути укладено у формі окремого документу.

9) У межах **«червоних ліній»** міських вулиць і доріг **забороняється:**

- розміщувати гаражі, голубники та інші споруди й об'єкти, крім об'єктів, визначених відповідними державними будівельними нормами і правилами (крім визначених містобудівною документацією, графічною частиною Правил сміттєзбірників біля об'єктів дорожнього сервісу, або для загального користування);
- розміщувати контейнери та іншу тару для твердих побутових і харчових відходів;
- смітити, псувати дорожнє покриття, обладнання, зелені насадження;
- скидати промислові, меліоративні і каналізаційні води в систему дорожнього зливостоку;
- встановлювати намети та влаштувати місця для відпочинку без відповідного дозволу;
- випасати худобу та свійську птицю;
- виконувати будь-які роботи без одержання на те дозволу у власника дорожнього об'єкта або уповноваженого ним органу та погодження з Могилів-Подільським відділом поліції.

10) Відкриття нових автобусних маршрутів проводиться замовником перевезень після вивчення пасажиропотоків і моделювання маршрутних кореспонденцій, обстеження доріг та дорожніх об'єктів на маршрутах за погодженням з власниками цих дорожніх об'єктів або їх уповноваженими особами.

11) При виконанні робіт по ремонту і утриманню автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів дорожньо-експлуатаційні організації у

першочерговому порядку повинні здійснювати заходи щодо безпеки дорожнього руху на основі обліку і аналізу дорожньо-транспортних подій, результатів обстежень і огляду автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів і, передусім, на аварійних і небезпечних ділянках та у місцях концентрації дорожньо-транспортних подій.

12) Власники дорожніх об'єктів або уповноважені ними органи, дорожньо-експлуатаційні організації, користувачі дорожніх об'єктів та спеціалізовані служби організації дорожнього руху **зобов'язані** забезпечувати зручні і безпечні умови руху, сприяти збільшенню пропускну́ї спроможності дорожніх об'єктів, запобігати травмуванню учасників дорожнього руху, пошкодженню транспортних засобів і дорожніх об'єктів, забрудненню навколишнього середовища.

13) Власники або балансоутримувачі підземних комунікацій (споруд) **зобов'язані** утримувати, кришки люків та решіток оглядових та приймальних колодязів в справному технічному стані, на рівні дорожнього покриття та тротуарів.

14) Ремонт і утримання дорожніх об'єктів повинні виконуватися відповідно до технічних правил ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування і технічних правил ремонту і утримання міських вулиць і доріг, інших будівельних та санітарних норм та правил. Якість робіт по ремонту та утриманню об'єктів повинна відповідати вимогам комфортності, економічності та безпеки дорожнього руху.

4.5.5. Пляжів (зон відпочинку).

1) Території пляжів (зон відпочинку) зобов'язані утримувати у належному стані їх балансоутримувачі або особи, яким вказані території передані згідно з договорами оренди, відповідно до умов цих Правил, інших нормативних актів.

2) Території пляжів (зон відпочинку), що не передані у користування згідно з договорами оренди, утримуються уповноваженим органом виконавчого комітету міської ради.

3) Території пляжів (зон відпочинку) повинні бути обладнані приладами освітлення, переважно енергозберігаючими. Кількість та потужність освітлювальних засобів повинна забезпечувати достатнє освітлення для забезпечення безпечного перебування громадян на території пляжів у вечірні та нічні часи.

4) Утримання територій пляжів (зон відпочинку) **включає** санітарне очищення, очищення дна акваторії, вживання заходів щодо запобігання забрудненню річок та водоймищ, охорону зелених насаджень, огороження відповідної території, у тому числі декоративне.

5) Балансоутримувачі або особи, які утримують пляжі (зони відпочинку) в процесі їх експлуатації **зобов'язані:**

- забезпечити громадян питною водою шляхом влаштування питних фонтанчиків. Відстань між фонтанчиками не повинна перевищувати **200 м**;

- забезпечити встановлення та належний санітарно-технічний стан туалетів, які необхідно встановлювати із розрахунку одне місце на 75 відвідувачів. Відстань між туалетами до місце купання повинна бути не менше **50 м** і не більше **200 м**;

- встановити урни, контейнери для сміття, які необхідно очищувати по мірі наповнення. Урни необхідно розміщувати на відстані **3-5 м** від смуги зелених насаджень і не менш за **10 м** від краю води з розрахунку не менш однієї урни на **800 кв. м** території пляжу. Відстань між урнами не повинна перевищувати **40 м**. Контейнери для сміття ємкістю **0,75 куб.м** встановлюються з розрахунку один контейнер на **3500 кв. м** території пляжу;

- забезпечити наявність та належний технічний стан лавок для відпочинку, забезпечити наявність дитячих майданчиків;

- забезпечити роботу приладів освітлення у темний час доби;

- забезпечити належний санітарний стан території пляжу (зони відпочинку), проводити основне прибирання берегу, роздягалень, туалетів, зеленої зони щоденно до **8 годин** ранку, **2 рази** вдень відповідно графіку проводити патрульне прибирання;

- встановити відкритті та закритті роздягальні, павільйони для роздягання, гардероби;

- підсипати **один раз** на рік чистий пісок або гальку.

6) Відкритті та закритті роздягальні, павільйони для роздягання, гардероби слід мити щодня із застосуванням миючих та дезінфікуючих засобів, дозволених МОЗ для використання в цій сфері.

7) Особи, які утримують пляжі, зобов'язані укладати договори про вивезення, утилізацію побутового сміття та вторинної сировини, забезпечити установку контейнерів для збору ПЕТ- посуду.

8) У місцях, призначених для купання, **категорично забороняється** прати білизну і купати тварин.

9) На пляжах повинні бути організовані медичні пункти та рятувальні станції.

10) Об'єкти обслуговування населення, що розташовуються на пляжах повинні бути забезпечені централізованим водопостачанням та водовідведенням. У разі відсутності централізованих інженерних мереж необхідно влаштовувати локальні споруди водопостачання та локальні очисні споруди водовідведення відповідно до вимог санітарного законодавства та розміщувати їх поза межами прибережної захисної смуги річок і водойм та пляжної зони.

11) Відвід використаної води дозволяється в проточні водойми на відстані не менше 100 метрів нижче по течії річки від границі пляжу.

12) **Забороняється** відвід води з питних фонтанчиків в місця, не призначених для цих цілей.

13) На території пляжів (зон відпочинку) в **обов'язковому** порядку організовуються рятувальні станції, санітарні пункти, інші об'єкти відповідно до вимог чинного законодавства.

14) Розташування на територіях пляжів торгових лотків, палаток, наметів, холодильного та іншого обладнання, облаштування будь-яких інших торгових точок для продажу морозива, безалкогольних напоїв, інших продовольчих та непродовольчих товарів допускається виключно при наявності відповідних погоджень органів державного санітарно-епідеміологічного нагляду та відповідних виконавчих органів міської ради.

4.5.6. Лікувально-профілактичних закладів.

1) Небезпечні відходи шкірно-венерологічних, інфекційних, онкологічних, хірургічних та інших відділень підлягають захороненню та

знешкодженню на спеціально відведених місцях чи об'єктах та потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними, погоджених центральним органом виконавчої влади у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

2) Збирати та зберігати небезпечні відходи лікувально-профілактичних закладів необхідно в герметичних збірниках ємністю 50-100 л з щільно прилягаючими кришками. Забороняється перевозити небезпечні відходи лікувально-профілактичних закладів на полігони побутових відходів.

3) Режим і спосіб прибирання території з твердим покриттям залежать від специфіки лікувально-профілактичного закладу і вирішуються на місці за погодженням з державною санітарно-епідеміологічною службою відповідної адміністративної території.

4) Побутові відходи, що утворюються на території лікувально-профілактичних закладів підлягають видаленню відповідно до Санітарних норм.

5) Розмір контейнерного майданчика для роздільного збирання побутових відходів на території господарської зони повинен бути не менше ніж 40 м². Майданчик слід розміщувати на відстані не ближче ніж 50 м від лікувальних корпусів і харчоблоків. Допускається встановлювати контейнери для зберігання побутових відходів у вбудованих приміщеннях, обладнаних відповідно до вимог, передбачених пунктом 3.20 Санітарних норм.

6) На території та в приміщеннях лікувально-профілактичних закладів необхідно встановлювати виключно емальовані та фаянсові урни. Кількість урн визначається з розрахунку не менше однієї урни на кожні 700 м² території закладу. На головних алеях урни повинні бути встановлені на відстані 10 м одна від одної.

7) Керівник лікувально-профілактичного закладу повинен забезпечити щоденне прибирання території закладу, очистку, мийку та дезінфекцію збірників урн, контейнерів та майданчиків для їх розміщення.

8) Для проведення дезінфекційних робіт у лікувально-профілактичних закладах повинні застосовуватись засоби, що дозволені МОЗ для використання в цій сфері.

4.5.7. Кладовищ.

1) Місця поховань (кладовища) повинні мати сплановану і впорядковану територію, упорядковані під'їзні шляхи, бути забезпеченими транспортним зв'язком з населеним пунктом.

2) На території місць поховань розміщують:

- господарський двір, на якому розташовують допоміжні будівлі;
- будівлі, призначені для проведення громадських панахид;
- будинки трауру, ритуальні майданчики тощо;
- водопостачання для поливання зелених насаджень, шахтні колодязі, вода яких передбачена для технічних потреб відвідувачів та персоналу, а в разі їх відсутності використовують ємкості для води;
- освітлення;
- спеціальні місця для розміщення контейнерів зі сміттям тощо;
- каналізовані громадські туалети з радіусом обслуговування **0,5 км**; при відсутності каналізації - туалети з водонепроникним вигрібом, до якого забезпечено вільний під'їзд асенізаційного транспорту.

3) Території місць поховань підлягають озелененню з найбільшим збереженням існуючих насаджень.

4) На вході до кладовища на спеціальному інформаційному щиті вивішуються для населення основні положення Закону України "Про поховання та похоронну справу", інші нормативно-правові акти та режим роботи кладовища. Установлюється щит із зображенням схематичного плану кладовища, зазначенням секторів з номерами, місць почесного поховання, напрямку головної алеї та основних доріг, розташування будівельних споруд, допоміжних будівель, громадського туалету тощо.

5) Утримання кладовищ, військових кладовищ, військових ділянок на кладовищах, військових братських та одиночних могил, земельних ділянок для почесних поховань, братських могил, а також могил померлих одиноких громадян, померлих осіб без певного місця проживання, померлих, від поховання яких відмовилися рідні, місць поховань знайдених невідомих трупів, забезпечується виконавчим комітетом міської ради за рахунок коштів місцевого бюджету.

6) Утримання військових кладовищ, військових ділянок на цивільних кладовищах, військових братських та одиночних могил забезпечує виконавчий комітет міської ради із залученням органів охорони культурної спадщини, відповідно до їх повноважень.

7) Утримання місць поховань, що перебувають на державному обліку як об'єкти культурної спадщини, забезпечують виконавчі органи міської ради із залученням органів охорони культурної спадщини.

8) Утримання в належному естетичному та санітарному стані могил, місць родинного поховання, намогильних споруд і склепів здійснюється відповідно їх користувачами (власниками) за рахунок власних коштів.

9) Утримання кладовищ, а також інших місць поховання забезпечується виконавчим комітетом міської ради у порядку, встановленому спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері житлово-комунальної політики України.

10) Утримання у належному стані територій кладовищ та місць поховань передбачає використання їх за призначенням, санітарне очищення, озеленення, охорону зелених насаджень, збір та вивезення сміття відповідно до вимог цих Правил.

11) Існуючі місця поховання не підлягають знесенню і можуть бути перенесені тільки за рішенням Могилів-Подільської міської ради у випадку постійного підтоплення, зсуву, землетрусу або іншого стихійного лиха. Місця невідомих поховань, віднесені в установленому чинним законодавством порядку до об'єктів культурної спадщини, беруть на державний облік і утримують органи охорони культурної спадщини.

12) Поховання померлих здійснюється з дотриманням вимог санітарно-епідеміологічного законодавства.

13) **Забороняється** виконання будь-яких будівельних робіт у місцях поховань, на місцевості із залишками слідів давніх поховань, на територіях закритих кладовищ, а також у прилеглих до місць поховань охоронних зонах.

4.5.8. Місць для стоянки транспортних засобів (автостоянок, місць паркування транспорту)

1) на територіях місць для стоянки транспортних засобів (автостоянок, місць паркування) забезпечується дотримання загальних вимог санітарного

очищення територій, вимог цих Правил, встановленого порядку та режиму паркування;

2) утримання у належному стані територій місць для стоянки транспортних засобів (автостоянок, місць паркування) здійснюють їх балансоутримувачі або особи, яким передані зазначені території у користування згідно з договором, або особи, на яких обов'язок по утриманню відповідної території покладений договором або актом виконавчого комітету Могилів-Подільської міської ради;

3) у випадку розміщення місць для паркування на проїжджій частині дороги санітарне очищення території здійснюють особи, на яких покладений обов'язок по прибиранню такої дороги, або особи, на яких обов'язок по утриманню відповідної території покладений договором або актом виконавчого комітету Могилів-Подільської міської ради;

4) у спеціально обладнаних місцях для стоянки транспортних засобів **забороняється:**

- засмічувати територію, а також мити транспортні засоби в непередбачених для цього місцях;

- розпалювати вогнища;

- торгівля без дозволу власника дорожнього об'єкта або уповноваженого ним органу, без погодження із зацікавленими службами в установленому порядку та без погодження з Могилів-Подільським відділом поліції;

- зливати відпрацьовані мастила на землю чи дорожнє покриття;

- псувати обладнання місць стоянки, паркування, пошкоджувати зелені насадження;

5) місця для стоянки транспортних засобів (автостоянки, місця паркування) використовуються виключно за цільовим призначенням;

6) **забороняється** захаращення території місць для стоянки транспортних засобів (автостоянок, місць паркування) сміттям, відходами, товарами, тарою, обладнанням тощо.

4.5.9. Місце для організації ярмарків та майданчиків сезонної торгівлі:

1) місця для організації ярмарків та майданчики для сезонної торгівлі утримуються особами, яким зазначені території надаються з метою проведення цих заходів;

2) організація ярмарків, майданчиків сезонної торгівлі має відповідати вимогам Правил торгівлі на ринках міста Могилева-Подільського, санітарним, ветеринарно-санітарним, протипожежним нормам з урахуванням тимчасового фактору. При проведенні ярмарку, сезонної та виїзної торгівлі забезпечується додержання вимог цих Правил, інших нормативно-правових актів;

3) особи, яким надаються земельні ділянки з метою організації ярмарків та сезонної торгівлі, **зобов'язані:**

- забезпечити належне утримання території, у тому числі санітарне очищення прилеглої території в радіусі **20 м**;

- укласти договір на вивезення твердих побутових відходів зі спеціалізованим підприємством; встановити сміттєзбірники (урни) для збирання відходів та сміття;

- забезпечити встановлення біотуалетів біля торгових точок, які здійснюють торгівлю напоями на розлив;
 - забезпечити збереження всіх елементів благоустрою, зокрема зелених насаджень, на наданій території;
- 4) контроль за порядком організації ярмарків та сезонної торгівлі здійснює уповноважений виконкомом міської ради орган.

4.5.10. Ринків:

- 1) територія ринку (в тому числі господарські майданчики, під'їзні шляхи та підходи) повинні мати тверде покриття з ухилом, що забезпечує стік зливових і талих вод. На ринках, площею **0,2 га**, у вигляді виключення, допускається утрамбована ґрунтова поверхня з обов'язковою підсипанням піску шаром не менше **3 см**;
- 2) територія ринку повинна мати каналізацію та водопровід;
- 3) на ринках без каналізації громадські туалети з непроникними вигребами слід розташовувати на відстані не менше **50 м** від місця торгівлі, число розрахункових місць в них повинно бути не менше одного на кожні **50** торгових місць;
- 4) господарські площадки необхідно розташовувати на відстані не менше **30 м** від місць торгівлі;
- 5) при визначенні кількості урн слід виходити з того, що на кожні **50 кв.м** площі ринку повинна бути встановлена одна урна, причому відстань між ними вздовж лінії торговельних прилавків не повинно перевищувати **10 м**. При визначенні кількості сміттєзбірників місткістю до **100 л** слід виходити з розрахунку: не менше одного на **200 кв.м** площі ринку і встановлювати їх уздовж лінії торговельних прилавків, при цьому відстань між ними не повинно перевищувати **20 м**. Для збору харчових відходів повинні бути встановлені спеціальні ємності;
- 6) на ринках площею **0,2 га** і більше зібрані на території відходи слід зберігати в контейнерах ємністю **0,75 куб.м**;
- 7) один день на тиждень оголошується **санітарним** для прибирання та дезінфекції всій території ринку, основних і підсобних приміщень, торгових місць, прилавків, столів, інвентарю;
- 8) технічний персонал ринку після його закриття повинен проводити основне прибирання території. Днем слід проводити патрульне прибирання та очищення наповнених відходами урн;
- 9) у теплий період року, крім обов'язкового підмітання, територію ринку з твердим покриттям слід щодня мити.

4.6. Порядок здійснення благоустрою та утримання прибудинкової території, територій житлової та громадської забудови.

- 1) Благоустрій території житлової та громадської забудови здійснюється з урахуванням вимог використання цієї території відповідно до затвердженої містобудівної документації, регіональних і місцевих правил забудови, цих Правил, а також установлених державних стандартів, норм і правил.
- 2) Утримання в належному стані та благоустрій прибудинкової та прилеглої території багатоквартирного житлового будинку, належних до нього будівель, споруд проводиться балансоутримувачем цього будинку або юридичною особою або фізичною особою, з якою балансоутримувачем

укладено відповідний договір на утримання та благоустрій прибудинкової території.

3) Благоустрій, утримання присадибної ділянки, прилеглої до неї території проводиться її власником або користувачем цієї ділянки.

4) Благоустрій, утримання присадибної ділянки, прилеглої до неї території, на якій розміщені житлові будинки, господарські будівлі та споруди, що в порядку, визначеному чинним законодавством, взяті на облік або передані в комунальну власність як безхазяйні, проводиться уповноваженим виконкомом міської ради органом.

5) **Заборонено** залишати автотранспортні засоби, механізми на внутрішньоквартальних проїздах, прибудинкових територіях, прилеглих територіях до житлової та громадської забудови, гаражів, автостоянок тощо, що заважає руху транспорту спеціального та спеціалізованого призначення.

б) **Заборонено** перекривати проїзди загального користування будь-якими засобами без відповідного на те дозволу виданого в установленому порядку.

7) **Забороняється** розміщення та/або залишення будівельних матеріалів (піску, щебеню, мішків із матеріалами тощо), будівельного сміття, відходів на прибудинкових територіях, територіях житлової та громадської забудови, прилеглий території до території житлової та громадської забудови без дозволу (ордеру) на тимчасове погіршення благоустрою, виданого в установленому порядку.

8) На час ремонту будинків, квартир в багатоповерхових будинках, особи, що проводять ремонт, узгоджують з балансоутримувачем місце для тимчасового складування будівельних матеріалів і будівельного сміття на час проведення ремонту з періодичністю вивозу не рідше **1 разу на тиждень** та отримують дозвіл (ордер) на тимчасове погіршення благоустрою в уповноваженому виконкомом міської ради органі.

9) **Забороняється** складати опале листя, гілля на прибудинкових територіях, а також поряд з майданчиками для тимчасового накопичення відходів.

4.7. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій будівель та споруд інженерного захисту, санітарних споруд.

1) Утримання в належному стані територій будівель та споруд інженерного захисту територій, санітарних споруд здійснюється їх балансоутримувачами відповідно до закону, цих Правил та інших нормативно - правових актів.

2) Благоустрій та утримання територій будівель та споруд інженерного захисту територій, санітарних споруд мають забезпечувати нормальну роботу та експлуатацію вказаних будівель та споруд.

4.8. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій підприємств, установ, організацій, фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності, прилеглих до них територій та закріплених за ними територій на умовах договору.

1) Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності **зобов'язані** забезпечувати благоустрій та утримання в належному стані земельних ділянок, наданих їм на праві власності чи користування, прилеглої до них території відповідно до чинного законодавства, цих Правил та інших нормативно-правових актів.

2) Органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть передавати об'єкти благоустрою на баланс підприємств, установ, організацій, фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності відповідно до вимог чинного законодавства.

3) Балансоутримувач об'єкта благоустрою з метою належного його утримання та здійснення своєчасного ремонту може залучати для цього на умовах договору інші юридичні особи, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності.

4) Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, які розміщуються на території об'єкта благоустрою, можуть утримувати закріплену за ними територію та брати пайову участь в утриманні цього об'єкта відповідно до договору.

5) Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності **зобов'язані** утримувати закріплені за ними на умовах договору з балансоутримувачем території в належному стані відповідно до умов договору, цих Правил, вимог чинного законодавства.

6) Межі та режим використання закріпленої за підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності території визначають відповідні органи державної влади та Могилів-Подільська міська рада, залежно від підпорядкування об'єкта благоустрою.

7) Посадові особи юридичних осіб, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності несуть відповідальність за невиконання заходів з благоустрою, а також за дії чи бездіяльність, що призвели до порушення вимог цих Правил або завдання шкоди майну та/або здоров'ю громадян на власних та закріплених за юридичними особами, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності територіях, відповідно до чинного законодавства.

Розділ 5. Вимоги до утримання елементів благоустрою на території м.Могилева-Подільського.

5.1. Порядок утримання покриття площ, проспектів, вулиць, доріг, тротуарів.

1) Єдині правила ремонту й утримання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, правила користування ними та їх охорони затверджуються відповідно до чинного законодавства України.

2) Правила користування, ремонту і утримання приватних і відомчих дорожніх об'єктів та правила їх охорони встановлюються власниками цих об'єктів за погодженням з Могилів-Подільським відділом поліції.

3) Усі роботи по будівництву, реконструкції і ремонту автомобільних доріг, вулиць, проспектів, пішохідних зон та доріжок, іншого покриття повинні здійснюватись згідно з проектами та вимогами правил, нормативів і стандартів України з безпеки дорожнього руху.

4) У разі виникнення умов, за яких неможливо реалізувати окремі проектні рішення, виконавець робіт **зобов'язаний** повідомити про це проектувальника і замовника з метою розробки додаткових заходів щодо безпеки дорожнього руху.

5) Приймання завершених будівництвом, реконструкцією і ремонтом робіт на автомобільних дорогах, вулицях проводиться за участю органів державного нагляду за дотриманням чинного законодавства, правил, норм та стандартів з безпеки дорожнього руху після виконання заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху.

б) Для проведення комплексної (повної) заміни твердого покриття на окремих ділянках доріг та тротуарів будівельна організація **зобов'язана** отримати погодження на виконання вказаних робіт з уповноваженим на те виконавчим комітетом міської ради органом, Інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю з метою перевірки вказаними органами строків завершення інших будівельних та ремонтних робіт згідно з погодженими проектами на таких ділянках доріг та тротуарів.

7) Утримання в належному стані покриття площ, вулиць, доріг, проспектів, тротуарів, у тому числі їх санітарне очищення, здійснюється відповідно до цих Правил.

5.2. Порядок утримання зелених насаджень на об'єктах благоустрою.

5.2.1. Утримання зелених насаджень здійснюється згідно чинного законодавства та цих Правил.

1) Утримання об'єктів зеленого господарства включає: догляд за деревами і чагарниками, живоплотами, виткими рослинами, газонами, квітниками, садовими доріжками та майданчиками, малими архітектурними формами, захист зелених насаджень від шкідників і хвороб, садіння квітів, створення газонів, видалення окремих дерев, садіння окремих дерев, обрізання крони дерев, санітарне очищення об'єкту благоустрою.

2) Охороні та відновленню підлягають усі зелені насадження в межах міста під час проведення будь-якої діяльності, крім зелених насаджень, які висаджені або вирости самосівом в охоронних зонах повітряних і кабельних ліній, трансформаторних підстанцій, розподільчих пунктів і пристроїв, мостів і шляхопроводів. Охорона, утримання та відновлення зелених насаджень на об'єктах благоустрою, а також знесення дерев, які вирости самосівом, здійснюються за рахунок коштів державного або місцевого бюджету в залежності від підпорядкування об'єкта благоустрою, а на земельних ділянках, переданих у власність, наданих у постійне користування або в оренду, - за рахунок коштів їх власників або користувачів.

3) Відповідальними за збереження зелених насаджень і належний догляд за ними, видалення сухостійних, фаутичних та аварійних дерев є:

- на об'єктах благоустрою державної чи комунальної власності - балансоутримувачі цих об'єктів;

- на територіях підприємств, установ, організацій, фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності та прилеглих територіях - вказані особи;

- на територіях земельних ділянок, які відведені під будівництво, та прилеглих до них ділянок - забудовники чи користувачі (власники) цих територій;

- на приватних садибах і прилеглих ділянках - їх власники;

- на прибудинкових територіях співвласників багатоквартирного будинку - співвласники багатоквартирного будинку.

4) Усі роботи по поточному утриманню зелених насаджень на територіях, закріплених за підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами-суб'єктами підприємницької діяльності проводяться силами і коштами цих осіб або на договірних засадах з уповноваженим на те органом.

5) Догляд за зеленими насадженнями на вулицях, площах, скверах, майданах, парках повинен проводитися їх балансоутримувачами або спеціалізованими підприємствами, організаціями зеленого господарства, які укомплектовані спеціальною технікою та механізмами, кваліфікованими спеціалістами, на умовах договору з балансоутримувачем.

6) Інвентаризація та облік зелених насаджень здійснюються відповідно до «Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України», затвердженої уповноваженим органом.

7) Місця посадки зелених насаджень визначаються за погодженням з уповноваженими органами.

8) Містобудівна діяльність у м.Могилеві-Подільському проводиться з дотриманням вимог охорони зелених насаджень.

9) Під час проведення будь-яких робіт на земельній ділянці, на якій залишилися зелені насадження забудовник **зобов'язаний:**

- огородити дерева на території будівництва;
- у процесі виконання робіт щодо будівництва доріг, тротуарів, асфальтування дворів тощо залишати місця (лунки) для посадки дерев, а також утворювати лунки довкола наявних дерев;
- копати канали глибше **1 м** для прокладання підземних інженерних мереж і фундаментів на відстані не менше **2 м** від дерева та **1,5 м** від чагарника;
- не допускати засипання ґрунтом чагарників та стовбури дерев;
- зберігати верхній родючий шар ґрунту на всій території забудови, організувати його зняття, складування та залишати для подальшого використання чи передачі підприємству, визначеному місцевим органом влади для використання під час створення зелених насаджень;
- не допускати складування будівельних матеріалів, стоянків машин і механізмів на відстані не менше **2,5 м** від дерева і **1,5 м** від чагарника.

10) На території зелених насаджень **забороняється:**

- складувати будь-які матеріали;
- влаштовувати звалища сміття, снігу, льоду тощо;
- використовувати роторні снігоочищувальні машини для викидання снігу на зелені насадження. Використання їх для прибирання озелених вулиць та майданів допускається лише в умовах аварійних ситуацій у разі наявності спеціальних направляючих пристроїв, що зменшують пошкодження насаджень від попадання снігу;
- обладнувати стоянки, здійснювати виїзд або розміщати автомашини, мотоцикли, велосипеди та інші транспортні засоби, у тому числі якщо це призводить до пошкодження зелених насаджень – (дерев, чагарників, квітників, трав'яної рослинності природного або штучного походження, тощо);

- будь-яке будівництво, розміщення малих форм архітектури без наявності відповідних документів;
- використовувати малі форми архітектури не за призначенням;
- влаштовувати місця для зупинки маршрутних транспортних засобів або пасажирські площадки на газонах та зелених зонах;
- ходити та влаштовувати ігри на газонах, кататися на ковзанах, санчатах, за винятком місць, спеціально для цього відведених і обладнаних;
- випалювати суху рослинність, розпалювати багаття та порушувати інші правила протипожежної безпеки;
- підвішувати на деревах гамаки, гойдалки, мотузки для сушіння білизни, прикріплювати рекламні щити, електропроводи, електрогірлянди з лампочок та інші предмети, якщо вони можуть пошкодити дерево;
- добувати з дерев сік, смолу, робити надрізи, надписи, наносити механічні пошкодження;
- пошкоджувати зелені насадження будь-яким способом, рвати квіти і ламати дерева та чагарники, витоптувати газони, квітники;
- знищувати мурашники, ловити птахів і звірів та стріляти у них;
- складати неокорену і не протруєну від шкідників та хвороб деревину в період з **15 квітня до 15 вересня**;
- засмічувати і засипати водоймища або влаштовувати на них загати;
- висаджувати зелені насадження без погодження з власниками підземних комунікацій;
- заправляти, ремонтувати автотранспортні засоби і механізми, човни і катери на прибудинкових територіях, газонах, берегах рік і заток, озер, у парках та скверах, інших зелених зонах;
- збирати квіти, плоди, насіння та інші частини об'єктів рослинного світу, які виростають у місцях загального користування;
- висаджувати, зносити, пересаджувати зелені насадження без отримання дозволу та без додержання встановленого порядку.

5.2.2. Порядок видалення та пересаджування зелених насаджень.

1) Видалення (знесення) дерев, кущів, газонів і квітників на території м.Могилева-Подільського, відповідно до чинного законодавства,

здійснюється **у разі:**

- реалізації генерального плану розвитку міста;
- реконструкції або капітального ремонту об'єкта благоустрою;
- знесення аварійних, сухостійних і фаутих дерев, а також самосійних і порослих дерев з діаметром кореневої шийки не більш як **5 см**;
- ліквідації аварійної ситуації на інженерних мережах міста;
- відновлення світлового режиму в житловому приміщенні, що затіняється деревами;
- проведення ремонтних та експлуатаційних робіт в охоронній зоні повітряних ліній електропередачі, на трансформаторній підстанції і розподільному пункті системи енергопостачання, мережі водо-, теплопостачання та водовідведення, телекомунікаційній і кабельній електромережі;
- досягнення деревом вікової межі;
- провадження господарської діяльності на території розсадників з вирощування декоративних дерев та кущів;

- ліквідації наслідків стихійного лиха, аварійної та надзвичайної ситуації.

2) Видалення та пересаджування дерев, чагарників, газонів, квітників, тощо на території м.Могилева-Подільського здійснюється лише у разі наявності спеціального дозволу (ордеру). Ордер видається на підставі рішення (наказу) уповноваженого органу та акту обстеження зелених насаджень, погодженого з Державним управлінням охорони навколишнього природного середовища у Вінницькій області, після сплати відновної вартості зелених насаджень чи виконання компенсаційної посадки зелених насаджень.

3) Оплата відновної вартості зелених насаджень не проводиться у разі:

- реконструкції або капітального ремонту об'єкта благоустрою;
- знесення аварійних, сухостійних і фаутичних дерев, а також самосійних і порослих дерев з діаметром кореневої шийки не більш як **5 см**;
- ліквідації аварійної ситуації на інженерних мережах міста;
- відновлення світлового режиму в житловому приміщенні, що затіняється деревами;

- проведення ремонтних та експлуатаційних робіт в охоронній зоні повітряних ліній електропередачі, на трансформаторній підстанції і розподільному пункті системи енергопостачання, мережі водо-, теплопостачання та водовідведення, телекомунікаційній і кабельній мережі;

- досягнення деревом вікової межі;
- провадження господарської діяльності на території розсадників з вирощування декоративних дерев та кущів;

- ліквідації наслідків стихійного лиха, аварійної та надзвичайної ситуації;

- будівництва культових будівель та будівель, необхідних для їх обслуговування, що здійснюється релігійними організаціями, статуту (положення) яких зареєстровано в установленому законом порядку (за умови погодження такого будівництва з Мінприроди та Держкомнацрелігій).

4) Видалення аварійних, сухостійних і фаутичних дерев на об'єкті благоустрою здійснює балансоутримувач на підставі акта обстеження зелених насаджень.

5) У процесі ліквідації наслідків стихійного лиха, аварійної та надзвичайної ситуації, а також у разі коли стан зелених насаджень загрожує життю, здоров'ю людей чи майну громадян та/або юридичних осіб, видалення зелених насаджень здійснюється негайно з подальшим оформленням акта обстеження.

б) Видалення зелених насаджень на території меморіальних комплексів та кладовищ на території міста здійснюється за рішенням балансоутримувача на підставі акту обстеження зелених насаджень без сплати їх відновної вартості.

7) Видалення зелених насаджень на земельній ділянці, яка перебуває у приватній власності, та на присадибній земельній ділянці здійснюється за рішенням власника земельної ділянки. Відновна вартість зелених насаджень, розташованих на земельній ділянці, що відведена в установленому порядку фізичній або юридичній особі, сплачується під час передачі такої ділянки у власність відповідної особи. У випадках, коли земельну ділянку передано у власність фізичній чи юридичній особі без сплати відновної вартості зелених

насаджень, відновна вартість зелених насаджень, що підлягають видаленню, сплачується на загальних підставах (крім випадків видалення зелених насаджень на присадибних ділянках).

8) Визначення (розрахунок) відновної вартості всіх видів зелених насаджень здійснюється уповноваженим на те виконкомом міської ради органом відповідно до вимог «Методики визначення відновної вартості зелених насаджень», затвердженої уповноваженим органом з урахуванням особливостей створення та утримання зелених насаджень м.Могилева-Подільського.

9) Кошти відновної вартості зелених насаджень перераховується на окремий рахунок уповноваженого на те виконкомом міської ради органу і використовується **тільки** на проведення робіт з озеленення території міста при умові погодження обсягів та видів робіт з уповноваженим виконкомом міської ради органом.

10) Формування та омолодження шляхом обрізування дерев не є видалення зелених насаджень і проводиться на підставі акта обстеження з дотриманням вимог «Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України», **за винятком** присадибних ділянок та земель, що перебувають у власності юридичних осіб, фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності та фізичних осіб, на яких формування та омолодження шляхом обрізування дерев не потребує складання акта обстеження.

11) Відповідно до вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» всі зелені насадження підлягають державній охороні. За самовільне знищення і пошкодження зелених насаджень юридичні та фізичні особи, винні в заподіянні шкоди зеленим насадженням, самовільній вирубці, невжитті заходів охорони, недбалому та необережному відношенні до об'єктів озеленення, притягаються до відповідальності та відшкодовують завдані збитки у встановленому чинним законодавством розмірі та порядку.

5.3. Порядок утримання будинків та споруд, їх фасадів.

1) Порядок утримання будинків та споруд, їх фасадів здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України та інших нормативно-правових актів.

2) Вимоги щодо порядку утримання будинків та споруд, їх фасадів є **обов'язковими** для всіх балансоутримувачів або осіб на яких ці обов'язки покладені відповідно договору.

3) Проектні та будівельні роботи по фасадах здійснюються особами, які мають ліцензії на виконання відповідних робіт. У разі виконання робіт на об'єктах культурної спадщини необхідно мати спеціальні ліцензії.

4) **Підприємства, установи, організації, фізичні особи** — суб'єкти підприємницької діяльності, громадяни **зобов'язані:**

- проводити відновлення зовнішнього вигляду фасадів будинків, будівель, споруд тощо, при їх псуванні, пошкодженні, забрудненні тощо;
- змінювати зовнішній вигляд фасадів будівель та споруд тільки на підставі затверджених у встановленому порядку проектів та за умови одержання ордера на виконання цих робіт;

- розміщувати елементи зовнішнього благоустрою або обладнання архітектурно-художнього освітлювання на фасаді тільки на підставі відповідного дозволу виданого у встановленому порядку;
- при проведенні ремонтних або будівельних робіт на фасадах будинків і споруд **використовувати** захисну сітку чи плівку відповідно до проекту виконання робіт;
- обладнувати житлові, адміністративні, виробничі і громадські будинки однотипними будинковими знаками (назва вулиці та номер будинку, розташованими на фасаді зі сторони, проїзної частини вулиці або пішохідної зони) з підсвітленням у темну пору доби, а житлові будинки, крім того, показниками номерів під'їздів і квартир;
- обладнувати житлові будинки (крім приватних) дошками оголошень, при вході в під'їзд;

5) Забороняється:

- використання допоміжних приміщень не за цільовим призначенням;
- розміщення у допоміжних приміщеннях побутових речей, обладнання, інвентарю та інших предметів;
- захаращувати, засмічувати сходові клітини та входи на них, горища, технічні поверхи, підвальні приміщення, місця загального користування, а також підходи до пожежного обладнання й інвентарю;
- пошкоджувати будь-яким способом стіни, ліфтові кабінки, робити на них написи.

б) У разі оренди будівель або окремих приміщень порядок утримання їх в належному стані встановлює орендодавець у договорі оренди.

5.4. Порядок утримання будівель та споруд системи інженерного захисту територій, санітарних споруд.

1) Утримання у належному стані будівель та споруд інженерного захисту територій, санітарних споруд здійснюється їх балансоутримувачами відповідно до закону, цих Правил та інших нормативно-правових актів.

2) Балансоутримувачі будівель та споруд інженерного захисту територій, санітарних споруд **зобов'язані** своєчасно здійснювати обстеження та паспортизацію, поточний та капітальний ремонт вказаних будівель та споруд, забезпечити їх належну та безпечну роботу.

5.5. Порядок утримання спортивних споруд.

1) Матеріально-технічну базу фізичної культури і спорту складають усі види фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд, фізкультурно-спортивного спорядження і обладнання, інше майно, призначене для занять фізичною культурою і спортом.

2) Власники фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд, спеціальних приміщень для занять фізкультурою і спортом та фізкультурно-оздоровчого і спортивного інвентарю або уповноважені ними органи **зобов'язані** забезпечувати їх належний естетичний, технічний стан, безпечний для життя і здоров'я людей, майна та навколишнього природного середовища.

3) Адміністрація фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд та організатор спортивного заходу або занять фізичною культурою забезпечують належне обладнання місць проведення фізкультурно-спортивних занять і змагань відповідно до правил їх проведення, вимог техніки безпеки, санітарно-гігієнічних, екологічних та інших державних

вимог і несуть відповідальність, встановлену чинним законодавством, за шкоду, заподіяну здоров'ю глядачів та осіб, які займаються в них фізичною культурою і спортом.

4) Будівництво в житлових районах фізкультурно-оздоровчих і спортивних об'єктів здійснюється відповідно до встановлених нормативів за рахунок коштів, що спрямовуються на житлове будівництво, та коштів організацій - забудовників житла.

5) Нормативи мінімальної забезпеченості основними фізкультурно-оздоровчими і спортивними спорудами жилих районів, а також підприємств, установ і організацій всіх форм власності визначаються центральними органами виконавчої влади з фізичної культури і спорту, архітектури та будівництва.

б) Забороняється:

- будівництво нових та реконструкція наявних дошкільних виховних, загальноосвітніх та професійних навчально-виховних, вищих навчальних закладів без передбачених нормативами фізкультурно-спортивних споруд та функціональних приміщень;

- перепрофілювання та ліквідація діючих фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд без створення рівноцінних споруд;

- експлуатація спортивних споруд та обладнання, що не забезпечує безпеки громадян.

7) Спортивні споруди повинні відповідати вимогам загальної та спеціальної безпеки громадян.

5.6. Порядок утримання ліхтарів вуличного освітлення, засобів та обладнання зовнішнього освітлення, установок по декоративному підсвічуванню будинків і пам'ятників, вивісок, вітрин.

1) Підприємства, установи, організації, фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, громадяни, які експлуатують ліхтарі вуличного освітлення, засоби та обладнання зовнішнього освітлення, установки по декоративному підсвічуванню будинків і пам'ятників, вивісок, вітрин, світлової реклами, **зобов'язані** забезпечити їх належний режим роботи та технічний, естетичний стан.

2) Утримання засобів та обладнання зовнішнього вуличного освітлення балансоутримувачами реалізується відповідно до Державних будівельних норм України (ДБН В.2.5-28-2006) "Природне і штучне освітлення", галузевих комунальних норм України "Виробничі показники часу з поточного ремонту та обслуговування об'єктів зовнішнього освітлення" (ГКН 02.08-008-2002), наказу Держжитлокомунгоспу від 17.05.2005 N 76 "Про затвердження Правил утримання жилих будинків та прибудинкових територій".

3) Основні вимоги до зовнішнього освітлення:

- рівень освітлення вулиць, доріг, площ і внутрішньоквартальних проїздів здійснюється згідно з нормативними документами (ДБН В.2.5-28-2006, п. 4.28 - 4.66, табл. № 13-16, 18-22);

- середня яскравість тротуарів, які примикають до проїзної частини вулиць, доріг і площ, повинна бути не менше половини середньої яскравості покриття проїзної частини цих вулиць, доріг і площ.

4) Проекти (паспорти) художнього освітлення фасадів будинків і споруд є невід'ємною частиною архітектурно-технічного паспорта об'єкта

архітектури, форма якого затверджена наказом Держбуду від 09.09.99 № 220, або окремим документом для існуючих будівель і споруд, на які відсутня первісна проектна документація.

5) Утримання та обслуговування мереж освітлення прибудинкових територій здійснюється їх балансоутримувачем.

6) На території автозаправних станцій і автостоянок, прилеглих до них вулиць і доріг з транспортним рухом світильники повинні встановлюватися на висоті не менше **3 м**.

7) Для освітлення вказаних об'єктів не допускається застосовувати прожектори, які розташовуються на дахах і навісах і спрямовані в бік вулиць або доріг.

8) Над кожним входом у будинок або поряд з ним повинні бути встановлені світильники, які забезпечують освітлення на площадці основного входу, на запасному або технічному вході та пішохідній доріжці завдовжки **4 м** біля основного входу в будинок.

9) На територіях парків і скверів повинні встановлюватися ліхтарі освітлювання вздовж доріжок та на майданчиках.

10) Кількість світлоточок визначається згідно з технічними умовами та нормами.

11) Включення та відключення зовнішнього освітлення вулиць, доріг, площ та територій мікрорайонів виконується згідно з графіком включення та виключення зовнішнього освітлення, затвердженим балансоутримувачем об'єктів зовнішнього освітлення, з урахуванням зниження рівня природного освітлення до 20 лк або його підвищення до 10 лк, а також відповідно до вимог державних стандартів, технічних умов та норм, затверджених у встановленому порядку (наказ № 178 від 09.11.2007 Міністерства з питань житлово-комунального господарства України).

12) Включення та відключення приладів зовнішнього освітлення під'їздів житлових будинків, будинкових покажчиків та покажчиків вулиць, а також елементів зовнішнього архітектурного освітлення будинків і споруд виконується в режимі зовнішнього освітлення вулиць.

13) Відсоток непрацюючих світлоточок на головних магістралях міста не повинен перевищувати **3 %**, на інших територіях - **5 %**.

14) Опори зовнішнього освітлення (ліхтарі), кронштейни, арматура та інші пристрої зовнішнього освітлення повинні утримуватися у задовільному технічному та санітарному стані.

15) Балансоутримувач забезпечує своєчасне фарбування опор зовнішнього освітлення (ліхтарів) та кронштейнів кріплення світильників, перевірку розташування та розфазування світильників, профілактику телемеханічних пристроїв та шаф управління мережами зовнішнього освітлення.

16) Вивіз пошкоджених опор зовнішнього освітлення (ліхтарів) та усунення можливих пошкоджень мереж, що можуть призвести до травмування людей, проводиться балансоутримувачем негайно.

17) Роботи з усунення пошкоджень мереж зовнішнього освітлення проводяться з огороженням місць проведення робіт.

18) Зовнішнє архітектурне освітлення повинно забезпечувати у вечірній час добру видимість і виразність найбільш важливих об'єктів благоустрою і підвищувати комфортність світлового середовища міста.

19) Установки архітектурно-декоративного освітлення не повинні засліплювати водіїв транспорту і пішоходів.

20) Перелік пам'яток культурної спадщини та інших об'єктів громадського призначення для зовнішнього архітектурно-декоративного освітлення затверджується розпорядженням виконавчого комітету Могилів-Подільської міської ради.

21) Для забезпечення безаварійної роботи обладнання зовнішнього освітлення щомісячно проводяться профілактичні огляди мереж.

22) Усунення можливих пошкоджень мереж зовнішнього освітлення, що не загрожує безпеці мешканців, проводиться у термін не більше трьох діб.

23) Допускається з метою одержання додаткової економії електроенергії у вечірній та ранковий темний час доби знижувати рівень освітленості за п. 4.44 ДБН В.2.5-28-2006 відповідно до графіка переключень, затвердженого виконавчим комітетом Могилів-Подільської міської ради.

24) Зовнішнє архітектурне освітлення повинно забезпечувати у вечірній час естетичну виразність найбільш важливих об'єктів і підвищувати комфортність світлового середовища міста.

25) Прилади архітектурного освітлення не повинні осліплювати водіїв транспорту і пішоходів та мешканців будинків.

26) Усі вітрини повинні бути обладнані спеціальною освітлювальною апаратурою, переважно енергозберігаючою.

27) На головних магістралях, проспектах та вулицях міста має бути забезпечене освітлення вітрин.

28) Освітлення має бути рівномірним і не повинно засліплювати учасників дорожнього руху та освітлювати квартири житлових будинків.

29) Ліхтарі вуличного освітлення повинні вмикатися відповідно до встановленого міською радою графіка, в залежності від пори року та природних умов.

30) Розміщення обладнання архітектурно-художнього підсвітлювання на фасаді будівель та споруд здійснюється виключно на підставі відповідного дозволу, згоди власника будівлі або приміщень, за проектом, погодженим уповноваженим виконкомом міської ради.

31) **Забороняється** відключення освітлення у темний час доби на пішохідних переходах, а також ділянках автомобільних доріг, проспектах, магістралях з високим рівнем небезпеки.

32) Зовнішнє освітлення вулиць, доріг і площ з регулярним транспортним рухом повинно відповідати нормам чинного законодавства.

5.7. Порядок утримання обладнання елементів благоустрою дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку та інших майданчиків.

1) Утримання в належному естетичному та технічному стані обладнання елементів дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку та інших майданчиків покладається на балансоутримувачів вказаного майна або осіб, на території яких розміщені вказані майданчики.

2) Утримання дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку та інших майданчиків здійснюється з додержанням санітарних та технічних норм, які забезпечують безпечне користування ними.

3) Обладнання дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку та інших майданчиків підтримуються у справному технічному стані, регулярно (не рідше **1 разу** у квартал) обстежуються з складанням відповідного акту, своєчасно ремонтуються, **щорічно** фарбуються.

4) Будова, виготовлення, установлення, монтаж, експлуатація, ремонт та реконструкція атракціонної техніки здійснюється відповідно до норм чинного законодавства.

5) До стаціонарних, пересувних і мобільних атракціонів належать атракціони катальні механізовані та немеханізовані, у тому числі каруселі, гойдалки, качалки, катальні гори, гірки, колеса огляду, вежі, дороги, автодроми, катапульти тощо; атракціони з еластичними елементами (катапульти, стрибки з висоти на еластичному тросі тощо); водні, у тому числі гірки, спуски тощо; спортивні, у тому числі силові, тренажери, тири, батуту тощо; обладнання дитячих ігрових майданчиків, у тому числі каруселі, гойдалки, качалки, гірки тощо.

5.8. Порядок утримання малих архітектурних форм для провадження підприємницької діяльності, торгово-посадочних комплексів.

1) Забороняється самовільне встановлення малих архітектурних форм та торгово-посадочних комплексів.

2) Утримання малих архітектурних форм для провадження підприємницької діяльності, торгово-посадочних комплексів здійснюється їх балансоутримувачами або користувачами.

3) Біля кожної малої архітектурної форми, торгово-посадочного комплексу повинно бути зовнішнє штучне освітлення, а також впритул до неї покриття вдосконаленого типу та інші елементи благоустрою відповідно до вимог чинного законодавства та цих правил.

4) У разі розміщення малої архітектурної форми на відстані більше **2 м** від тротуару до неї з тротуару повинна бути побудована пішохідна доріжка завширшки **1,5 м**.

5) Біля кожної малої архітектурної форми, торгово-посадочного комплексу встановлюється урна для сміття.

6) Підключення малих архітектурних форм, торгово-посадочних комплексів до мереж та комунікацій здійснюється з дотриманням умов і правил технічної експлуатації відповідних мереж та комунікацій.

7) **Забороняється** користуватися малими архітектурними формами, а також пересувними елементами вуличної торгівлі, якщо їх власниками (користувачами) не забезпечене закриття використаної ними води в підземні мережі водовідведення.

8) **Забороняється** під час експлуатації малих архітектурних форм, торгово-посадочних комплексів пошкоджувати або знищувати зелені насадження, якщо інше не передбачено узгодженим проектним рішенням, висновком органу охорони навколишнього природного середовища та розрахунком відшкодування втрат озеленення, відповідною угодою.

9) Власники або користувачі малих архітектурних форм, торгово-посадочних комплексів при розташуванні їх на зупинках громадського транспорту **зобов'язані** встановлювати та утримувати дошки оголошень встановленого зразку.

5.9. Порядок утримання засобів та обладнання зовнішньої реклами.

1) Рекламні засоби (спеціальні конструкції) розташовуються на підставі дозволів на розміщення зовнішньої реклами, наданих у встановленому виконкомом міської ради порядку.

2) Проведення робіт, пов'язаних з розташуванням (монтажем, реконструкцією, перенесенням, демонтажем) рекламних засобів на міській території, здійснюється на підставі дозволів на проведення цих робіт, наданих уповноваженим органом виконкому міської ради в установленому порядку.

3) Виконання робіт, пов'язаних з розташуванням рекламних засобів на міській території, здійснюється спеціалізованими підприємствами, установами та організаціями.

4) Роботи, пов'язані з розташуванням рекламних засобів на міській території, виконуються з дотриманням правил техніки безпеки, Правил благоустрою території міста, БНіП, проекту (схеми) організації дорожнього руху, правил проведення робіт в охоронних зонах інженерних мереж із забезпеченням захисту комунікацій під час проведення цих робіт та наглядом представника підприємства, яке експлуатує ці комунікації.

5) Роботи, пов'язані з розташуванням рекламних засобів на міській території, виконуються з **обов'язковим** відновленням благоустрою місця (території, споруди) у передбачений дозволем термін. Підключення рекламних засобів до існуючих мереж зовнішнього освітлення здійснюється відповідно до вимог, передбачених чинним законодавством.

6) У разі проведення робіт, пов'язаних з розташуванням рекламних засобів, на територіях з твердим покриттям (трав'яним покривом) і необхідністю проведення земляних робіт виконується попередня підготовка, яка гарантує максимальне збереження твердого покриття (трав'яного покриву) та необхідну якість його відновлення з використанням аналогічного матеріалу покриття за технологією, яка гарантує його належну якість та відсутність осідання ґрунту.

7) Роботи, пов'язані з розташуванням рекламних засобів, **вважаються закінченими**, якщо проведено відновлення твердого покриття, трав'яного покриву, вивезено зайвий ґрунт, сміття, залишки матеріалів та виконано у повному обсязі інші роботи з відновлення благоустрою місця, що підтверджено відповідним актом.

8) **Забороняється** проведення робіт з розташування рекламного засобу, реклами з порушенням визначеного дозволем місця їх проведення (визначеного місця розташування рекламного засобу, реклами), в тому числі при короткостроковому розміщенні рекламного засобу, реклами. Розповсюджувач реклами, рекламного засобу не звільняється від відшкодування шкоди, завданої об'єкту або елементу благоустрою міста, та виконання відновлювальних робіт.

9) Великоформатні (загальна площа яких перевищує 4,5 кв. м) рекламні засоби розташовуються відповідно до комплексного плану благоустрою площі, проспекту, вулиці міста на одному рівні від горизонтальної поверхні ґрунту (дорожнього покриття) та на однаковій відстані від доріг.

10) Розташування всіх видів рекламних засобів в оновлених частинах міста обмежено збереженням просторового сприйняття реконструйованих площ, проспектів та вулиць міста.

11) Розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках історії та архітектури і в межах зон охорони таких пам'яток дозволяється за погодженням з органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини. Розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках містобудування та архітектури місцевого значення, а також в межах їх охоронних зон обмежено збереженням зовнішнього вигляду архітектурно-історичних ансамблів.

12) Рекламні засоби не повинні створювати перешкоди руху пішоходів і транспорту, механізованому прибиранню вулиць, обслуговуванню інженерних мереж і споруд, викошуванню газонів.

13) Освітлення зовнішньої реклами повинно бути рівномірним і не засліплювати учасників дорожнього руху, а також не освітлювати квартири житлових будинків.

14) Освітлення зовнішньої реклами повинно виконуватися енергозберігаючими приладами.

15) Рекламні засоби не повинні виступати джерелами шуму, вібрації, світлових, електромагнітних та інших випромінювань чи полів з порушенням діючих санітарних норм.

16) При розміщенні рекламних засобів поблизу перехресть, біля дорожніх знаків, пішохідних переходів та зупинок транспорту загального користування повинна забезпечуватись видимість дорожніх знаків, світлофорів, перехресть, пішохідних переходів, зупинок транспорту загального користування.

17) Виносні рекламні засоби розміщуються на відстані не більше **2 м** від будинку і тільки при ширині тротуару (пішохідної доріжки) не менше **2 м**.

18) Рекламні засоби, які розташовуються на будинках (у тому числі на дахах) і впритул до них, не повинні вступати у візуальний конфлікт з архітектурою цього будинку та суттєво міняти вигляд їхніх фасадів.

19) **Забороняється** розташування рекламних засобів:

- на пішохідних доріжках та алеях, якщо це перешкоджає вільному руху пішоходів;

- на територіях парків, на квітниках та деревах;

- великорозмірних конструкцій у центральній частині міста, за винятком територій, які характеризуються малою забудованістю.

20) **Забороняється** вчиняти дії по організації, розміщенню реклами, будь-яких рекламних засобів, будь-яких оголошень, плакатів, листівок тощо безпосередньо на фасадах будинків, будівель, споруд та їх елементів, на парканах, огорожах, стовпах, конструкціях (крім дощок оголошень), деревах, водостічних трубах та інших не відведених для цього місцях. Також, особи причетні до організації та розміщення реклами **несуть відповідальність за бездіяльність**, що призвела до розміщення реклами, будь-яких рекламних засобів, будь-яких оголошень, плакатів, листівок тощо у невідведених для цього місцях.

21) Місця розташування рекламних засобів повинні утримуватися в належному технічному та естетичному стані з забезпеченням їх постійного прибирання та впорядкування; при короткостроковому розміщенні

зовнішньої реклами у зв'язку з проведенням спеціальних виставкових заходів, рекламних акцій (з розміщенням наземних рекламних засобів) повинен додатково укладатись договір з уповноваженим виконкомом міської ради на те органом для забезпечення прибирання території.

22) Матеріали, які використовуються при виготовленні усіх типів рекламних засобів, повинні відповідати сучасним вимогам з якості та екологічної безпеки.

23) Фундаменти рекламних засобів декоративно оформлюються шляхом їх облаштування плиткою або фарбуються. Вони заглиблюються на **15-30 см** нижче рівня ґрунту (при наявності дозволу на виконання земельних робіт), або розміщуються на поверхні.

24) В зимовий період при насипанні поверхового шару ґрунту над фундаментом рекламного засобу або відновленні благоустрою при демонтажі рекламного засобу (відновлення після демонтажу фундаменту рекламного засобу) **заборонено** використовувати змерзлий, кусковий ґрунт.

25) Великоформатні (загальна площа яких перевищує 4, 5 кв. м) рекламні засоби повинні мати екранну монолітну конструкцію (місця з'єднань, частини конструкції, силові елементи, опори, торцеві поверхні, елементи кріплення освітлювальної арматури, місця з'єднання з фундаментом закрито обшивним матеріалом) з двосторонньою інформаційною площиною або мати декоративно оформлену зворотну сторону.

26) Рекламні засоби повинні утримуватись у належному технічному та естетичному стані з забезпеченням негайного відновлення пошкоджених конструкцій, заміною пошкоджених рекламних сюжетів, постійним оновленням зовнішнього вигляду рекламних засобів та рекламних сюжетів, а також містити реквізити власника рекламного засобу або відповідальної особи.

27) **Забороняється** при заміні рекламного сюжету розташування автотранспортних засобів на території зелених насаджень.

28) Відповідальність за технічний, естетичний стан рекламних засобів, розміщеної реклами, стан благоустрою місць розташування рекламних засобів несе власник рекламного засобу (якщо інше не передбачено договором) згідно з чинним законодавством.

29) У випадках укладення договору щодо використання елементів благоустрою на місці розташування рекламного засобу між власником рекламного засобу та утримувачем елементу благоустрою міста відповідальність за технічний та естетичний стан всього елементу благоустрою міста несе його утримувач (крім безпосередньо місця розташування рекламного засобу).

30) Роботи, пов'язані з розташуванням рекламних засобів, без додержання порядку, визначеного виконкомом міської ради, щодо проведення таких робіт та вимог цих Правил, вважаються незаконними і тягнуть за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

31) Рекламні засоби, які розташовано з порушеннями порядку розміщення зовнішньої реклами у м. Могилеві-Подільському, Правил благоустрою (без дозволів, у разі закінчення терміну дії дозволів - без продовження строку дії, у разі скасування дозволу, з недодержанням визначеної у дозволі конструкції рекламного засобу, недодержання визначеного місця розташування рекламного засобу), а також в інших

випадках, визначених у нормативно-правових актах або в договорі про тимчасове користування місцями розташування рекламних засобів, підлягають демонтажу в порядку, встановленому виконкомом міської ради.

32) Шкода, завдана при розміщенні зовнішньої реклами внаслідок порушення законодавства з благоустрою населених пунктів, підлягає компенсації у встановленому чинним законодавством порядку.

5.10. Порядок утримання телефонних автоматів.

1) Утримання телефонних автоматів загального користування, що розташовані на об'єктах загального користування, здійснюють їх балансоутримувачі.

2) Балансоутримувачі **зобов'язані** забезпечити належну роботу телефонних автоматів, регулярно їх обстеження, своєчасне проведення ремонтних та відновлювальних робіт.

3) Не допускається наявність пошкоджених та/або непрацюючих телефонних автоматів.

5.11. Порядок утримання мостів.

1) Утримання мостів здійснюється з додержанням вимог цих Правил щодо утримання їх в належному технічному та естетичному стані, державних норм та правил, інших нормативних актів.

2) Організація обстеження мостів та труб здійснюється їх балансоутримувачами згідно з вимогами чинного законодавства.

3) До складу робіт по прибиранню мостів у літній період входять: видалення пилу, сміття та бруду з проїжджої частини та тротуарів, при необхідності проводиться миття проїжджої частини та тротуарів, перил, декоративних та огорожуючих елементів. Роботи, як правило, повинні виконуватися механізованим способом, лише важкодоступні місця прибираються вручну. Роботи по прибиранню проводять не менше ніж **один раз на десять днів** та в залежності від конкретних умов.

4) До складу робіт по прибиранню мостів у зимовий період включаються збір та видалення снігу та льоду, боротьба з ожеледицею. Вказані роботи необхідно проводити механізованим способом, очищення вузьких тротуарів проводиться вручну. Проїзна частина та тротуар повністю очищуються від снігу. **Не допускається** обледеніння бордюрних огорож та накопичення вздовж них снігових та льодових валків, що зменшують проїзд. **Обов'язково** очищуються від снігу та льоду водовідвідні пристрої (трубки, лотки), що попереджують потрапляння води у деформаційні шви. Прибирання снігу та льоду на сталевих конструкціях повинні забезпечувати збереження офарблення металу. Боротьба з ожеледицею на проїжджій частині та тротуарах мостів здійснюється шляхом посипання (оброблення) їх піском, шлаком, пісчано-соляною сумішшю, протиожеледних реагентом.

5) **Забороняється** скидання бруду, відходів, снігу та льоду із штучних інженерних споруд.

6) Відповідальність за якість виконання робіт по прибиранню та утриманню у належному стані штучних споруд несуть особи, які виконують такі роботи.

7) **Забороняється** проїзд по спорудах та під ними транспортних засобів із понаднормативними навантаженнями або негабаритними вантажами без оформленого належним чином дозволу уповноваженим відповідним виконавчим органом міської ради.

8) Забороняється:

- причалювати на човнах до опор мостів, влаштовувати стоянку човнів у межах охоронної зони мостів;
- купатися, прати білизну, ловити рибу з мостів та під мостами, в межах їх охоронних зон.

5.12. Порядок утримання технічних засобів регулювання дорожнього руху.

1) Утримання у належному стані дорожніх знаків, дорожньої розмітки, маршрутних покажчиків, світлофорів здійснюють установи і підприємства, визначені виконавчим комітетом міської ради.

2) Використання та утримання вказаних у цьому пункті елементів благоустрою здійснюється згідно з вимогами чинного законодавства.

3) Кожний учасник дорожнього руху повинен використовувати елементи дорожніх об'єктів відповідно до їх призначення з дотриманням вимог чинного законодавства.

4) Вивішувати дорожні знаки, встановлювати інші технічні засоби регулювання дорожнього руху необхідно у відповідності з вимогами чинного законодавства.

5.13. Порядок утримання інших елементів благоустрою (малих архітектурних форм некомерційного призначення, паркових лав, покажчиків найменування вулиць, будинкових номерних знаків, вуличних годинників, меморіальних дощок та інших).

1) Утримання в належному стані малих архітектурних форм некомерційного призначення, паркових лав, покажчиків найменування вулиць, будинкових номерних знаків, вуличних годинників, меморіальних дощок, та інших елементів благоустрою здійснюють їх балансоутримувачі або особи, на об'єктах яких розміщені елементи благоустрою.

2) Відповідальність за збереження та контроль за утриманням малих архітектурних форм некомерційного призначення, розташованих на території міста, що належать до комунальної власності, покладається на уповноважений виконком міської ради орган.

3) Паркові лави слід розставляти згідно з планами парків, скверів, зелених зон за погодженням з уповноваженим виконкомом міської ради органом, утримувати в справному стані, фарбувати не рідше **1 разу на рік**. Паркові лави встановлюються та утримуються підприємствами, що утримують відповідні об'єкти благоустрою. Утримання паркових лав включає їх миття, очищення від пилу і снігу, поточний ремонт.

Розділ 6. Порядок здійснення благоустрою, утримання об'єктів та елементів благоустрою м.Могилева-Подільського підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності, що здійснюють окремі види діяльності.

6.1. Вимоги щодо облаштування та утримання об'єктів та елементів благоустрою під час будівництва, земляних, монтажних, ремонтних та інших робіт.

1) Суб'єкти у сфері будівництва **зобов'язані** забезпечити утримання, очищення від засмічення, забруднення земельних ділянок, виділених під будівництво, будівельних майданчиків, та прилеглу до них територію в

радіусі **25 м**, зелені насадження, місця прокладання інженерних комунікацій від дня передачі таких ділянок для будівництва.

2) При проектуванні, будівництві, реконструкції об'єктів містобудування **обов'язково передбачається:**

- будівництво прохідних каналів (тунелів) для прокладки інженерних комунікацій та комунікацій зв'язку. При виконанні будівельних робіт в існуючій забудові, для отримання дозволу на будівельні, або ремонтні роботи виконавець робіт в обов'язковому порядку надає договір на право користування земельною ділянкою, на якій проводяться роботи, або документ, який посвідчує право власності на землю;

- комплексний благоустрій відповідної території, у тому числі безперешкодний доступ до об'єктів та елементів благоустрою і можливість їх використання інвалідами та особами з обмеженими можливостями;

- розміщення гаражів-стоянок або улаштування спеціальних майданчиків для паркування з нормативною кількістю машино-місць відповідно до чинних державних будівельних норм;

- організація архітектурно-декоративного освітлення об'єктів благоустрою з додержанням вимог органів архітектури та будівельних норм та правил.

3) Проектування, будівництво та реконструкція об'єктів комплексного благоустрою територій здійснюються на основі проектів забудови території житлових районів, мікрорайонів (кварталів), санітарних норм і правил, умов безпеки руху транспорту та пішоходів, етапності будівництва, реконструкції і капітального ремонту на підставі проекту, погодженого органом архітектури.

4) Роботи з комплексного благоустрою територій, розташованих над інженерними мережами та комунікаціями, виконуються з дотриманням умов та нормативів щодо безпечної експлуатації таких інженерних мереж та комунікацій.

5) Планування і забудова міста, формування жилих районів, розробка проектних рішень, будівництво і реконструкція будинків, споруд та їх комплексів без пристосування для використання громадянами з обмеженими фізичними можливостями **не допускається**. У тих випадках, коли з об'єктивних причин неможливо пристосувати для громадян з обмеженими фізичними можливостями діючі об'єкти, за рішенням органу місцевого самоврядування за участю відповідних підприємств, установ, організацій, фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності створюються інші сприятливі умови життєдіяльності громадян з обмеженими фізичними можливостями, зокрема будівництво спеціальних об'єктів.

6.2. Обов'язки суб'єктів у сфері будівництва, земляних, монтажних, ремонтних та інших робіт:

1) утримувати в належному стані (здійснювати прибирання, покіс трави тощо) та у встановленому порядку огороджувати земельні ділянки, що відведені уповноваженими органами під будівництво;

2) здійснювати виконання будівельних (монтажних) робіт (у тому числі з реконструкції та нового будівництва) з додержанням будівельних норм та правил на підставі дозволу на виконання будівельних робіт, який видається Інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю у встановленому порядку. **Забороняється** закриття вказаних робіт без належного та якісного проведення благоустрою території;

3) виконувати земляні, будівельні, ремонтні, монтажні та інші роботи на об'єктах благоустрою, що тягнуть погіршення благоустрою (пошкодження чи знищення елементів або об'єктів благоустрою, порушення умов благоустрою, ускладнення умов руху пішоходів та транспорту, розміщення конструкцій, матеріалів та обладнання) на підставі дозволу (ордера) виданого уповноваженим виконкомом міської ради органи. **Забороняється** закриття вказаних робіт та закриття дозволу (ордера) без належного та якісного відновлення благоустрою території. Про закінчення робіт, замовником цих робіт в обов'язковому порядку повідомляється уповноважений виконкомом міської ради орган;

4) проводити ремонтні роботи на фасадах будинків і споруд з обов'язковим використанням заходів техніки безпеки та протипилових засобів (захисної сітки, плівки, легких огорож);

5) у встановленому порядку отримувати дозвіл (ордер) на встановлення риштування, каркасно-плівкових та інших легких огорож під час ремонту (реконструкції) елементів будівель, споруд, що пов'язано з погіршенням благоустрою, виконувати умови такого дозволу (ордера) та проводити роботи відповідно до вимог цих Правил та чинного законодавства;

6) встановлювати огорожі місць проведення будівельних та ремонтних робіт визначених типів відповідно до вимог будівельних норм та правил, інших нормативних актів;

7) в період проведення робіт з улаштування місць паркування автомобілів на об'єктах благоустрою у встановленому порядку отримувати відповідний дозвіл (ордер) на проведення робіт, пов'язаних з тимчасовим погіршенням благоустрою;

8) проводити підземні та будівельні роботи, насипання, намивання ґрунту, піску, встановлення огорож, механізмів та обладнання, тимчасових споруд, побутових вагончиків, складування конструкцій і матеріалів, з чітким додержанням вимог та умов проекту організації будівництва, державних будівельних, санітарних норм та правил. **Забороняється** закриття вказаних робіт без належного та якісного відновлення благоустрою території;

9) прибирати не рідше ніж **один раз** за добу, на територіях прилеглих до будівельних майданчиків або місць проведення будь-яких ремонтно-будівельних робіт, залишки будівельних матеріалів, ґрунту і сміття, що виникли у процесі зазначених робіт;

10) не допускати випадків виїзду автотранспорту з будівельних майданчиків на проїзну частину вулиць із забрудненими колесами;

11) організувати механічне або ручне очищення і миття автотранспортних засобів при їх виїзді з будівельних майданчиків на проїзну частину вулиць;

12) вживати заходи щодо виключення можливості винесення автотранспортними засобами на дорожні об'єкти сипучих матеріалів (шляхом встановлення додаткових бортів та тенту) і розчинів, а також засмічення вулиць внаслідок переповнення кузова матеріалами, пошкодження тари, розвіювання безтарних вантажів, руху із незакріпленим вантажем, забруднення або запилення повітря;

13) здійснювати реконструкцію будинків у частині зміни деталей фасаду виключно на підставі: позитивного висновку уповноваженого на те виконавчим комітетом міської ради органом; узгодженого в установленому

порядку проекту, виконаного проектною організацією, яка має відповідну ліцензію; дозволу Інспекції держаного архітектурно-будівельного контролю на проведення будівельних робіт;

14) не допускати позанормового накопичення будівельного сміття на будівельних майданчиках та прилеглих до них територіях, виконувати заходи по запобіганню запилювання повітря;

15) не допускати відкачування та виливання води на проїзну частину вулиць, тротуарів, у водойми, а також відведення стічних вод на тротуари, шляхи та інші місця, не передбачені технологією відводу стічних вод;

16) проводити комплексний благоустрій відповідної території при здачі в експлуатацію об'єктів нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту будівель чи споруд;

17) не допускати забруднення, самовільної зміни межі акваторії та прибережних смуг водних об'єктів;

18) не допускати прокладання трубопроводів інженерних мереж на поверхні шляхів, тротуарів, пішохідних доріжок;

19) проводити роботи по будівництву підземних комунікацій на вулицях, проспектах, магістралях з інтенсивним рухом транспорту і пішоходів в максимально короткий строк, як правило, в нічний час;

20) розриття шляхового покриття проспектів, площ, набережних, вулиць, розриття тротуарів, дорожніх об'єктів протягом **3 років** після їх будівництва або капітального ремонту виконується виключно за розпорядженням міського голови (рішенням виконкому міської ради), оформленого у встановленому порядку;

21) улаштування паркувальних місць на тротуарі, автостоянок, нових доріг, в'їздів, перекриття, зменшення (звуження) проїжджої частини дороги здійснюється за розпорядженням міського голови (рішенням виконкому міської ради), оформленого у встановленому порядку.

6.3. Порядок проведення земляних та інших робіт, пов'язаних з порушенням благоустрою.

1) Тимчасове погіршення благоустрою дозволяється виключно на підставі дозволу (ордеру) на тимчасове погіршення благоустрою (складування будівельних та інших матеріалів, будівельних відходів на території земель територіальної громади міста), аварійного або планового ордеру на виконання земляних, будівельних, ремонтних, монтажних та інших робіт, що тягнуть погіршення благоустрою (пошкодження об'єктів та елементів благоустрою, порушення умов благоустрою, ускладнення умов руху пішоходів та транспорту, розміщення конструкцій, матеріалів, обладнання), який видається уповноваженим виконкомом міської ради органом.

2) До робіт, пов'язаних з порушенням благоустрою, **відносяться:**

- земляні роботи по будівництву, реконструкції, ремонту, ліквідації аварій інженерних мереж, встановленню рекламних засобів та ін.;

- встановлення захисної або охоронно-захисної загорожі, риштувань за межами території, яка надана під будівництво (реконструкцію, ремонт тощо);

- використання земельної ділянки для складування будівельних матеріалів, будівельних відходів.

3) Роботи діляться на аварійні та планові, для виконання їх підприємство повинно мати відповідну ліцензію. Правила виконання таких

робіт регламентуються чинним законодавством та положенням про порядок оформлення, видачу та супровід ордерів на виконання робіт, пов'язаних з порушенням існуючого благоустрою на території м.Могилева-Подільського, затвердженим рішенням виконкому міської ради.

4) Роботи, пов'язані з порушенням благоустрою, які виконуються без отримання ордеру, вважаються самовільними, виконання таких робіт заборонено. Ордер на такі роботи видає та супроводжує уповноважений міськвиконкомом орган.

5) Аварійні роботи мають право виконувати тільки підприємства, які внесено до відповідного переліку підприємств затвердженого заступником міського голови.

6) З метою оперативного усунення наслідків аварії, забезпечення безпеки руху автотранспорту та пішоходів видається аварійний ордер з терміном виконання робіт не більше **п'яти діб**. В термін **п'яти діб** виконуються всі роботи по усуненню аварійної ситуації з відновленням благоустрою зруйнованої території. **Забороняється** виконання планових робіт під виглядом аварійних.

7) При аваріях на підземних комунікаціях, ліквідація яких потребує негайного розкопування вулиць, тротуарів, та інших територій юридична або інша особа, яка веде роботи, може розпочати їх після повідомлення телефонограмою про початок робіт відділ оперативного реагування виконкому міської ради, а також відповідні організації, які мають підземні комунікації на ділянці розкопування, з подальшим оформленням аварійного ордеру. Аварійний ордер отримується **протягом доби** після початку робіт, або **в перший робочий день** після вихідного чи святкового дня.

8) У випадку необхідності прийняття термінових заходів для ліквідації аварій і їх наслідків у вихідні та святкові дні, дозволяється приступити до робіт **негайно**, повідомивши про початок робіт відділ оперативного реагування виконкому міської ради, та інші відповідні органи, забезпечивши безпеку людей, руху транспорту і збереження існуючих інженерних мереж.

9) Відновлення благоустрою після проведення аварійних робіт виконується в термін дії ордеру (**не більше 5 днів**) при аваріях на зелених зонах та в місцях з щобеневим або іншим покриттям, крім асфальтобетонного.

10) На місцях розкопування з асфальтобетонним покриттям-проводиться підготовка для асфальтування та передача спеціалізованої організації (підприємству) зруйнованої території для відновлення асфальтобетонного покриття.

11) В разі, якщо аварійні роботи проводились на місці, де було асфальтобетонне покриття, асфальтування відновлюється згідно графіку, погодженого з заступником міського голови. Невиконання графіку можливе тільки за поважних причин (погодні умови, аварії та інші форс-мажорні обставини).

12) Для отримання планового ордеру необхідно надати пакет документації встановленої форми не пізніше ніж за **15 діб** до початку робіт. Проект виконання робіт повинен бути, **обов'язково**, погоджений з балансоутримувачами інженерних мереж, шляхів та споруд, які розташовані в місці виконання робіт. Погодження проекту дійсні на протязі **двох років**.

13) Видача планового ордеру на проведення робіт, пов'язаних з розкопуванням проїжджої частини центральних, магістральних вулиць та шляхів, проводиться тільки на підставі розпорядження міського голови, технічних умов та погодженої Могилів-Подільським відділом поліції схеми організації дорожнього руху. На другорядних вулицях (в межах червоної лінії) замовник (підрядник) оформляє технічні умови та погоджує з Могилів-Подільським відділом поліції схему організації дорожнього руху в місці проведення робіт.

14) При проведенні робіт, пов'язаних з розкопуванням проїзної частини вулиць, де такі роботи можуть призвести до повного перекриття руху автотранспорту, видача ордеру проводиться на підставі розпорядження міського голови, технічних умов та погодженої Могилів-Подільським відділом поліції схеми організації дорожнього руху та тимчасової схеми об'їзду.

15) Підрядним організаціям, підприємствам, (замовникам), які допускали порушення в роботі по попередньо виданим ордерам, ігнорували зауваження та попередження органу, який здійснює контроль за проведенням робіт, в наданні ордерів на проведення робіт може бути відмовлено, після повідомлення про це замовника робіт.

16) Підрядник разом з замовником несуть однакову відповідальність за відновлення благоустрою на місці виконання робіт.

17) Ордери на проведення робіт не видаються на об'єкти, в кошторисі яких не передбачені кошти на відновлення зруйнованого благоустрою та відшкодування відновної вартості об'єктів чи елементів благоустрою.

18) Ордер на проведення робіт повинен знаходитись на місці проведення робіт у відповідальній особі.

19) Замовник (підрядник), який здійснює будівельні роботи, **зобов'язаний** до їх початку:

- огородити місце розкопування стандартними бар'єрами, пофарбованими в яскраві кольори і оснащені попереджувальними знаками стандартного типу, до будівельних майданчиків влаштувати під'їзні дороги з твердим покриттям;

- при обмеженій видимості встановити кутові ліхтарі або огородити місце розкопування світловим сигналом червоного кольору;

- встановити технічні засоби регулювання дорожнього руху на місці проведення робіт згідно схеми, погодженої Могилів-Подільським відділом поліції;

- на ділянках вулиці, де дозволено її перекриття, встановити схему об'їзду;

- у випадках передбачених будівельними нормами та правилами, встановити інформаційний щит з найменуванням осіб, які є замовниками робіт та підрядниками, строками початку і закінчення робіт, іншою інформацією.

20) З метою попередження випадків пошкодження існуючих підземних комунікацій замовник **зобов'язаний** не пізніше як за **дві доби** до початку робіт викликати представників експлуатуючих організацій, встановити їх точне місце знаходження, після чого вжити необхідні заходи для збереження підземних мереж.

21) Керівники організацій, що експлуатують підземні комунікації, **зобов'язані** забезпечити своєчасну явку своїх представників до місця проведення робіт і дати письмові погодження, зауваження про умови забезпечення збереження належних їм підземних комунікацій на схемі виконання робіт.

22) Замовник (підрядник) несе відповідальність за пошкодження підземних мереж, зелених насаджень. Пошкоджені комунікації повинні бути негайно відновлені замовником (підрядником) за власний рахунок. Відновлення зелених насаджень проводиться в обов'язковому порядку шляхом укладання договору на вказані роботи з відповідною організацією (до отримання ордеру).

23) **Забороняється** перенесення існуючих підземних комунікацій, зелених насаджень, якщо це не передбачено проектом, без узгодження з їх власником чи користувачем.

24) **Забороняється** загроможувати будівельними матеріалами проїзні частини вулиць, тротуари, переходи, зелені насадження. Доставка матеріалів, конструкцій на місце робіт має проводитись завчасно, але не раніше одного дня до початку робіт.

25) При виконанні розкопування в місцях руху транспорту і пішоходів необхідно забезпечувати безпеку руху. Відповідальність за забезпечення руху транспорту і пішоходів несуть особи, які відповідають за виконання робіт. **Забороняється** розпочинати роботи без виконання вимог щодо забезпечення безпеки руху викладених в технічних умовах Могилів-Подільського відділу поліції та без встановлення в повній мірі технічних засобів організації дорожнього руху.

26) В місцях проходу людей встановлюються перехідні містки, шириною не менше **0,75 м**, з перилами висотою не менше **1 м**, розраховані на навантаження не менше **400 кг** на один погонний метр містка.

27) **Забороняється** розробляти асфальтобетонне покриття екскаватором без розрізання дисковою фрезою. Для найменшого загромождження вулиць, тротуарів, зеленої зони розроблений ґрунт, який не придатний для повторної засипки вивозиться з місця робіт негайно.

28) **Забороняється** засипати ґрунтом дерева, кущі, інші зелені насадження, геодезичні знаки, кришки каналізаційних, телефонних та інших колодязів.

29) Планові роботи по прокладанню кабельних ліній довжиною більше **0,5 км**, теплових - більше **0,1 км**; водопостачальних та каналізаційних мереж - більше **0,2 км** проводяться поетапно ділянками. Роботи по прокладанню інженерних мереж на наступній ділянці, можуть виконуватись тільки **після** відновлення порушеного благоустрою на попередній ділянці. Поперечний перехід проїзних частин вулиць виконується тільки закритим способом (горизонтальним бурінням, штольневим методом або проколом).

30) В разі необхідності виконання робіт по прокладанню інженерних комунікацій та наявності висновків проектною організацією (підприємством) про неможливість виконання робіт з застосуванням сучасних технологій безтраншейної прокладки мереж, ордер надається при наявності погодження з організацією (підприємством), яка виконувала капітальний ремонт чи реконструкцію дороги, з укладанням договору з цією організацією

(підприємством) на відновлення асфальтобетонного покриття після виконання робіт.

31) Зворотна засипка траншей та котлованів проводиться відсівом, піском (чи придатним для цього матеріалом), із пошаровим утрамбуванням і зволоженням на всю глибину та суворим дотриманням чинних будівельних норм та правил. Відновлення дорожнього одягу проїжджої частини, проводиться з використанням того ж типу покриття і матеріалів, під технічним контролем експлуатуючих організацій.

32) Засипання траншей не придатним для цієї мети матеріалом, та без необхідного ущільнення **заборонено**. При виявленні порушень виконавець негайно усуває вказані недоліки за власний рахунок. Просадки дорожнього покриття, які виникають в результаті неякісного ущільнення дорожньої одежі протягом трьох років після закінчення дії ордеру, повторно відновлюються за рахунок підрядника /замовника/.

33) Відновлення благоустрою при планових роботах, у тому числі твердого покриття, зеленої зони, дорожньої розмітки повинно бути виконано в зазначений в ордері термін.

34) Відновлення благоустрою (відбудовчі роботи) на головних вулицях, проспектах, набережних, у скверах, парках, місцях інтенсивного руху транспорту і пішоходів починається негайно після засипки траншеї (**не більше доби**), в інших випадках - протягом **трьох діб**, і закінчується в терміни, вказані в ордері.

35) Для забезпечення якісного стану міських шляхів, безпеки руху автотранспорту, покращення стану їх благоустрою відновлення розкопування після ремонту, прокладання підземних інженерних мереж та комунікацій на вулицях де було проведено реконструкцію чи капітальний ремонт покриття, проводиться спеціалізованою організацією (підприємством), яка виконувала реконструкцію чи капітальний ремонт вулиці (протягом гарантійного терміну експлуатації).

36) Відновлення благоустрою **включає** відновлення твердого покриття, тротуарів на всю ширину тротуару /якщо його ширина не більше **3-х метрів**/ асфальтобетонною сумішшю або фігурними елементами мощення, трав'яного покриву, висадки зелених насаджень, вивезення зайвого ґрунту, сміття, залишків матеріалів, обладнання, машин та механізмів, інші роботи з відновлення благоустрою.

37) Проїзна частина вулиць асфальтується на всю її ширину в разі пошкодження асфальтобетонного покриття більше ніж на **50%** його ширини.

38) Після виконання робіт в **осінньо-зимовий** період замовник **зобов'язаний** утримувати місце розкопки в належному стані, по мірі потреби прокладання кабельних ліній підсипати її щебенем та відсівом, а в місцях інтенсивного руху автотранспорту та на центральних вулицях – тимчасово відновити холодним асфальтобетоном.

39) Зруйноване асфальтобетонне покриття під час виконання робіт в **осінньо-зимовий** період відновлюється не пізніше **30 квітня** поточного або наступного року.

40) Наступний ордер на виконання робіт одному і тому ж замовнику (підряднику), видається після повного відновлення благоустрою по ордеру, термін дії якого закінчився.

41) Видача ордеру на встановлення захисно-охоронної огорожі з частковим (повним) зайняттям тротуару чи проїжджої частини вулиці, проводиться згідно розпорядження міського голови та технічних умов, погоджених Могилів-Подільським відділом поліції;

42) Підприємства, установи, організації, фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, громадяни **зобов'язані** оформляти ордери на встановлення захисних огорож, каркасу чи риштування, легких огорож місць проведення будівельних та ремонтних робіт. Огорожі мають бути визначених типів відповідно до вимог будівельних норм та правил.

43) Підприємства, установи, організації, фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, громадяни, які встановили охоронно-захисні огорожі, **зобов'язані** забезпечувати безпечний рух пішоходів, дотримуватись санітарних правил утримання прилеглої до огорожі території, складувати будівельні матеріали в межах огорожі, негайно, не більше ніж **за добу** прибирати на прилеглих до будівельних майданчиків територіях залишки будівельних матеріалів, ґрунту і сміття, а по закінченні робіт відновити благоустрій території та передати її по акту уповноваженому виконкомом міської ради органу.

44) Виконання робіт по закінченню вказаних в ордері термінів (без продовження ордеру) - **заборонено**. Роботи вважаються самовільними і негайно припиняються. Порушник несе відповідальність згідно чинного законодавства.

45) Якщо організація (підприємство) - власник ордеру - протягом **п'яти діб** з дати дії ордеру з різних об'єктивних причин не приступила до виконання робіт, та при цьому повідомила уповноважений орган, термін дії ордеру може переноситись згідно листа організації.

46) У разі різних об'єктивних причин, а також внаслідок порушень при проведенні робіт за ордером з боку замовника (підрядника) ордер анулюється. Якщо організація (підприємство), власник ордеру, протягом **п'яти діб** з моменту дії ордеру з різних причин не приступила до виконання робіт, і при цьому не повідомила уповноважений орган, ордер анулюється. Для проведення робіт організацією оформляється новий ордер.

47) Якщо ремонтні роботи по аварійному ордеру не завершені в зазначені терміни, власник ордеру повинен переоформити його на плановий ордер в установленому порядку.

48) Підключення нових абонентів до інженерних мереж водо-, тепло та енергопостачальних організацій (підприємств) відбувається тільки при наявності довідки про повне відновлення благоустрою (в разі, якщо для підключення виконувались роботи, пов'язані з порушенням існуючого благоустрою).

6.4. Порядок здійснення благоустрою, утримання об'єктів та елементів благоустрою під час проведення виставок, святкових, розважальних та інших масових заходів.

1) Організатори або замовники виставок, святкових, розважальних, концертних, рекламних та інших масових заходів, **зобов'язані** в місцях проведення вказаних заходів забезпечити додержання чистоти та порядку, шляхом заключення договорів на прибирання території та вивіз сміття з уповноваженим виконкомом міської ради органом, збереження зелених насаджень (клумб, газонів, дерев, кущів), шляхом укладення договору на

відновлення зелених насаджень з відповідною організацією. Проведення заходів без укладення вказаних договорів **заборонено**.

2) На час організації зазначених масових заходів, включаючи вуличну торгівлю, з метою забезпечення санітарних норм, організатори або замовники **зобов'язані** забезпечити наявність необхідної кількості біотуалетів, контейнерів та урн для збору сміття.

3) Якщо організатором або замовником проведення святкових, розважальних та інших масових заходів виступає міська рада в особі її управлінь та комітетів, розпорядженням міського голови або рішенням міської ради призначаються відповідальні за забезпечення додержання чистоти та порядку, збір та вивезення сміття, збереження зелених насаджень. Проведення заходів без визначення вказаної особи (осіб) **заборонено**.

4) У разі тривалості зазначених в даному розділі заходів більше ніж **один день** збір та вивезення сміття проводиться **щоденно**.

5) Тимчасове розміщення сцен, стендів, обладнання, механізмів і конструкцій, павільйонів, тентів тощо на період проведення виставочних, рекламних, концертних, розважальних та інших масових заходів здійснюється у встановленому порядку з отриманням відповідних дозволів та погоджень.

б) На період підготовки і проведення масових і офіційних заходів (свята, народні гуляння, фестивалі, спортивні змагання, з'їзди, конференції, симпозиуми та ін.) на міських вулицях і дорогах допускається розміщувати над проїзною частиною засоби святкового оформлення та відповідну інформацію з дотриманням вимог чинного законодавства і забезпечення видимості дорожніх знаків, світлофорів, перехресть, пішохідних переходів, місць для зупинки маршрутних транспортних засобів.

6.5. Порядок здійснення благоустрою, утримання об'єктів та елементів благоустрою підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності, що здійснюють торгівлю або діяльність з надання побутових послуг.

1) Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, що здійснюють торгівлю або діяльність з надання побутових послуг, **зобов'язані** утримувати у належному стані місця розміщення точок оптової і роздрібною торгівлі та сфери послуг (стаціонарні об'єкти торгівлі та побутових послуг, кіоски, павільйони, лотки, столики, автомобілі та інші).

2) Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, що здійснюють торгівлю або діяльність з надання побутових послуг **зобов'язані** забезпечити своєчасне прибирання, збір сміття та снігу, вивезення сміття, не допускати їх накопичення, забезпечити прибирання територій, прилеглих до об'єктів торгівлі та побутового обслуговування, включаючи павільйони, кіоски, палатки, лотки при організації вуличної торгівлі.

3) **Забороняється** зберігати товари і тару на прилеглих до об'єктів торговельної діяльності або сфери послуг територіях, проїжджій частині вулиць, тротуарах, інших територіях загального користування.

4) **Забороняється** розміщення та діяльність об'єктів у сфері торгівлі, громадського харчування, послуг та побуту без наявності відповідних

погоджень та дозвільних документів, визначених цими Правилами та діючим законодавством.

5) Погодження та дозволи на розташування на території об'єктів благоустрою закладів торгівлі, громадського харчування та послуг із відповідними органами державного санітарно-епідеміологічного нагляду, екологічної безпеки здійснюється у встановленому діючим законодавством порядку.

6) Для отримання дозволу на здійснення торгівлі, в тому числі виносної підприємства, організації, установи, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, що здійснюють торгівлю або діяльність з надання побутових послуг **зобов'язані** заключити договір на вивіз ТПВ з спеціалізованим підприємством.

7) Лотки, столи, ємності з напоями та інші пересувні елементи вуличної торгівлі розміщуються лише на тротуарах за межею пішохідної частини.

Розділ 7. Санітарне очищення міста та вимоги щодо поводження з відходами на території м.Могилева-Подільського.

7.1. Загальні вимоги до санітарного очищення території міста.

1) Санітарне очищення територій міста повинно бути планово-регулярним і включати раціональне та своєчасне збирання, зберігання, перевезення та видалення, надійне знешкодження, економічно доцільну утилізацію побутових відходів і екологічно безпечне захоронення побутових відходів, що утворюються на території міста та у місцях перебування людей за його межами, відповідно до цих Правил та схеми санітарного очищення міста, затвердженої виконавчим комітетом міської ради за погодженням з державною санітарно-епідеміологічною службою відповідної адміністративної території.

2) Санітарне очищення території м. Могилева-Подільського здійснюється на підставі узгодженої та затвердженої в установленому порядку схеми, **включає** механізоване та ручне прибирання території об'єктів благоустрою, збір та видалення у встановлені місця відходів, сміття, листя, гілля, снігу, криги, належне їх захоронення, обробку, утилізацію, знешкодження та інші дії, що забезпечують утримання території міста відповідно до вимог цих Правил, санітарних норм та правил, рішень виконкому міської ради, чинного законодавства.

3) Санітарне очищення територій міста здійснюється спеціалізованими підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності та підпорядкування відповідно до вимог законодавства про відходи та санітарного законодавства на договірних засадах з власниками чи балансоутримувачами об'єктів благоустрою.

7.2. Обов'язок по механізованому та ручному прибиранню та утриманню територій.

1) Покриття проїжджої частини міських проспектів, вулиць, провулків, а також покриття тротуарів, площ за кошти міського бюджету - покладається на уповноважені виконкомом міської ради органи.

2) Покриття дворів, тротуарів, проїжджої частини міських проспектів, вулиць, провулків, прилеглих до житлового фонду територіальної громади, покладається на підприємства, що обслуговують житловий фонд міста.

3) Покриття дворів, тротуарів, проїжджої частини місцевих проїздів, прилеглих до житлового фонду відомств, - покладається на відповідні відомства.

4) Покриття тротуарів, проїжджої частини місцевих (внутрішньоквартальних) доріг, територій, суміжних (прилеглих) з приватними домоволодіннями на відстані **5 м** по периметру, - покладається на власників або користувачів домоволодінь.

5) Покриття дворів, тротуарів, проїжджої частини, територій, прилеглих до будівель громадської забудови, прибудинкової території, у тому числі будівель, що утримуються ОСББ, - покладається на балансоутримувача будівель, ОСББ.

6) Покриття дворів, тротуарів, майданчиків, проїжджої частини, інших суміжних (прилеглих) територій з земельними ділянками, що надані у власність або користування підприємствам, установам, організаціям, фізичним особам - суб'єктам підприємницької діяльності, - покладається на відповідні підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, які є власниками або користувачами таких ділянок.

7) Покриття тротуарів, територій, прилеглих до торгових центрів, об'єктів побутового обслуговування, громадського харчування, магазинів та інших об'єктів торгівлі, авторемонтних майстерень, автомийок, підприємств, установ, організацій на відстані **20 м** по периметру об'єкту чи землекористування та до проїжджої частини вулиці - покладається на суб'єктів господарювання, що утримують або експлуатують вказані об'єкти.

8) Покриття тротуарів, територій, прилеглих до палаток, ларьків, кіосків, інших об'єктів виносної/вуличної торгівлі на відстані **10 м** по периметру об'єкту - покладається на суб'єктів господарювання, що утримують або експлуатують вказані об'єкти.

9) Покриття територій охоронних зон залізничної колії, ліній електропередач - покладається на відповідні підприємства, що їх експлуатують.

10) Покриття територій прилеглих до АЗС, на відстані **30 м** по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці - покладається на суб'єктів господарювання, які експлуатують вказані об'єкти.

11) Покриття територій прилеглих до індивідуальних гаражів, сараїв, льохів на відстані **5 м** навколо них - покладається на власників або користувачів гаражів.

12) Покриття територій, прилеглих до гаражних товариств, гаражно-будівельних підприємств, гаражно-будівельних кооперативів, автостоянок на відстані **20 м** по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці, - покладається на власників або керівників вказаних підприємств.

13) Покриття територій, прилеглих до господарських та інших споруд на відстані **10 м** по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці покладається на власників або користувачів цих споруд.

14) Покриття територій, прилеглих до центрально-теплових, трансформаторних, газорозподільних, тяглових підстанцій, розподільчих щитів, розподільчих шаф та інших технічних елементів на відстані **10 м** по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці - покладається на

підприємства, організації, установи на балансі в яких знаходяться вказані об'єкти.

15) Покриття територій кінцевих автобусних зупинок маршрутних транспортних засобів і стоянок (місць відстою) маршрутних таксі - покладається на відповідні підприємства, установи, організації або інші особи, що експлуатують вказані зупинки на відстані **25 м** по периметру від місця облаштування зупинки, стоянки.

16) Покриття територій автобусних зупинок маршрутних транспортних засобів і стоянок маршрутних таксі, крім кінцевих, - покладається на відповідні дорожньо-експлуатаційні підприємства або інших суб'єктів господарювання на яких покладений обов'язок щодо механізованого та ручного прибирання відповідних територій на відстані **5 м** по периметру від облаштування зупинки, стоянки. Зупинки громадського транспорту **обов'язково** обладнуються покажчиками назви зупинки.

17) Покриття територій місць для зупинки маршрутних транспортних засобів, крім кінцевих, де відсутні об'єкти торгівельної діяльності та які розміщені не на прибудинковій території - покладається на осіб, визначених виконавчими органами міської ради на відстані **5 м** по периметру від облаштування зупинки.

18) Покриття територій парковок - покладається на осіб, які є їх балансоутримувачами, та осіб, яким вказані території надані у користування згідно з договором на відстані **5 м** від облаштування об'єкту та до проїжджої частини вулиці.

19) Покриття територій зелених насаджень парків культури та відпочинку, спортивних, дитячих, меморіальних та інших, рекреаційних та санітарно-захисних зон, зон зелених насаджень, скверів та майданчиків для дозвілля та відпочинку - покладається на їх балансоутримувачів, якщо інше не передбачено угодами на здійснення благоустрою.

20) Покриття територій автобусного, залізничного вокзалу (станції) - покладається на відповідні суб'єкти господарювання або інші особи, що утримують майно вокзалу (станції) на балансі, на відстані **20 метрів** по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці.

21) Покриття територій ринків - покладається на відповідні підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, що утримують майно ринків на балансі на відстані **10 м** по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці, за винятком проїзної частини та не рідше **4 разів** протягом робочого часу.

22) Покриття територій мостів, шляхопроводів - покладається на їх балансоутримувачів на відстані **10 м** навколо них.

23) Рішенням виконкому міської ради за підприємствами, організаціями, установами, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності можуть бути закріплені для прибирання та утримання інші території в межах міста.

24) Покриття територій залізничних колій, що проходять через місто по **5 м** від крайніх колій в обидва боки, залізничних мостів, відкосів, насипів, переїздів, переходів через колії, що знаходяться в межах міста, виїмок (до верхніх кромек в обидва боки) покладається на їх балансоутримувачів.

25) Прибирання територій, які відведені під проектування та забудову, прилеглої території на відстані **20 м** по периметру споруд та до проїжджої

частини вулиці, здійснюється підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності.

26) Прибирання місць встановлення сміттєзбірників та території на відстані **5 м** навколо них, - покладається на підприємство, яке утримує зазначену територію;

27) рішенням виконавчого комітету міської ради за підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності можуть бути закріплені інші території в межах міста з визначенням розміру для утримання у належному стані.

7.3. Комплекс робіт, спрямований на наведення та постійне підтримання чистоти і порядку, збереження зелених насаджень.

На територіях, які належить прибирати, підприємства, установи, організації, фізичні особи-суб'єкти підприємницької діяльності, громадяни зобов'язані проводити весь комплекс робіт, спрямований на наведення та постійне підтримання чистоти і порядку, збереження зелених насаджень, а саме:

1) регулярно прибирати від сміття, побутових відходів, бруду, опалого листя, снігу, льоду що забезпечує утримання об'єктів благоустрою та прилеглих територій у належному стані; при цьому тротуари прибираються вздовж всієї ділянки будинку, домоволодіння (в межах належності та додатково **10 м**);

2) забезпечувати вивезення сміття, бруду, будь-яких відходів, опалого листя на відведені для цього ділянки або міське сміттєзвалище. Вивезення сміття, побутових відходів здійснюється шляхом укладення відповідних договорів із спеціалізованими підприємствами;

3) регулярно мити об'єкти та елементи благоустрою, якщо їх можна мити для утримання в належному стані;

4) регулярно прибирати місця встановлення сміттєзбірників, контейнерних майданчиків для збору сміття, а також місця, забруднені побутовими та іншими відходами, на територіях, прилеглих до будинків та споруд;

5) вивозити сміття з території загального користування, ринків та від населення, що мешкає у будинках будь якого житлового фонду, окрім приватного, здійснювати **один раз на день**, а з домоволодінь приватного житлового фонду згідно з укладеними договорами, але не менше ніж **два рази на тиждень**. Вивезення великогабаритних (негабаритних), будівельних відходів проводити не менше ніж **одного разу на тиждень**;

б) утримувати приміщення громадських туалетів, у тому числі дворових та туалетів на кінцевих зупинках маршрутних транспортних засобів, у належному санітарному та технічному стані. У випадку відсутності громадських туалетів та контейнерів для збору сміття на кінцевих зупинках маршрутного транспорту - особи, що здійснюють пасажирські перевезення **зобов'язані** протягом **1 місяця** з моменту початку перевезень встановити біотуалети і контейнери та здійснювати їх обслуговування протягом всього терміну дії договору перевезень. Зазначена умова є **істотною** при укладанні договорів перевезення. **Невиконання** зазначеної умови є підставою для застосування оперативно-господарських санкцій до перевізника згідно з господарським Кодексом України у вигляді односторонньої відмови від

виконання зобов'язань по договору та відмови від встановлення на майбутнє господарських відносин із зазначеним перевізником;

7) встановлювати на території загального користування урни для випадкового сміття, своєчасно їх очищувати;

8) очищувати опори ліній електропередач, стовпів, парканів, будівель (приведення їх в належний технічний та естетичний стан), дерев інших елементів благоустрою від бруду, написів, оголошень, інформаційно-агітаційних плакатів, реклами, листівок та інших інформаційно-довідкових матеріалів;

9) регулярно знищувати бур'яни, скошувати траву заввишки більше **10 см**, видаляти сухостійні дерева та чагарники, видаляти сухе та поламане гілля та забезпечувати їх вивезення у спеціально відведені місця;

10) регулярно обстежувати прилеглі та закріплені території з метою виявлення амброзії полинолистої, карантинних рослин, проводити заходи по їх знищенню;

11) проводити заходи, що забезпечують збереження насаджень, квітників, газонів;

12) проводити заходи по боротьбі з гризунами, синантропними комахами та безпритульними тваринами;

13) проводити протягом року необхідні заходи по боротьбі зі шкідниками та хворобами зелених насаджень;

14) проводити у повному обсязі заміну засохлих та пошкоджених кущів і дерев;

15) не допускати пошкодження елементів благоустрою міста, розташованих на прилеглих територіях;

16) здійснювати з додержанням встановлених норм та правил утримання в належному стані фасадів будівель, огорож та інших споруд;

17) проводити відновлення благоустрою території після проведення ремонтних або інших робіт, а також після аварій або природних явищ, які спричинили погіршення благоустрою.

7.4. Зобов'язання по встановленню та утриманню урн.

Для запобігання забруднення випадковим сміттям вулиць, площ та інших об'єктів благоустрою, зобов'язання по встановленню та утриманню урн покладається на підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, що утримують, експлуатують будинки, споруди, або інших осіб згідно з укладеними договорами;

1) Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, що здійснюють будь-яку із видів діяльності, - **зобов'язані** біля входу в торговельні зали, магазини, салони, інші приміщення з території загального користування, а також біля палаток, ларків, павільйонів, інших виносних/вуличних об'єктів торгівлі та послуг.

2) Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, які є балансоутримувачами парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів та майданчиків для дозвілля та відпочинку, на території вказаних об'єктів.

3) Транспортні підприємства та інші юридичні особи - відповідно до вимог цих Правил.

4) Громадські вбиральні повинні утримуватися в належному стані юридичними особами, на балансі в яких вони перебувають, відповідно до вимог чинного законодавства.

5) У період з **1 жовтня до 1 квітня** необхідно своєчасно прибирати території, вивозити на встановлені майданчики листя, видалені однолітні рослини, сніг, лід, сміття, відходи.

7.5. Зимове прибирання суб'єктами у сфері благоустрою відповідних територій повинне забезпечувати нормальний рух пішоходів та транспорту і включати:

1) **підмітання та зсув снігу.** Роботи по прибиранню снігу та льоду суб'єкти у сфері благоустрою **зобов'язані** розпочинати з настанням снігопаду. Від снігу та льоду в першу чергу очищають тротуари, дороги до під'їздів житлових будинків, місця для зупинки маршрутних транспортних засобів, люки водопровідних і каналізаційних колодязів. **Дозволяється** свіжий сніг укладати у вали на вулицях і площах, за винятком території місць для зупинки маршрутних транспортних засобів, для подальшого вивезення;

2) **видалення снігу та снігово-льодяних утворень.** **Забороняється** сколювати лід на тротуарах, вимощених фігурними елементами. При переміщенні снігу з тротуару на проїжджу частину вулиці чи дороги для його механізованого видалення снігові вали розміщуються на відстані не більше ніж **1 м** від бордюру. Формування снігових валів **не допускається** на перехрестях, пішохідних доріжках, місцях для зупинки маршрутних транспортних засобів, місцях для паркування, на трамвайному полотні, в місцях в'їзду у двори і на внутрішньоквартальній території, а також на територіях зелених насаджень, на решітках зливових колодязів. Зібраний сніг, лід, бруд та сміття повинні **щоденно** вивозитися на відведені для цього ділянки або міське сміттєзвалище, інші місця, визначені виконкомом міської ради;

3) **усунення слизькості.** Під час ожеледиці необхідно посипати (обробляти) тротуари, переходи через вулиці, місця для зупинки маршрутних транспортних засобів, спуски, підйоми речовинами, що виключають ковзання. Боротьба з ожеледицею на проїжджій частині та тротуарах здійснюється шляхом посипання (оброблення) піском, шлаком, піщано-соляною сумішшю, іншим протиожеледних реагентом. При таненні снігу та льоду мокрий сніг, пісок та бруд вичищають:

- тротуари, доріжки у парках і скверах, сходи, місця для зупинки маршрутних транспортних засобів, розташовані напроти будинків та споруд, а також небезпечні для проїзду автотранспорту і проходу пішоходів місця посипають (обробляють) піщаною сумішшю та іншими дозволеними для цього матеріалами, реагентами юридичні особи, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, за якими закріплені ці ділянки для утримання, або особи, яким такий обов'язок переданий за договором;

- механізоване посипання (оброблення) піщаною або змішаною сумішшю, іншими дозволеними для цієї мети матеріалами, реагентами проїжджої частини, вулиць, площ, мостів, шляхопроводів, перехресть і підйомів проводиться в порядку, визначеному виконкомом міської ради.

4) Балансоутримувачі або особи, які утримують відповідні території закріплені за ними відповідно договору або визначені цими Правилами **зобов'язані:**

- мати власний необхідний для прибирання снігу і льоду ручний інвентар (лопати, мітли, льодоруби тощо);

- мати достатній запас матеріалу (пісок, шлак тощо) для своєчасного проведення протижеледних заходів;

- території прибирання очищати від снігу та льоду, та обробляти їх піском та іншими протижеледними засобами;

- своєчасно очищати дахи, водостічні труби, карнизи від льоду із забезпеченням заходів безпеки (встановлення огорож на тротуарах, пішохідних зонах і негайним прибиранням скинутого снігу та льоду).

5) Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, громадяни **зобов'язані** укладати договори з відповідними підприємствами про прибирання, у тому числі механізоване, посипання піщаною сумішшю та іншими дозволеними для цього матеріалами вулиць, площ, перехресть, тротуарів, закріплених за ними територій, та інші дії або проводити ці роботи самостійно.

б) **Забороняється** вивезення снігу, льоду у місця, які не призначені для цього.

7) В період з **1 квітня до 1 жовтня** прибирання здійснюється в загальному порядку.

7.6. Вимоги щодо поводження з побутовими відходами.

1) Поводження з побутовими відходами здійснюється відповідно до державних норм, стандартів і правил.

2) Власники або наймачі, користувачі, у тому числі орендарі житлових будинків, земельних ділянок укладають договори з юридичною особою, яка в установленому порядку визначена виконавцем послуг на вивезення побутових відходів, здійснюють оплату таких послуг та забезпечують роздільне збирання побутових відходів.

3) Підприємства, установи, організації, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності у сфері поводження з відходами зобов'язані укладати договори з юридичною особою, яка в установленому порядку визначена виконавцем послуг на вивезення побутових відходів на певній території, на якій знаходиться об'єкт утворення відходів.

4) Збирання та перевезення побутових відходів у межах певної території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

5) Під час проектування житлових будинків, громадських, виробничих, складських та інших споруд передбачаються будівництво та облаштування контейнерних майданчиків для роздільного збирання і зберігання побутових відходів, урн для побутових відходів.

б) З метою своєчасного збирання побутових відходів, створення безпечних умов для їх зберігання, вивезення з житлових масивів і внутрішньодворових територій, доріг загального користування та інших об'єктів благоустрою населених пунктів і проведення масових заходів обладнуються контейнерні майданчики, урни для побутових відходів.

7) Роздільне збирання побутових відходів здійснюється їх власниками згідно з методикою роздільного збирання побутових відходів, яка затверджується центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.

8) Роздільне збирання побутових відходів є пріоритетним напрямком санітарного очищення та обов'язкове на об'єктах з відособленою територією (пляжі, ринки, вокзали, парки, сквери та інші місця масового перебування населення).

9) У разі роздільного збирання побутових відходів відбір вторинної сировини з відходів, що зібрані у контейнери або завантажені у сміттєвози дозволяється тільки на підприємствах сортування та переробки відходів відповідно до вимог законодавства про відходи та санітарного законодавства.

10) Великогабаритні та ремонтні відходи у складі побутових відходів мають збиратися окремо від інших видів побутових відходів.

11) Небезпечні відходи у складі побутових відходів збираються окремо від інших видів побутових відходів, а також мають відокремлюватися на етапі збирання чи сортування та передаватися спеціалізованим підприємствам, що одержали ліцензії на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами.

12) Під час зберігання побутових відходів у контейнерах повинна бути виключена можливість їх загнивання, розкладання, розвіювання та розпилування. Термін зберігання в холодний період року (при середньодобовій температурі -5°C і нижче) повинен бути не більше ніж три доби, а в теплий період року (при середньодобовій температурі більше ніж $+5^{\circ}\text{C}$) - не більше ніж одна доба (щоденне перевезення).

13) Перевезення великогабаритних і ремонтних відходів необхідно проводити по мірі їх утворення, але не рідше одного разу на тиждень.

У разі роздільного збирання перевезення окремих складових побутових відходів, що не загнивають та не утворюють неприємних запахів, допускається здійснювати рідше за графіками узгодженими з виконавцем послуг з перевезення відходів та власником чи балансоутримувачем об'єктів благоустрою.

14) У разі застосування планово-поквартирної системи збирання побутових відходів споживачі самостійно завантажують побутові відходи у сміттєвоз, що прибуває за графіком. Забороняється виставляти та складувати побутові відходи за межами приватного домоволодіння завчасно (раніше однієї години) до прибуття сміттєвозу.

15) Виконавці послуг з перевезення побутових відходів зобов'язані інформувати населення про графік перевезення побутових відходів.

16) Планово-поквартирну систему збирання побутових відходів можна застосовувати виключно на території індивідуальної садибної забудови.

17) Рідкі відходи (фекалії, сеча, помий), що утворюються у житлових та громадських будівлях і спорудах за відсутності централізованого водопостачання та водовідведення слід зберігати у вигрібних ямах (вигребах).

18) У разі наявності дворових вбиралень вигрібна яма може бути спільною.

19) Вигріб повинен бути водонепроникним та мати щільно прилягаючу кришку. Об'єм вигребу розраховується виходячи з чисельності населення, що ним користується.

20) Вигреби необхідно очищати по мірі їх заповнення. Перевезення рідких відходів з вигребів та розміщення їх на територію приватних володінь,

а також використання їх у якості добрива в сільському господарстві забороняється.

21) Вигреби повинні бути віддалені від меж земельних ділянок навчальних та лікувально-профілактичних закладів, стін житлових та громадських будівель і споруд, майданчиків для ігор дітей та відпочинку населення на відстань не менше **20 м**.

22) На території приватного домоволодіння місце розміщення вигребу визначають самі домовласники, у цьому випадку відстань до власного житлового будинку може бути зменшено. У конфліктних ситуаціях питання щодо місць розміщення на території приватного домоволодіння вигребів розглядається місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування із залученням представників громадськості.

23) В умовах нецентралізованого водопостачання вигреби на території приватного домоволодіння повинні бути віддалені від індивідуальних колодязів і каптажів джерел на відстань не менше **20 м**, при цьому відстань від вигребів до громадських колодязів і каптажів джерел повинна бути не менше **50 м**.

24) В місцях масового скупчення і відвідування громадян (парки, сквери, торгово-розважальні комплекси тощо) повинні влаштовуватись громадські вбиральні відповідно до вимог санітарного законодавства з розрахунку 1 санітарно-технічний прилад на 500 осіб.

25) Обладнання внутрішньодомової каналізації та каналізування об'єктів з відведенням стічних вод у вигрібні ями забороняється.

26) За погодженням з державною санітарно-епідеміологічною службою відповідної адміністративної території на період проведення масових громадських заходів (мітинги, концерти, спортивні змагання тощо) місця їх проведення необхідно додатково забезпечити контейнерами для зберігання побутових відходів та санітарно-технічними приладами (туалети, умивальники) із запасами питної води та герметичними ємностями для збору рідких відходів з розрахунку на чисельність громадян, що беруть участь у заходах за нормами утворення відходів і водоспоживання.

27) Перевезення побутових відходів необхідно здійснювати спеціально обладнаними для цього транспортними засобами (сміттєвозами, асенізаційними машинами тощо), що виключають можливість їх розвіювання, розсипання, розливання та розпилення, а також забезпечують зручність під час їх завантаження та вивантаження.

28) Видалення побутових відходів обов'язково повинно включати їх оброблення (перероблення) шляхом промислового сортування з подальшим перевезенням вторинної сировини та неутилізованої складової до місць чи об'єктів утилізації, знешкодження або захоронення відповідно до вимог законодавства про відходи та санітарного законодавства.

29) Міська рада на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з перевезення побутових відходів з певної території міста.

30) Захороненню на спеціалізованих підприємствах (полігонах) підлягає виключно неутилізована складова побутових відходів у разі її оброблення (перероблення) шляхом глибокого пресування до щільності природних ґрунтів (більше 1 т/м³) та подальшого брикетування.

31) Термічне оброблення (спалювання) побутових відходів на території міста **заборонено**, за винятком отриманого дозволу та на спеціально призначених для цього підприємствах чи об'єктах.

32) Спалювання побутових відходів дозволяється лише на енергетичні цілі з метою одержання теплової та/або електричної енергії.

33) За розміщення відходів із підприємств, установ, організацій, фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності стягується плата.

34) Вивіз твердих та рідких побутових відходів безпосередньо на поля та огороди тощо **заборонено**.

35) Особи, на яких покладено обов'язок по встановленню урн, **зобов'язані** утримувати їх у справному, естетичному стані, очищати від сміття в міру їх наповнення, але не менше ніж **один раз на добу**, у разі стійкого забруднення - промивати.

36) Власники, наймачі, користувачі у тому числі орендарі будинків розташованих в мікрорайонах приватної забудови для запобігання забруднення території сміттям **зобов'язанні** збирати побутові відходи у спеціально призначені для цього сміттєві баки (ємкістю не менше **50 л**, виготовлені з пластику, металу з отворами в корпусі, для унеможливлення зберігання рідин).

37) Підприємства, організації, установи, фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності **зобов'язані** забезпечити розміщення сміттєзбірників (урн, контейнерів) для накопичення сміття та твердих побутових відходів на об'єктах благоустрою, утримувати їх в належному санітарно-технічному стані згідно з санітарними нормами та цими Правилами.

38) Підприємствам, організаціям, установам, закладам фізичним особам - суб'єктам підприємницької діяльності, фізичним особам **суворо забороняється** створювати звалища та скидати будь-які відходи, у балки, яри тощо на території міста.

39) Власник чи балансоутримувач контейнерів для зберігання побутових відходів зобов'язаний проводити їх миття та дезінфекцію засобами, дозволеними до використання МОЗ України в цій сфері, в літній період року - не рідше **одного разу на 10 днів**, а в інші періоди року - **не рідше одного разу на місяць**. Дезінфікувати сміттєзбірники (крім урн) та місця їх розташування необхідно у радіусі **1,5 м**.

40) **Забороняється** заповнювати контейнерні ємкості для збору ТПВ палаючими або тліючими відходами, снігом, льодом, великогабаритними предметами, а також відходами, що можуть псувати контейнери та спецавтотранспорт.

41) Спеціальні майданчики для розміщення контейнерів чи сміттєзбірників повинні бути відкритими мати водонепроникне тверде покриття та бути обладнані навісами, із зручним під'їздом (очищеним від снігу та льоду в зимовий період) для спеціалізованого транспорту, огорожені з **3-х** сторін сіткою, бетонною, металевою огорожею не нижче **2 м** та відповідати СанПіН „42-128-4690. Санітарні правила утримання території населених місць”.

42) Контейнерні майданчики повинні бути віддалені від меж земельних ділянок навчальних та лікувально-профілактичних закладів, стін житлових та громадських будівель і споруд, майданчиків для ігор дітей та відпочинку населення на відстань не менше **20 м**.

43) На території індивідуальної садибної забудови населених пунктів відстань від контейнерних майданчиків до межі земельної ділянки приватного домоволодіння зі сторони вулиці повинна складати не менш як **5 м**.

44) На території приватного домоволодіння місця розміщення контейнерів для зберігання побутових відходів визначають самі домовласники, у цьому випадку відстань до власного житлового будинку може бути зменшено. У конфліктних ситуаціях питання щодо місць розміщення на території приватного домоволодіння контейнерів для зберігання побутових відходів розглядається міською радою та органами виконавчої влади із залученням представників громадськості.

45) Дозволяється розміщення контейнерів для зберігання побутових відходів в ізольованих спеціально обладнаних приміщеннях будівель і споруд за умови дотримання вимог, передбачених пунктом 3.20 Санітарних норм.

46) Кількість контейнерів для зберігання побутових відходів визначається чисельністю населення, що ними користується та нормами утворення відходів. Сумарний об'єм контейнерів для зберігання побутових відходів повинен перевищувати фактичний об'єм їх утворення на **25 %**.

7.7. Права та обов'язки суб'єктів у сфері поводження з відходами

1) Суб'єкти у сфері поводження з відходами мають **право** на:

- безпечні для їх життя та здоров'я умови при здійсненні операцій щодо поводження з відходами;

- одержання в установленому порядку повної та достовірної інформації про безпеку об'єктів поводження з відходами як тих, що експлуатуються, так і тих, будівництво яких планується;

- відвідування в установленому порядку спеціально відведених місць чи об'єктів поводження з відходами;

- участь в обговоренні питань, пов'язаних із розміщенням, проектуванням, спорудженням та експлуатацією об'єктів поводження з відходами;

- екологічне страхування відповідно до законодавства України;

- відшкодування шкоди, заподіяної їх здоров'ю та майну внаслідок порушення законодавства про відходи.

2) Суб'єкти у сфері поводження з відходами **зобов'язані**:

- дотримуватися вимог нормативно-правових актів у сфері поводження з відходами;

- вносити в установленому порядку плату за користування послугами підприємств, установ та організацій, що займаються збиранням, зберіганням, перевезенням, знешкодженням, видаленням і захороненням відходів;

- виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством, щодо запобігання забрудненню навколишнього природного середовища відходами.

Розділ 8. Правила утримання та поводження з тваринами на території м. Могилева-Подільського.

8.1. Загальні вимоги до утримання та поводження з тваринами.

1) Умови утримання тварин повинні відповідати їх біологічним, видовим та індивідуальним особливостям.

Кількість тварин, що утримуються фізичною чи юридичною особою, обмежується можливістю забезпечення їм належних для їх утримання умов. **При цьому утримання тварин не повинно порушувати права осіб, які мешкають поруч, шляхом утворення неприємних запахів, створення звукового та іншого впливу в порушення діючого санітарно-епідеміологічного законодавства.**

Місце утримання тварин має бути оснащено таким чином, щоб забезпечити необхідні простір, температурно-вологісний режим, природне освітлення, вентиляцію та можливість контакту тварин з природним для них середовищем.

Власник тварини повинен забезпечити умови недопущення втечі тварини та нападу її на людей та інших тварин.

2) Утримання крупних диких тварин допускається лише в спеціалізованих закладах (зоопарки, цирк тощо) з обов'язковим створенням умов, які відповідають їх біологічним, видовим та індивідуальним особливостям.

В квартирах чи будинках допускається утримання дрібних диких тварин, які традиційно утримуються людьми в неволі, і яким можуть бути забезпечені передбачені п.п.1) умови для утримання, за наявності дозволу органу з питань охорони навколишнього природного середовища.

3) Домашніх тварин дозволяється утримувати:

- домашніх тварин - у квартирах, де проживає кілька сімей, - лише за письмовою згодою всіх мешканців квартири. При цьому не дозволяється утримувати домашніх тварин у місцях загального користування;

- домашніх тварин - у "зоокутках" дитячих, освітніх, наукових, санаторно-курортних і оздоровчих закладів - з дозволу відповідного органу за погодженням з органами державної санітарно-епідеміологічної служби та ветеринарної медицини;

- домашніх тварин - у вільному вигулі на ізольованій, добре огороженій території (в ізольованому приміщенні) на прив'язі або без неї;

- домашніх тварин - юридичними особами: для охорони - в обладнаних приміщеннях або на прив'язі;

- собак - без повідків і намордників під час оперативного використання правоохоронними органами, собак спеціального призначення, а також собак під час муштри, на полюванні, на навчально-дресирувальних майданчиках.

4) Утримання собак без повідків і намордників дозволяється під час:

- муштри на спеціальних навчально-дресирувальних майданчиках;

- проведення виставок та змагань на спеціальних рингах.

5) При поводженні з тваринами не допускається:

- використання оснащень, інвентарю та інших предметів, що травмують тварин;

- примушування тварин до виконання неприродних для них дій, що призводять до травмувань;
- нанесення побоїв, травм з метою примушування тварин до виконання будь-яких вимог;
- використання тварин в умовах надмірних фізіологічних навантажень тощо.

б) Власникам тварин забороняється:

- утримувати тварин незареєстрованими та за відсутністю імунізації проти сказу;
- кидати тварину, наносити ушкодження, залишати в безпомічному становищі, причиняти біль, нестерпні фізичні та психічні страждання, зумовлювати загибель тварини або здійснювати у відношенні до тварини інші неприпустимі дії;
- утримувати тварин у місцях загального користування (коридорах, підвалах, на сходових майданчиках, горищах, прибудинкових територіях тощо);
- вигулювати собак без повідків, а потенційно-небезпечних порід також без намордників - у невстановлених для цього місцях, окрім випадків, передбачених п.п.4);
- заводити тварин у приміщення громадських будинків (магазинів, об'єктів громадського харчування, установ охорони здоров'я, культури та ін.), на території шкіл, дитячих майданчиків та ін. (без згоди власника);
- вигулювати тварин на території пляжів, скверів та інших об'єктів природно-заповідного фонду, в місцях загального користування і масового відпочинку, необладнаних місцями вигулу тварин, без повідків та намордників;
- купати та мити тварину в громадських місцях купання, пляжах, ставках, фонтанах;
- вигулювати або виводити в місця загального користування хижих тварин, а також хворих на інфекційні захворювання, сільськогосподарських тварин (корів, кіз, коней та ін.) з метою випасу тощо;
- продавати, купувати, показувати на виставках, перевозити всіма видами транспорту тварин без реєстраційного посвідчення та ветеринарних довідок або свідоцтв, що видаються установами державної ветеринарної служби, з відміткою про імунізацію проти сказу, яку проведено у встановлені строки;
- викидати трупи собак, котів і інших тварин або ховати їх в непередбачених для цього місцях;
- розведення тварин з виявленими генетичними змінами, що спричиняють їм страждання;
- розведення тварин зі спадково закріпленою агресивністю;
- примушування до нападу одних тварин на інших, крім випадків використання собак мисливських порід, інших ловчих звірів та птахів для полювання;
- проведення генетичних змін на тваринах;
- застосування до тварин фармакологічних та механічних засобів допінгу;
- інші дії чи бездіяльність, що суперечать принципам захисту тварин від жорстокого поводження.

При проведенні больових процедур обов'язкове застосування знеболюючих препаратів.

7) Власники собак та інших тварин мають право:

- виводити собак з жилих та інших приміщень, а також ізольованих територій в загальні двори або на вулицю на короткому повідку (не більше **1,2 м**), а тих, які належать до категорії потенційно небезпечних порід, в наморднику, з обов'язковим забезпеченням безпеки людей;

- транспортувати тварин усіма видами транспорту загального користування відповідно до правил транспортування тварин у даному виді транспорту, при обов'язковому забезпеченні безпеки людей;

- вигулювати собак в місцях, спеціально відведених для цієї мети, без повідків та намордників;

8) Особа, яка утримує тварину, окрім обов'язків, передбачених п.п. 1), зобов'язана:

- дотримуватись санітарно-гігієнічних та інших норм експлуатації приміщення, де утримується тварина (місце постійного утримання);

- дбати про тварину, шляхом забезпечення її достатньою кількістю їжі та постійним доступом до води, а також іншими необхідними для життя потребами;

- забезпечити тварині можливість здійснювати необхідні рухи, контактувати з собі подібними;

- спускати собак з прив'язі лише на закритих територіях, що виключає можливість втечі, з дотриманням заходів безпеки людей та інших тварин;

- при застосуванні тварин для охорони території розміщувати попереджувальний напис з інформацією про наявність собаки перед входом до відповідного приміщення чи території;

- не допускати забруднення твариною квартири, приміщень, територій де вони утримуються, сходів, інших місць загального користування в будинках, дворах і на вулицях; прибирати екскременти тварини з подальшим видаленням до смітників;

- забезпечити наявність повідка та намордника, необхідних для здійснення вигулу домашньої тварини поза місцем її постійного утримання;

- забезпечити наявність на домашній тварині нашійника з ідентифікуючими позначками (адреса, телефон власника, кличка тварини);

- забезпечити щорічну імунізацію тварин проти сказу;

- забезпечити своєчасне надання тварині ветеринарної допомоги (обстеження, лікування, щеплення та ін.);

- негайно ізолювати тварину і звернутися до ветеринарного лікаря у разі виникнення підозри на наявність у тварини захворювання, особливо інфекційного, та повідомити відповідну установу державної ветеринарної служби;

- у випадках падежу тварин – негайно повідомляти органи державної ветеринарної служби;

- у випадках заподіяння домашньою твариною ушкоджень здоров'ю людині або іншим тваринам – негайно повідомляти про це медичну або ветеринарну установу, а також негайно доставляти для огляду у ветеринарну установу тварину, яка заподіяла ушкодження здоров'ю людині або іншим тваринам;

- відшкодувати в повному обсязі шкоду, заподіяну твариною майну юридичної або фізичної особи, власником тварини;

- запобігати неконтрольованому розмноженню домашніх тварин;

9) Якщо власником тварини є юридична особа, то адміністрація зобов'язана призначити особу, відповідальну за благополуччя тварини.

10) Домашні тварини підлягають тимчасовій ізоляції в разі, якщо на це є відповідне рішення органів державної ветеринарної служби, зокрема, у випадку завдання тілесних ушкоджень людині або іншій домашній тварині. Тимчасова ізоляція домашніх тварин може проводитись у примусовому порядку, якщо домашня тварина є небезпечною для оточуючих.

11) Власники диких та сільськогосподарських тварин узгоджують з органами державної ветеринарної служби перелік та порядок проведення діагностичних та профілактичних заходів щодо цих тварин.

12) Продаж тварин дозволяється:

- на території власника тварини;

- в розплідниках племінних тварин, зареєстрованих належним чином;

- в притулках (міні-притулках);

- під час проведення спеціалізованих заходів (виставки, аукціони тощо);

- на торгових місцях в спеціалізованих закладах торгівлі, обладнаних відповідним чином.

13) Умертвіння тварин допускається у випадках:

- припинення страждань тварин, якщо вони не можуть бути припинені в інший спосіб;

- необхідності умертвіння окремих тварин, які є невиліковно хворі або носії особливо небезпечного захворювання;

- необхідності оборони від нападу агресивної тварини, якщо життя або здоров'я людей знаходиться в небезпеці;

Умертвіння тварин проводиться лише після письмової згоди ветеринарного лікаря.

При умертвінні тварин мають дотримуватися такі вимоги:

- умертвіння проводиться методами, що виключають передсмертні страждання тварин, забороняється застосовувати негуманні методи умертвіння тварин, що призводять до загибелі від удушся, електричного струму, больових ін'єкцій, отруєння, курареподібних препаратів, перегріву та інші больові методи;

- приміщення, де проводиться умертвіння, повинно бути відокремлене від приміщення, де утримуються інші тварини.

8.2. Загальні вимоги до вихову тварин.

1) При супроводженні домашніх тварин не допускається залишати їх без нагляду.

2) Особи, які утримують домашніх тварин, зобов'язані супроводжувати їх під час з'явлення поза місцями їхнього постійного утримання.

Супроводжувати домашню тварину може особа, яка досягла 14-річного віку. При супроводженні домашніх тварин не допускається залишати їх без нагляду.

Особи, які утримують диких та сільськогосподарських тварин, не мають права виводити за межі місць їх постійного утримання тварин, без

наявності дозволу державної ветеринарної служби та обов'язкового забезпечення безпеки людей.

3) Особа, яка супроводжує тварину, зобов'язана забезпечити:

- безпеку оточуючих людей і тварин, а також майна від заподіяння шкоди супроводжуваною домашньою твариною;
- безпеку супроводжуваної домашньої тварини;
- безпеку дорожнього руху при проходженні з домашньою твариною до транспортних шляхів і при їх переході шляхом безпосереднього контролю за її поведінкою;
- видалення екскрементів тварини.

8.3. Обов'язки власників сільськогосподарських тварин та птиці.

Власники сільськогосподарських (продуктивних) тварин зобов'язані:

- 1) зареєструвати продуктивних тварин (ВРХ, свиней) в центрі з ідентифікації тварин міської ветеринарної лікарні;
- 2) утримувати в чистоті приміщення для тварин та птиці, прилеглі до них території;
- 3) систематично здійснювати заходи боротьби з мухами та гризунами;
- 4) негайно повідомляти ветеринарну лікарню про кожен випадок захворювання чи падежу сільськогосподарської тварини та птиці;
- 5) доставляти сільськогосподарських тварин і птицю до ветеринарної лікарні для огляду, діагностичних досліджень та вакцинації в термін, встановлений ветеринарним лікарем, а в разі неможливості, викликати лікаря додому;
- б) виконувати усі вказівки ветеринарного лікаря з проведення заходів, необхідних для попередження заразних захворювань тварини та птиці;
- 7) своєчасно вивозити гній на спеціально обладнані майданчики;
- 8) в будівлях утримання худоби, де відсутня каналізація, встановити непроникний рідиннозбірник з герметичною кришкою;
- 9) ввозити на територію міста сільськогосподарських тварин та птицю за наявності ветеринарного свідоцтва;
- 10) проводити забій худоби тільки на забійних пунктах після огляду її ветлікарем, та оформлення ветдовідки встановленого зразку; в окремих випадках, переважно при використанні продуктів забою для особистого споживання, допускається подвірний забій тварин. **Забороняється** забій худоби у не відведених для цього місцях (лісосмугах, тваринницьких приміщеннях, біля водоймищ тощо);
- 11) забій птиці та кроликів, що належать громадянам, може проводитись подвірною, з обов'язковим очищенням та дезінфекцією місця забою;
- 12) усі трупи сільськогосподарських тварин і птиці підлягають утилізації відповідно до вимог чинного законодавства України.

Розділ 9. Порядок додержання тиші в громадських місцях на території м.Могилева-Подільського.

1) Вимоги та обмеження щодо дотримання тиші регламентовані нормативно-правовими актами щодо захисту населення від шкідливого впливу шуму, в тому числі законами України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”, “Про внесення змін до деяких

законодавчих актів України щодо захисту населення від впливу шуму”, іншими нормативно-правовими актами, спрямованими на забезпечення прав і законних інтересів громадян щодо дотримання тиші на захищених об’єктах та інших місцях громадського користування. За порушення зазначених у Правилах загальнообов’язкових на території міста норм щодо дотримання тиші передбачена відповідальність згідно зі статтями 152, 182 Кодексу України про адміністративні правопорушення. За порушення порядку використання побутових піротехнічних виробів винна особа притягається до адміністративної відповідальності відповідно до статті 195-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

2) Керівники, уповноважені посадові особи підприємств, установ, організацій, а також громадяни повинні здійснювати організаційні, господарські, технічні, технологічні, архітектурно-будівельні та інші попереджувальні заходи щодо зниження шуму на захищених об’єктах та інших місцях громадського користування до рівня, який не перевищує 40 дБ у денний час (з 8.00 до 22.00) та 30 дБ у нічний час (з 22.00 до 8.00). У місцях та на спорудах підвищеного рівня акустичного забруднення (вокзали, підприємства, трансформатори, вентиляційні системи, автомобільні стоянки, паркувальні майданчики тощо) повинні встановлюватися штучні та природні акустичні екрани, звукозахисні споруди або захисні елементи, висаджуватися дерева з властивостями забезпечення шумоізоляції.

3) На об’єктах благоустрою **забороняється**:

- проводити салюти і феєрверки, використовувати піротехнічні засоби в нічний час (з 22.00 до 8.00);

- включати звуковідтворювальну апаратуру та інші гучномовні установки на балконах, лоджіях, ганках, у відкритих вікнах будівель, біля входів до підприємств торгівлі, послуг та ресторанного бізнесу, на будівельних майданчиках;

- гучно співати, викрикувати, включати звуковідтворювальну апаратуру та інші джерела побутового шуму, здійснювати музичне обслуговування з використанням вуличних відеоекранів, звукопідсилювальної апаратури, музичних автоматів та пристроїв “караоке” на відкритих майданчиках у нічний час (з 22.00 до 8.00);

- проводити ремонтні роботи, що супроводжуються шумом, у робочі дні з 21.00 до 8.00, а у святкові та неробочі дні – цілодобово; власник або орендар приміщень, у яких передбачається проведення ремонтних робіт, зобов’язаний повідомити мешканців прилеглих квартир про початок зазначених робіт; за згодою мешканців усіх прилеглих квартир ремонтні та будівельні роботи можуть проводитися також у святкові та неробочі дні; шум, що утворюється під час проведення будівельних робіт, не повинен перевищувати санітарних норм цілодобово;

- влаштовувати стоянки транспортних засобів на прибудинкових територіях поза спеціально відведеними місцями (за винятком аварійних автомобілів комунальних служб і спеціального транспорту підприємств, що обслуговують житлові будинки та їх інженерне обладнання);

- подавати звукові автомобільні сигнали (крім випадків, коли без цього неможливо запобігти дорожньо-транспортній пригоді), гучно включати звуковідтворювальну апаратуру транспортного засобу під час знаходження останнього на прибудинковій території;

- здійснювати стоянку автотранспорту на прибудинкових територіях із включеним двигуном.

4) Заклади культури, громадського харчування, торгівлі, побутового обслуговування, розважального бізнесу повинні обмежувати роботу звуковідтворювальної апаратури часом з 9.00 до 23.00 та дотримуватись таких рівнів шуму, щоб у прилеглих будівлях і приміщеннях він становив не більше 40 дБ в денний час і 30 дБ в нічний час.

5) Керівники, уповноважені посадові особи підприємств, установ, організацій, які розташовані на території та у будівлях захищених об'єктів і у своїй діяльності використовують машини, механізми, обладнання, інструменти, а також звуковідтворювальну апаратуру та музичні інструменти на відкритих майданчиках, повинні отримати дозволи виконавчого комітету Могилів-Подільської міської ради на гранично допустимі рівні шумів, що утворюються стаціонарними джерелами шуму під час роботи, які видаються після надання розрахункових або інструментальних даних і карт розподілу рівнів шуму, карт акустичного дискомфорту, що розробляються на основі спеціально виконаних цільових досліджень згідно з методиками, погодженими органами та установами державного санітарного нагляду України.

6) Проведення салютів і феєрверків, використання вибухових пристроїв і піротехнічних засобів у нічний час (з 22.00 до 8.00) потребує обов'язкового погодження виконавчого комітету Могилів-Подільської міської ради в установленому порядку.

7) При проведенні вантажно-розвантажувальних робіт перевізниками відходів, перевізниками товарів для об'єктів торгівлі, ресторанного бізнесу, побуту, підприємствами та службами доставки товарів населенню, підприємствами та службами обслуговування житлових будинків та їх інженерного обладнання тощо не допускати перевищення рівнів шуму на прибудинкових територіях у нічний час (з 22.00 до 8.00) та вживати заходів щодо максимального обмеження шуму від роботи автотранспорту та вантажно-розвантажувального обладнання.

8) Вищезазначені вимоги та обмеження щодо дотримання тиші не поширюються на наступні випадки:

- здійснення в закритих приміщеннях будь-яких видів діяльності, що супроводжуються шумом, за умов, які виключають проникнення шуму за межі таких приміщень;

- попередження та/або ліквідація наслідків аварій, пожеж, стихійного лиха, інші надзвичайні ситуації;

- надання невідкладної допомоги, попередження або припинення правопорушень і злочинів, виконання завдань цивільної оборони;

- проведення зборів, мітингів, демонстрацій, походів, інших масових заходів, дозволених у встановленому порядку;

- робота обладнання та механізмів, що забезпечують життєдіяльність житлових і громадських будівель, за умов ужиття невідкладних заходів щодо максимального обмеження проникнення шуму в прилеглі приміщення, в яких постійно чи тимчасово перебувають люди;

- відзначення встановлених законодавством святкових днів, дня міста, інших подій відповідно до рішення органів державної влади та виконавчого комітету міської ради, проведення спортивних змагань;

- проведення салютів і феєрверків, використання вибухових пристроїв і піротехнічних засобів при проведенні заходів на визначення державних свят та визначних дат відповідно до рішення органів державної влади та виконавчого комітету міської ради.

Розділ 10. Контроль у сфері благоустрою території **м.Могилева-Подільського.**

10.1. Завдання контролю у сфері благоустрою міста

Контроль у сфері благоустрою міста спрямований на забезпечення дотримання органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями (незалежно від форм власності та підпорядкування), громадянами (у тому числі іноземцями та особами без громадянства) вимог Закону України “Про благоустрій населених пунктів”, цих Правил та інших нормативно-правових актів.

10.2. Державний контроль у сфері благоустрою м.Могилева-Подільського.

Порядок здійснення державного контролю у сфері благоустрою міста визначається Законом України “Про благоустрій населених пунктів” та іншими законодавчими актами.

10.3. Самоврядний контроль у сфері благоустрою міста.

1) Контроль у сфері благоустрою міста, у тому числі щодо охорони зелених насаджень, водоймищ, пам’яток культурної та історичної спадщини, створення місць відпочинку громадян, утримання в належному стані прилеглих і закріплених за підприємствами, установами, організаціями територій Могилів-Подільська міська рада покладає на уповноважені нею органи і служби, про що приймає відповідне рішення.

2) Самоврядний контроль у сфері благоустрою міста здійснюється виконавчим комітетом Могилів-Подільської міської ради, відповідно до законів України “Про благоустрій населених пунктів”, “Про місцеве самоврядування в Україні”, “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації повноважень органів виконавчої влади у сфері екології та природних ресурсів, у тому числі на місцевому рівні”, інших нормативно-правових актів.

3) Самоврядний контроль за станом благоустрою міста здійснюється шляхом:

- проведення перевірок, рейдів, комплексних перевірок, комісійних обстежень стану території міста з наданням приписів та оформленням актів комісійного обстеження території за фактами виявлених порушень цих Правил, які органи контролю, утворені міською радою, здійснюють самостійно та/або спільно з посадовими особами комунальних підприємств, служб, органів державного контролю у сфері благоустрою, органів Могилів-Подільського відділу поліції екологічними, природоохоронними, громадськими організаціями, представниками ЗМІ, громадськими інспекторами благоустрою міста;

- проведення перевірок додержання суб’єктами господарювання усіх форм власності, установами, закладами та фізичними особами вимог нормативно-правових актів у сфері благоустрою та цих Правил;

- розгляду звернень підприємств, установ, організацій та громадян;

- участі в обговоренні проектів благоустрою території міста, іншої технічної документації з питань благоустрою та внесення відповідних пропозицій на розгляд органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій;

- складання посадовими особами, визначеними відповідним рішенням виконавчого комітету міської ради, протоколів про адміністративні правопорушення за фактами порушення Правил;

- подання позовів до суду про відшкодування збитків, завданих об'єктам благоустрою внаслідок порушення законодавства з питань благоустрою населених пунктів, цих Правил;

- якщо під час перевірки виявлені причини та умови, які можуть спричинити порушення благоустрою, посадова особа контролюючого органу зобов'язана скласти та видати офіційний документ - **припис**, який є обов'язковим для виконання в термін до трьох діб особами, які є відповідальними за утримання об'єктів благоустрою.

У приписі зазначаються: дата і місце його складання, посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала припис, відомості про особу, на яку складений припис, та надаються пропозиції щодо усунення причин та умов, які спричиняють порушення благоустрою території.

Припис підписується особою, яка його склала, і особою, на яку він складений. У разі відмови особи отримати припис в графі "Припис одержав" робиться про це запис;

- посадова особа контролюючого органу, яка під час перевірки об'єкта благоустрою виявила порушення вимог цих Правил, зобов'язана на винну особу скласти **протокол** про вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 152 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

При вчиненні однією посадовою чи фізичною особою двох або більше адміністративних правопорушень протокол про вчинення адміністративного правопорушення складається за кожне правопорушення окремо.

У протоколі про адміністративне правопорушення зазначаються: дата і місце його складання, посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол; відомості про особу правопорушника, місце, час вчинення і суть адміністративного правопорушення; нормативний акт, який передбачає відповідальність за дане правопорушення; прізвища, адреси свідків і потерпілих, якщо вони є; пояснення правопорушника, інші відомості, необхідні для вирішення справи.

Якщо правопорушенням заподіяно матеріальну шкоду, про це також зазначається в протоколі.

Протокол підписується особою, яка його склала, і особою, яка вчинила адміністративне правопорушення; при наявності свідків і потерпілих протокол може бути підписано також і цими особами.

У разі відмови особи, яка вчинила правопорушення, від підписання протоколу, в ньому робиться запис про це. Особа, яка вчинила правопорушення, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які додаються до протоколу, а також викласти мотиви своєї відмови від його підписання.

При складанні протоколу правопорушникові роз'яснюються його права і обов'язки, передбачені статтею 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення, про що робиться відмітка у протоколі.

Особа, яка виявила порушення, здійснює заходи щодо встановлення особи, винної у скоєнні правопорушення, шляхом направлення запитів до правоохоронних органів.

Після складення протоколу, він у п'ятиденний строк надсилається на розгляд до адміністративної комісії за місцем проживання порушника;

- справа про адміністративне правопорушення розглядається адміністративною комісією в п'ятнадцятиденний строк з дня отримання протоколу про адміністративне правопорушення.

На засідання адміністративної комісії запрошуються особи, відносно яких складено протокол про адміністративне правопорушення.

За результатами розгляду справи про адміністративне правопорушення адміністративна комісія виносить постанову по справі.

Постанова повинна містити: найменування органу, який виніс постанову; дату розгляду справи; відомості про особу, щодо якої розглядається справа; викладення обставин, установлених при розгляді справи; зазначення нормативного акта, який передбачає відповідальність за дане адміністративне правопорушення; прийняте по справі рішення.

- відшкодування майнової шкоди, заподіяної об'єкту благоустрою під час вчинення адміністративного правопорушення, здійснюється у порядку, визначеному законодавством та цих Правил;

- у відповідності до статті 97 Кодексу України про адміністративні правопорушення інспекція державного архітектурно-будівельного контролю виявляє та вживає заходів щодо самовільного будівництва будинків або споруд, а також самовільної зміни архітектурного вигляду будинків або споруд під час їх експлуатації та складає протоколи про адміністративні правопорушення;

- у разі необхідності та з метою забезпечення виконання Правил благоустрою уповноважені працівники Могилів-Подільської міської ради звертаються до міського відділу поліції, який відповідно до своїх обов'язків подає у межах наданих прав допомогу представникам державних органів у здійсненні їх законної діяльності, якщо їм чиниться протидія або загрожує небезпека з боку правопорушників; встановлення особи порушника, якщо особа не відома, та затриманні особи, яка чинить опір;

- у разі протидії проведенню робіт з елементів благоустрою до винних осіб застосовуються заходи адміністративної, цивільної чи кримінальної відповідальності у відповідності до чинного законодавства.

10.4. Громадський контроль у сфері благоустрою міста.

1) Громадський контроль у сфері благоустрою міста здійснюється громадськими інспекторами благоустрою міста згідно з положенням, яке затверджується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства. Громадські інспектори благоустрою міста:

- беруть участь у проведенні спільно з працівниками органів державного контролю рейдів та перевірок додержання підприємствами, установами, організаціями та громадянами законодавства у сфері благоустрою міста;

- проводять перевірки і складають протоколи про порушення законодавства у сфері благоустрою населених пунктів і подають їх органам державного контролю у цій сфері та правоохоронним органам для притягнення винних до відповідальності;
- надають допомогу органам державного контролю у сфері благоустрою міста у діяльності щодо запобігання порушенням законодавства про благоустрій населених пунктів;
- здійснюють інші повноваження відповідно до закону.

2) Результати громадського контролю за станом благоустрою територій підлягають оприлюдненню на зборах мешканців відповідної території та розгляду органами місцевого самоврядування в порядку, визначеному законодавством.

Розділ 11. Відповідальність підприємств, установ, організацій, фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності, громадян за порушення Правил благоустрою території м. Могилева-Подільського

1) За порушення цих Правил винні особи несуть відповідальність, встановлену Кодексом України про адміністративні правопорушення, Законом України „Про благоустрій населених пунктів”, цими Правилами, іншими нормативно-правовими актами та рішеннями Могилів-Подільської міської ради.

У разі невиконання або порушення суб'єктами господарської діяльності, передбачених Правилами вимог та обов'язків, органи місцевого самоврядування передають матеріали про невиконання або порушення до відповідних органів державної виконавчої влади, прокуратури, порушують питання про призупинення дії або анулювання наданої раніше дозвільної документації.

2) До відповідальності за порушення законодавства у сфері благоустрою міста притягаються особи, винні у:

- порушенні встановлених державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів;
- проектуванні об'єктів благоустрою міста з порушенням затвердженої в установленому законодавством порядку містобудівної документації та державних будівельних норм;
- порушенні встановлених законодавством екологічних, санітарно-гігієнічних вимог та санітарних норм під час проектування, розміщення, будівництва та експлуатації об'єктів благоустрою;
- порушенні правил благоустрою території міста;
- порушенні режиму використання й охорони територій та об'єктів рекреаційного призначення;
- самовільному зайнятті території (частини території) об'єкта благоустрою міста;
- пошкодженні (руйнуванні чи псуванні) вулично-дорожньої мережі, інших об'єктів та елементів благоустрою міста;
- знищенні або пошкодженні зелених насаджень чи інших об'єктів озеленення міста, крім випадків, передбачених законом;
- забрудненні (засміченні) території міста;

- неналежному утриманні об'єктів благоустрою, зокрема покриття доріг, тротуарів, освітлення територій міста тощо.

3) Допущення порушень не позбавляє винну особу від обов'язку припинення порушення та вчинення дій по відновленню благоустрою. У разі порушення Правил благоустрою особи, винні у їх порушенні, зобов'язані вчинити всі необхідні дії для усунення наслідків такого порушення. Усунення наслідків порушення здійснюється негайно. У виняткових випадках, коли усунення зазначених наслідків пов'язане із значним об'ємом робіт або необхідністю залучення третіх осіб для виконання відповідних робіт, усунення порушення може бути здійснено у триденний строк. У випадках, коли порушення вимог цих Правил пов'язане із аварією, стихійним лихом, усунення наслідків такого порушення здійснюється у п'ятиденний строк.

4) Балансоутримувач має право на відшкодування винною особою витрат (збитків), понесених у зв'язку з усуненням наслідків порушення вимог цих Правил.

Збитки, завдані об'єкту благоустрою в результаті порушення законодавства з питань благоустрою населених пунктів, підлягають відшкодуванню в установленому порядку. Оцінка завданих збитків проводиться балансоутримувачем у разі протиправного пошкодження чи знищення елементів благоустрою при:

- ліквідації аварій на інженерних мережах та інших елементах благоустрою;

- здійсненні ремонту інженерних мереж;

- видаленні аварійних сухостійних дерев та чагарників;

- прокладанні нових інженерних мереж;

- виконанні інших суспільно необхідних робіт.

5) У випадках, зазначених у п.п.4 цього розділу, у разі пошкодження чи знищення елементів благоустрою, винна юридична чи фізична особа усуває пошкодження (відновлює елементи благоустрою) власними силами або, за домовленістю з балансоутримувачем, перераховує на його рахунок суму відновної вартості.

Відновна вартість об'єктів благоустрою визначається Порядком визначення відновної вартості об'єктів благоустрою, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 826, згідно з Методикою визначення відновної вартості об'єкта благоустрою, затвердженою наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 03.11.2008 № 326.

б) Заходи у випадках пошкодження чи знищення елементів благоустрою:

- посадова особа, яка виявила порушення, складає протокол про вчинення адміністративного правопорушення та інформує балансоутримувача про виявлене порушення;

- для реагування на заповідяну об'єкту благоустрою шкоду балансоутримувач проводить засідання постійно діючої комісії, до складу якої включені представники балансоутримувача, виконавчого комітету та управління житлового-комунального господарства міської ради;

- комісія проводить обстеження об'єкта благоустрою, встановлює

ступінь його пошкодження чи знищення, визначає відновну вартість робіт з його відновлення (відбудови) та складає відповідний акт;

- балансоутримувач пошкодженого чи знищеного об'єкта благоустрою направляє акт разом з копією протоколу про адміністративне правопорушення на розгляд і відшкодування збитків у адміністративному чи судовому порядку згідно з чинним законодавством.

7) У разі, якщо особу, яка пошкодила чи знищила елементи благоустрою, не виявлено, відновлювальні роботи проводяться за рахунок власника об'єкта благоустрою.

8) Шкода, завдана внаслідок порушення законодавства з питань благоустрою населених пунктів, підлягає компенсації, в повному обсязі без застосування норм зниження розміру стягнення незалежно від сплати збору за забруднення навколишнього природного середовища та погіршення якості природних ресурсів у розмірах, які визначаються на підставі затверджених у встановленому порядку такс, методик, розрахунків щодо обрахування шкоди. Відсутність таких такс, методик, розрахунків не може бути підставою для відмови у відшкодуванні шкоди. У такому разі шкода компенсується за фактичними витратами, затвердженими в установленому порядку рішенням органу місцевого самоврядування, на облаштування одного квадратного метра території міста або базової вартості одного квадратного метра землі на відновлення порушеного стану об'єкта благоустрою або довілля.

Розділ 12. Порядок громадського обговорення проекту Правил благоустрою території м. Могилева-Подільського та заходи з його реалізації

1) Проект рішення Могилів-Подільської міської ради «Про затвердження Правил благоустрою м. Могилева-Подільського» підлягає громадському обговоренню. З цією метою проект рішення підлягає опублікуванню у місцевих ЗМІ та розміщенню на офіційному сайті міської ради у мережі Інтернет.

2) Суб'єкти у сфері благоустрою мають подавати власні зауваження та пропозиції у письмовій формі протягом місяця з дати оприлюднення проекту рішення за адресою: 24000, м. Могилів-Подільський, пл. Шевченка 6/16, управління житлово-комунального господарства міської ради, каб. № 1.

Розділ 13. Порядок внесення змін та доповнень до Правил благоустрою території м. Могилева-Подільського.

1) Зміни та доповнення до Правил вносяться рішенням Могилів-Подільської міської ради.

2) Проект рішення Могилів-Подільської міської ради про внесення змін та доповнень до цих Правил підлягає оприлюдненню в порядку, визначеному законодавством України.